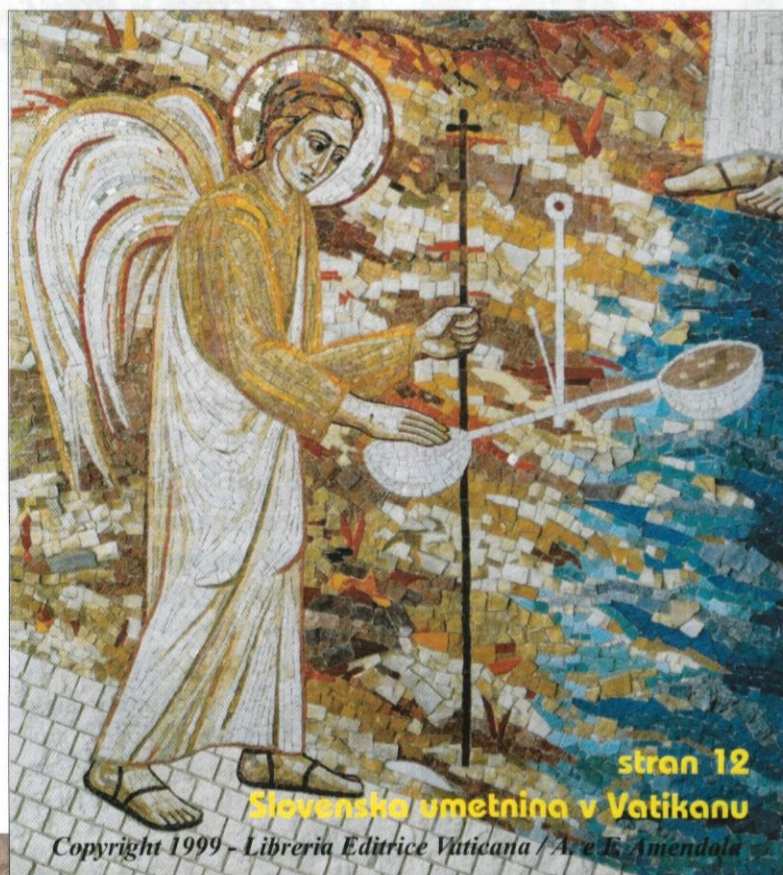

RAZPRODAJA

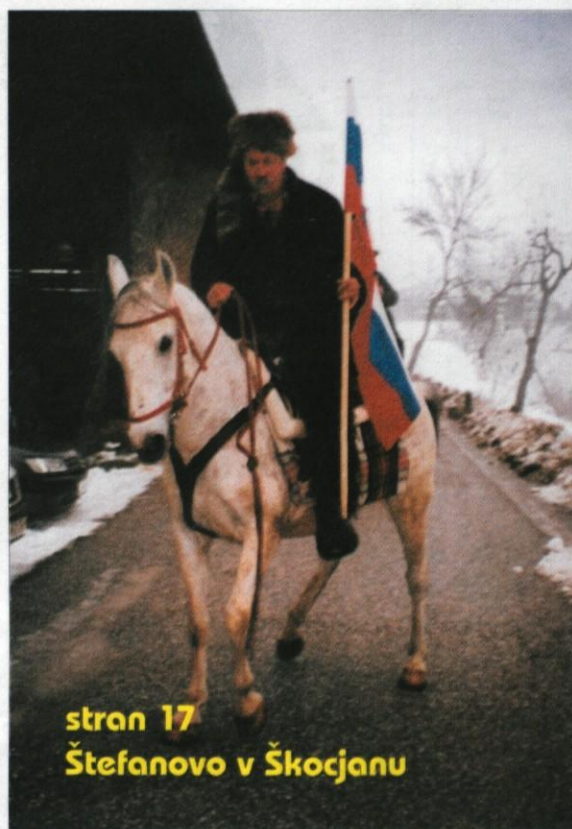
SMUČI, SMUČARSKI ČEVLJI
VEZI, SMUČARSKÉ PALICE
od 5.2. do 19.2., 2000

stran 12

Slovenske umetnina v Vatikanu

Copyright 1999 - Libreria Editrice Vaticana / A. e. E. Amendola

stran 17

Štefanovo v Škocjanu

stran 21

Novoletni pohod na Magdaleno

stran 4

Občani si zaslužijo razvojne programe

stran 7

Ni vseeno, po kakšnih ceveh priteče pitna voda

stran 8 in 9

Prazniki so za nami

stran 11

Obisk na podružnični šoli Polica

stran 12

Kultura duha in kultura srca

stran 13

Ko poješ, iz srca daruješ del sebe drugim

stran 16

Podobe sečanjih in prihodnjih dni

stran 20

Spomini na skalolazenje

stran 23

Pomoč družini na domu - socialna oskrba na domu

IZ VSEBINE

stran 6

Bó Grosuplje z Adamičevim centrom dobilo nov zagon?

Thorwar - foto: Tomino

stran 10

Novoletno srečanje mladih v Varšavi

PVC in ALU okna, vrata in zimski vrtovi

30 let KAKOVOSTI

izboljššan profil
ista cena

FINSTRAL

Bukovac & Co.

Poslovne storitve d.n.o.

Cesta na Krko 20,
1290 Grosuplje

Tel./faks: 061 762 397

- Nudimo tudi garažna vrata CRAWFORD
- Znižani stropi ARMSTRONG
- Knauf (mavčne obloge)
- Senčila in rolete
- Protivlomna vrata VIGHI
- Okenske police HELOPAL
- PVC fasade

KREDIT
TOM + O

S tem oglasom si zagotovite 5% popust

stran 21

Še čisto vroča športna novica iz zasneženih poljan na Čušperku

ODMENEVI

Glasilo
prebivalcev
občine
Grosuplje

Letnik XXXV
številka 1-2
januar/februar
2000

Gorniški klub Limberk

VABI

vse občanke in občane na predavanje gornika in himalajca

METODA HUMARJA,

ki nam bo ob diapozitivih spregovoril o vzponu na Himalajo in o 40-letnih izkušnjah gornika.

Srečali se bomo

11. februarja 2000 ob

19. uri v Družbenem domu.

Prisrčno vabljeni!

GK Limberk

Kinološko društvo Grosuplje

Začetni tečaj šolanja psov
Kinološko društvo Grosuplje organizira začetni tečaj šolanja psov.

Pričetek tečaja in vpis bo v petek, 11. februarja 2000, ob 19. uri v prostorih Gasilskega centra, Gasilska 6, v Grosupljem /za Pekarno Grosuplje/.

V začetni tečaj šolanja psov bomo vpisovali vse pse, ki bodo starejši od 8 mesecev, ne glede na pasmo in poreklo /pse z in brez rodnika/.

Pasja mala šola

Za lastnike, ki imajo pse, starejše od treh mesecev, pa bomo organizirali pasjo malo šolo, ki se bo pričela predvidoma 2. marca 2000. Zanimani lahko dobijo potrebne informacije vsak četrtek od 18.30 do 19.00 ure na vadbemem prostoru društva pri Gasilskem centru v Grosupljem ali po tel. 061 773-255 od 21. do 22. ure /Branč/.

Strokovno predavanje

Vse lastnike psov, ki se imajo namen udeležiti enega izmed zgoraj omenjenih tečajev, in bodoče lastnike psov, vabimo k poslušanju strokovnega predavanja: »Kakšnega psa naj kupimo in prvi koraki vzgoje in socializacije«. Predavanje bo v petek, 11. februarja 2000, ob 19. uri v Gasilskem centru in bo kot uvodno strokovno predavanje v oba tečaja. Predaval bo kinološki strokovnjak Anton Es.

Ljubitelji živali – vabljeni!

Branko Krajnc
predsednik KD Grosuplje

razpisuje prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom in sicer za

ključavničarja, varilca ali delavca za priučitev.

Pogoji:

-strojni ključavničar ali varilec s končano dvo ali tri letno šolo oz. dokončano osnovno šolo z možnostjo priučitve.

Poskusno delo: 1 mesec.

Pisne vloge pošljite na naslov:

LAH-TERM, d.o.o.

Murnova 3

1290 Grosuplje

v 8 dneh od objave.

Vse ostale informacije dobite po telefonu

061 761-204.

Objavljamo prosto delovno mesto:

Vzdrževalec strojev in naprav

Zahtevani pogoji:

-V. stopnja strokovne izobrazbe elektrotehnik-elektronik in najmanj 1 leto delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, poskusno delo traja 2 meseca.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite najkasneje do 15. februarja 2000 na naslov:

Pekarna Grosuplje, d.d.

Gasilska c. 2

1290 Grosuplje.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

Vpis otrok v vrtec

VVZ Kekec Grosuplje

sprejema vloge za vpis otrok v vrtec do konca meseca aprila 2000 za naslednje šolsko leto 2000/2001.

Vloge oz. prijave za sprejem otrok v VVZ Kekec dobijo starši v vrtcu

Kekec, Trubarjeva 15

-tajništvo, vsak dan od 6.00 do 14.30 ure.

Če bo v vrtec vpisanih več otrok, kot je v vrtcu prostih mest, odloča Komisija za sprejem otrok v zavodu, ki bo starše o sprejemu otroka obvestila v začetku meseca junija 2000.

»Naj bo predšolsko obdobje v vrtcu čas, ki se ga bo otrok spominjal s prijetnim občutki, kot čas naklonjenosti, prijetnega doživljanja in vznemirljivih trenutkov.

Vrtec za srečno in igrivo otroštvo.«

ravnateljica Cvetka Košir

Center za socialno delo
Grosuplje

Obvestilo

Center za socialno delo Grosuplje sporoča, da je sredstva namenjena za novoletne čestitke namenil za humanitarne dejavnosti.

Prošnja očitivcem prometne nesreče

Prosim občane,
ki so bili priče nesreči dne 18.2.1999 ob 16.30 pred trgovino Tabor na Taborski 13, da se zaradi nejasnosti, kako je prišlo do nesreče, javijo na tel. 061 724-10-34 ali 041-215-379.

Vuk Dragutin
Miklošičeva 1c
1230 Domžale

OBRTNA CONA GROSUPLJE

Informacije:

IMOS d.d.

Dunajska 56,

Ljubljana

tel.: 17 33 366

17 33 329

V obrtni coni v Grosuplju so naprodaj lokali in poslovno - skladiščno - proizvodni prostori, dokončani do 3. faze. Prevzem mogoč takoj!

IMOS

Investicijske
gradnje

Odmevi na Odmeve

Najprej vsem, ki ste poslali na uredništvo (in meni osebno) zajeten kup božično-novoletnih voščilnic, najlepša hvala.

Ali bodo lahko vsa gospodinjstva prejela Grosupeljske odmeve?

Na uredništvo smo prejeli nekaj pisem in telefonskih klicev v zvezi z dostavo Grosupeljskih odmevov nekaterim občanom. Naj enega od njih tudi objavim:

»Uredništvo
Grosupeljskih odmevov

Zadeva:

Grosupeljski odmevi – naročilo

Ker sem že več kot 20 let povezan z občino Grosuplje kot imetnik počitniške hiše in ker spremljam življenje prebivalcev grosupeljske občine in bi bil rad podrobneje o njej informiran, vas prosim, da mi začnete redno pošiljati vaš časopis na gornji naslov.

V upanju, da bom naslednji mesec prebiral Grosupeljske odmeve, vas lepo pozdravljam

Peter Klemenčič, Vel. Stara vas 37»

V zvezi z omenjeno problematiko naj povem, da sem ob prevzemu naloge odgovornega urednika v maju 1999 dobil podatek v aprilski številki Odmevov, da je v Grosupljem 4500 gospodinjstev. Po mojih podatkih je bilo to očitno premalo, zato sem samovoljno povečal naklado časopisa za 250 izvodov. V juliju 1999 so me na Pošti v Grosupljem ustno opozorili, da jim ostaja približno 50 izvodov, zato smo zmanjšali naklado na 4700 izvodov. 10. novembra sem iz Pošte Turjak prejel prošnjo, da je na njihov naslov potrebno pošiljati 130 izvodov (in ne samo 80). Še istega meseca sem prejel kar precej telefonskih klicev in v decembru tudi nekaj pisem, ko so mi občani sporočili, da ne prejema redno časopisa. Zaradi tega smo se dogovorili na Upravni enoti v Grosupljem, da poizkusijo narediti seznam vseh gospodinjstev v občini. Ker se uradno ta evidenca v Sloveniji ne izvaja posebej, se zato še posebej zahvaljujem g. Andreju Struni in njegovim sodelavcem(-kam)

za ta seznam, po katerem je ugotovljeno, da je v občini Grosuplje 4775 gospodinjstev. Ker pa bi poleg gospodinjstev morali prejemati časopis še vsi javni zavodi, župnišča, ter 30 izvodov občina in 16 izvodov Narodna in univerzitetna knjižnica, je odslej potrebno natisniti najmanj 4850 izvodov. Mimogrede: Vse to povečanje med drugim pomeni tudi skoraj 8% podražitev tiskarskih in poštnih storitev, Pošta pa je tako in tako še dodatno v decembru povečala cene svojih storitev.

Ker želimo, da bi bili čim boljše informirani, vas naprošam, da me redno obveščate o prejemanju časopisa – če je mogoče – pisno na objavljen naslov v kolofonu.

Popravek

Kmalu po izidu decembrske številke Grosupeljskih odmevov me je poklicala po telefonu tudi ga. Milerfa Lunar in mi med drugim sporočila, da smo na strani 13 naredili napako pri podnapisu pod sliko »Njihove izdelke si je ogledal tudi župan, g. Janez Lesjak« v članku »Šmarske novice«. Ker pod priloženo sliko neznanega avtorja ni bilo oddano nobenega podnapisa, sem ocenil zgolj po podobi, da bi utegnil biti to g. župan, a sem se krepko zmotil, saj je bil po besedah ge. Lunarjeve to direktor banke. Vsem prizadetim se iskreno opravičujem.

Hkrati pa bi rad opozoril vse dopisovalce, da je pod vse fotografije treba navesti avtorja in kaj slika predstavlja, saj v bodoče brez teh podatkov takšnih slik ne bomo objavljali.

Roki za oddajo prispevkov

Za vse naslednje številke v letu 2000 je potrebno oddati članke in oglase do prvega ponedeljka v mesecu. (V januarju in avgustu časopis ne izide.)

MIMOGREDE

za polivanje gnojnice po internetu neznanemu avtorju pošiljam star slovenski pregovor: LEPA BESEDA LEPO MESTO NAJDE. O »kukavičjih jajcih« pa morda kdaj drugič.

urednik

zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje grosuplje, d.o.o.

POSREDUJEMO PRI PROMETU Z NEPREMIČNINAMI

- ZAGOTAVLJANJE VARNEGA NAKUPA, PRODAJE IN ODDAJE NEPREMIČNIN
- CELOVITA PONUDBA NEPREMIČNIN ZA NAKUP, PRODAJO IN NAJEM
- SKLEPANJE KUPOPRODAJNIH POGODB IN ZEMLJIŠKOKNJIZNI PREPIS
- CENITEV NEPREMIČNIN

- POMOČ PRI PRIDOBIVANJU DOKUMENTACIJE ZA GRADBENO DOVOLJENJE
- PROJEKTIRAMO STANOVANJSKE, POSLOVNE IN GOSPODARSKE OBJEKTE

telefon: (061) 763-078, 762-246

Grosupeljski odmevi v letu 2000

Radensko polje - Ledene rože v soncu

Ali so lahko tudi boljši?

Bo razmišljanje ostale le pri željah?

Leto 2000 – to tako težko pričakovano leto – nam bo Slovenecem prineslo vrsto novih priložnosti, zato pričakujem, da jih bomo tudi v Grosupljem zajeli s pravo žlico. Ker v uredništvu želimo, da bi bil naš časopis tudi čim boljše ogledalo časa, se bomo trudili, da bi vanj prinašali tudi čim več svežine iz različnih okolij. Zato bo treba poleg osnovne programske zasnove časopisa nekaj več časa in prostora posvetiti naslednjim področjem, ki ga bodo označili naslednji dogodki in dejavnosti:

1. Leto 2000 je sveto leto.
2. Posvečeno je Francetu Prešernu. Ker je preživel nekaj rosnih mladih let pri svojem prastricu Jožefu Prešernu, župniku na Kopanju, sem prepričan, da bodo naši kulturni ustvarjalci pripravili v spomin nanj veliko dogodkov ali mu posvetili morda celo kakšno od svojih del.

3. Letos se spominjamo tudi več okroglih obletnic pomembnih osebnosti: rojstva Antona Martina Slomška (1800), rojstva Jakoba Gallusa Carniolusa (Petelina – 1550), ki je deloval v stiškem samostanu, rojstva slikarja Franca Jelovška (1700), na katerega nas spominja tudi slika sv. Ane v cerkvi pod Boštanjem, v Dobrepoljski kotlini rojenega grafika in kiparja Toneta Kralja (1900) in še vrsto drugih. Ob teh obletnicah pa bi bilo treba spregovoriti tudi nasploh o kulturi kot o enem od temeljnih kamnov za obstoj naroda.

4. V bližnji prihodnosti bomo doživeli prehod na devetletno šolanje. V zvezi s tem je med ljudmi zelo malo znanega. Med nami živi cela vrsta strokovnjakov in delavcev, ki se vsakodnevno srečujejo s to problematiko, zato jih nameravamo povabiti, da bi se vključili in posredovali svoje izkušnje in informacije širšemu krogu bralcev.

5. Šolarjem in ostali mladini bi radi omogočili, da bi se v časopis vključili s svojimi prilogami, ki bi jih občasno sami izdajali pod vodstvom svojih mentorjev.

6. Vedno bliže je tudi dan, ko se bodo odprla vrata novi šoli v

Brinju. Čeprav iz občinskega proračuna in Ministrstva za šolstvo... manjka še kar precej denarja, pa bo ta pridobitev za Grosuplje pomenila velik premik v razvoju ne samo na področju šolstva, ampak tudi na področju športa, kulture in družabnega življenja nasploh. Ob vseh teh (dodatnih) dejavnostih se bo našlo tudi vrsto zanimivih tem za objavo.

7. Ker naj bi se v letošnjem letu pospešeno delalo na razvoju turističnih programov v občini, bo treba tudi tem temam nameniti več pozornosti.

8. V zadnjem času se v Grosupljem gradi več gospodarskih objektov. Poleg dejavnosti občine, povezane s temi usmeritvami, bi v časopisu želeli nameniti več prostora tudi za predstavitev in spodbujanje »mladih«, deficitarnih in perspektivnih gospodarskih dejavnosti.

9. Živimo v informacijski dobi, ko Svet postaja ena skupna vas. Vanj se bo treba vključiti, a le na to pripravljene bomo lahko enakovredni partnerji. V medmrežje (internet) bi lahko tudi naš časopis prispeval nekaj informacij, namenjenih predvsem predstaviti Grosupljega.

10. V tem letu bodo tudi volitve v Državni zbor R Slovenije. Kako bomo volili v tem trenutku (25.1.) še ni znano, upam le, da bodo predvolilne kampanje vredne Prešernovega leta.

Vse te ideje bo mogoče uresničiti predvsem z dobro voljo, ki jo imamo v uredništvu pripravljeno že od samega začetka in pa »za vsak slučaj«. Ocenjujem, da bi se nekatere od teh pobud lahko uresničile zelo hitro in bi Grosupljemu prinašale poleg informativnega vidika tudi vrsto drugih pozitivnih učinkov in ne nazadnje – večina bi se jih tudi močno obrestovala. Ker pa vseh teh deset pobud ni strogo odvisnih med seboj in ker »so me leta v javnem delovanju naučila marsikaj«, sem vseeno realist. Pričakujem pa, da se bodo občinski svetniki ogreli vsaj za nekatere.

Za prijazno Grosuplje
odgovorni urednik Jože Miklič

Grosupeljski odmevi

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

Ustanovitelj časopisa:

Občinski svet občine Grosuplje

Odgovorni urednik:

Jože Miklič
tel. 762-753 (popoldne)
GSM 041-982-233

Uredniški odbor:

Jakob Müller, Barbara Pance, mag. Tatjana Skubic, mag. Breda Škrjanec, Vera Šparovec, Matjaž Trontelj

Naslov uredništva:

Grosuplje, Kolodvorska 2
(tajništvo občine, tel. 761-211)

Lektoriranje:

Marija Samec

Oblikovanje in fotografije:

Jože Miklič

Računalniška priprava:

U&D Ulaga,
Grosuplje, Sp. Slivnica

Tisk:

GRAFIS Grosuplje, Sp. Blato

COBISS-ID:

61148160

ISSN

1580-0911

Po potrdilu o vpisu v evidenco javnih glasil št. 5/4-03-754/95-42 z dne 8. maja 1995 je interni časopis »Grosupeljski odmevi« vpisan pri Uradu Vlade za informiranje pod zaporedno številko 1255. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8%. Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 4.850 izvodov in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Prispevke v letu 2000 je do nadaljnjega treba oddati do prvega ponedeljka v mesecu (za naslednjo številko do 6. marca). Nenaročenih besedil, fotografij in drugih gradiv za objavo ne vračamo. Ne podpisanih in oddanih prispevkov po datumu za oddajo ne objavljamo. V skladu s programsko zasnovo in uredniško politiko si pridržujemo pravico do krajsanja besedil. Uradnih objav, pisem bralcev in oglasov ne lektoriramo.

Oglasno trženje:

Pravne osebe: z naročilnico
Fizične osebe: plačilo po predračunu
Cene oglasov so bile potrjene na občinskem svetu in objavljene v novembrskih Grosupeljskih odmevih št. 11 / 1999, stopnja davka na dodano vrednost od oglasov pa je 19%.

Za oglase, predstavljene članke in zahvale je poleg polnega naslova potrebno navesti tudi davčno številko naročnika.

Seja občinskega sveta 15. decembra: nadaljevanje dvanajste in trinajsta

V prvem delu je svet brez razprave soglasno potrdil sklep, da se vrednost točke za izračun komunalnih taks zviša za 15 % (s 6 na 6,9 tolarja). Vrednost se ni spremenila od leta 1997.

Župan J. Lesjak je predlagal, da se vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča zviša za 15 %, in sicer za poslovne prostore z 0,270 na 0,3105 tolarja/m², za stanovanjske prostore pa z 0,3722 na 0,42803 tolarja/m². V razpravi je **J. Intihar (SOPS)** predlog podprl, čeprav je zahteval naknadno spremembo območij, skladno z dejansko komunalno opremljenostjo. **M. Lunar (ZLSD)** se je zdelo nelogično in protustavno plačevati nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, ki so v zasebni lasti, **B. Predalič (SDS)** je predlagal, naj ostane vrednost točke nespremenjena, dokler ne bo sprejet odlok za nezazidana zemljišča, **J. Dolinšek (SLS)** pa je zahteval, da se nabrana sredstva razdelijo po krajevnih skupnostih. V letu 1999 naj bi občina z nadomestilom od uporabe stavbnih zemljišč zbrala 95 milijonov tolarjev. Svet predlaganega povišanja ni sprejel.

V drugem delu seje so člani sveta obravnavali načrt del, s katerim naj bi se ukvarjali v letu 2000. **Mag. B. Škrjanec**

Seja občinskega sveta 22. decembra

Občani si zaslužijo razvojne programe

Na dnevnem redu je bila ena sama točka: osnutek odloka o občinskem proračunu za leto 2000. **Mag. P. Verlič (SDS)** je obravnavo zavrnil, dokler župan ne predloži svetu razvojnih programov za obdobje od leta 2000 do 2004, opremljenih s podatki o investicijah, njihovem zaporedju, virih financiranja in rokih. **J. Dolinšek (SLS)** je navedeno zahtevo podprl, sklicujoč se na zakon. **Mag. M. Kranjc (LDS)** je slednje zavrnil, saj zahteva zakon take programe šele za leto 2001. Toda **mag. Verlič** je vztrajal, da občina nima strategije razvoja, občani pa si razvojne programe za urejanje prostora, komunalnega gospodarstva, šolstva itd. vsekakor zaslužijo. Zahteve pomladne opozicije je **župan J. Lesjak** ob podpori levice zavračal tudi s trditvijo, da vsaj obravnavo proračunskih prihodkov ni vezana na nobene programe, vendar pomladnih svetnikov ni prepričal, zato je moral osnutek proračuna po enourni razpravi umakniti z dnevnega reda.

Škavti in taborniki so nato članom Občinskega sveta prinesli luč miru, ki jo je sprejel župan in vsem čestital ob dnevu samostojnosti.

J. Müller

Višje komunalne takse in cene za vrtce, zavrnitev zvišanja nadomestil za uporabo stavbišč in cen komunalnega opremljanja zemljišč

nec (LDS) je v programu pogrešala projekte v zvezi s kulturo in športom, **M. Lunar (ZLSD)** problematiko zaposlovanja, starostnikov, zasvojenosti, nasilja, Prešernovega leta, stanovanjskih posojil, štipendiranja srednješolcev, sodelovanja šol s šolami drugih evropskih držav itd., **M. Šircelj (SDS)** je pogrešal vlaganja v šport in njegov razvoj ter plan komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč, **J. Intihar (SOPS)** pa je pogrešal romski program in program za podpiranje malega gospodarstva.

Župan je na dnevni red znova uvrstil pomoč družinam na domu, zato je **direktorica Centra za socialno delo J. Matjašič** poročala svetu o izvajanju take pomoči v letu 1999: dve osebi, ena stalno zaposlena in ena vključena v program javnih del, sta 33 potrebnim pomoči prinašali po en topel obrok dnevno, osmim nakupovali po trgovinah, devetim pospravljali stanovanja, trem pomagali pri osebni higieni, eni osebi nabavljali zdravila in eni likali; vsi deležni pomoči bivajo v 20 naseljih naše občine. Ta opravila so v letu 1999 stala 6,9 milijona tolarjev.

V razpravi se je **mag. R. Rome (SLS)** zavzel za to, da se kakovost pomoči ljudem na domu zviša, zato je naj ne bi izvajali le državni uslužbenci, ampak naj bi koncesijo dobili tudi kvalificirani posamezniki. Podprla sta ga **P. Štrubelj (SKD)** in **M. Šircelj (SDS)**. **F. Štibernik (LDS)** je komentiral oddajo televizijskega Tednika, katerega poročilo o delu socialnega centra ni v čast naši občini,

sicer pa so bili svetniki **LDS, ZLSD, SOPS** in **župan J. Lesjak** proti koncesiji privatnikom. Končno je svet sprejel sklep, da Center za socialno delo zaposli za pomoč na domu še eno osebo, vendar samo za šest mesecev.

Svet je po krajši razpravi sprejel sklep, da se cene v grosupeljskem vrtcu z januarjem 2000 znova povišajo, in sicer od 7,4 do 9,4 %. Tako bo program za mlajše otroke, teh je 95, mesečno stal 52.662 tolarjev, za starejše otroke, teh je 475, bo stal 41.375 tolarjev, za otroke v mali šoli pa 19.066 tolarjev. Del cen krije občinski proračun, odvisno od tega, kako visoke so plače staršev.

Župan J. Lesjak je predlagal sklep o povišanju cene za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč izven območij urejanja, in sicer glede na rast drobno-prodajnih cen za 22 %, kar pomeni z 1,075 milijona iz leta 1997 na 1,37 milijona tolarjev. Odbor za infrastrukturo je predlog zavrnil z utemeljitvijo, da je treba povišane cene predhodno primerjati z občinskimi stimulacijami za investitorje in svet povišanja ni sprejel. Pač pa je soglasno sprejel sklep, da se tržna vrednost grosupeljske kotlarne z opremo in omrežjem vred zniža s 118 milijonov na 60 milijonov, torej domala za polovico in da se zgradi toplovod od osnovne šole na Adamičevi do Koldvorske ceste.

V odloku o občinskih cestah sta bili sprejeti dve spremembi: z osem na štiri oz. s štiri na dva metra zoženi zaščitni pas ob občinskih cestah oz. javnih poteh je predlagal **J. Dolinšek (SLS)**, uvrstitev turističnih poti med javne, tj. tiste, za katere bo denar dajala občina, razen če bi se za ogled turističnega objekta pobirala vstopnina, pa je predlagal **F. Štibernik (LDS)**. Sprejet je bil tudi nov odlok o cestnem prometu v naseljih občine, po katerem so lastniki oz. najemniki hiš, stanovanj ali lokalov tako, kot že doslej, dolžni očistiti sneg s pločnikov in javnih hodnikov v dolžini svojih prostorov. Za prekršek je zagrožena kazen od 5.000 do 25.000 tolarjev. Op.: glede na navedeno bi občina v letošnji zimi lahko pobrala kar precej denarja.

POBUDE ČLANOV OBČINSKEGA SVETA

M. Šircelj (SDS): Občinska uprava naj pripravi program komunalnega urejanja zemljišč, program občinskih investicij in program reševanja romske problematike.

B. Predalič (SDS): Na Partizanski cesti, ki je najnevarnejša, se naj uredi enosmerni promet ter pločnik po levi.

M. Trontelj (SKD): Grosupeljski odmevi naj dobijo svojo sobo za delo, sestanke in arhiv.

Mag. B. Škrjanec (LDS): Pripravi se naj enotna metodologija za pridobivanje občinskih sredstev za šport, kulturo, interesne dejavnosti mladih in razvijanje turizma.

J. Müller

Izjava za javnost

Na novembrski seji občinskega sveta občine Grosuplje sem morala ponovno dokazovati, da je šola Šmarje-Sap v občini Grosuplje in jo je zato treba v študiji prostorskih potreb z 9-letno šolo v občini Grosuplje obravnavati enakopravno z ostalimi, kajti občinska strokovna služba jo je izpustila. Prav tako je izpuščen tudi vrtec Pika.

Za vse tiste, ki nočejo razumeti mojih z argumenti podprtih zahtev, ponovno navajam: Zahtevam le, da se šola Šmarje in vrtec Pika, kot del šolstva in vzgojnega varstva v občini Grosuplje, v študiji obravnavata. Provokacija, ki prihajajo že vrsto let iz iste politične stranke, ne bom, več dovolila. KS Šmarje-Sap, njeni prebivalci in njeni otroci si tega ne zaslužijo. V preteklosti so morali prevečkrat dodatno seči v svoje žepe, da so vlagali v šolski in vrtčevski prostor ter ostalo infrastrukturo. Izglasovali so pet samoprispevkov in zbrali več milijonov prostovoljnih prispevkov. KS Šmarje-Sap je edina v občini, ki je bila zaradi gradnje prizidka k šoli v preteklih letih prikrajšana za sredstva (15%) iz naslova: »nadomestilo za komunalno urejanje zemljišč«, kar je samovoljno sklenil bivši župan. Prizidek k šoli je bil načrtovan že davnega leta 1985, a je bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zgrajena le telovadnica in obnovljena stara stavba (1. faza do-

graditve telovadnice in prizidka).

Ves čas, ko se je (v letih 1995-1997) gradil prizidek, je bila šola obremenjena s stroški, ki so nastali zaradi gradnje (el.in toplotna energija, voda...). Učenci, delavci šole in krajanje smo z dobrodelnimi akcijami zbirali finančna sredstva za opremo in učne pripomočke. Iz sredstev občinskega proračuna ni bil kupljen niti en grafoskop, diaproskop, videorekorder, televizor, mikroskopska videokamera ali katerokoli drugo učilo. Računalnike v računalniško učilnico nam je za začetek posodila matična šola. Za nakup ožvočenja so učenci s svojimi mentorji organizirali božično-novoletni semenj, na katerem so prodajali svoje izdelke, zbirali so tudi kovance. Finančna sredstva za sofinanciranje obiska tehniškega muzeja v Muenchnu so zbirali vsi učenci 5. – 8. razreda s prodajo izdelkov – spominkov, ki so nastali pri tehnični vzgoji in tehničnemu krožku in z zbiranjem starega papirja.

Za nakup golov na igrišču in igral na otroškem igrišču so člani Športnega društva zbrali pri domačih obrtnikih in podjetnikih preko šeststotisoč tolarjev. Tudi ograjo za igriščem je sofinanciral bližnji sosed. Občina Grosuplje ni imela za šolo Šmarje nobenih zagonskih stroškov, njene strokovne službe niso bile nikoli obremenjene s problemom, kdo bo uprav-

ljal s šolo in varoval njeno premoženje v času gradnje in opremljanja, med šolskimi počitnicami, oz. tudi vse tiste dneve, popoldneve in večere, ko ni bilo pouka. Nikoli jih ni skrbelo, koliko davkoplačevalskega denarja bo potrebno rezervirati v občinskem proračunu za upravljanje s prizidkom do predaje ključev. Zaradi varčevanja je bil projekt med gradnjo večkrat spremenjen, nekatera dela so bila odložena, nekatera dela so brezplačno opravili domači obrtniki. Nekaj opreme smo morali opustiti oz. kupiti pri cenejših dobaviteljih. Po vsem tem pa je končni obračun pokazal, glede na planirano porabo, 5 milijonov ostanka.

Še in še bi lahko naštevala, koliko akcij, koliko truda je bilo vloženega v to, kar imamo danes v Šmarju. Ni nam žal, ne zahtevamo priznanja, zahtevamo le enakopravno obravnavo in priznanje dejstva, da šmarska šola ni nadstandardna, kar se nam vsa leta očita.

Šmarski učenci imajo trenutno v občini Grosuplje res najboljše pogoje za delo v 8-letni šoli. Nimajo pa pogojev za uvedbo 9-letne šole. Če takoj po izgradnji prizidka je nastal problem, kako organizirati 47 ur športne vzgoje v telovadnici, ki ima tedensko kapaciteto 30 ur (v eni izmeni). Problem rešujemo tako, da sta istočasno v telovadnici po dva oddelka, učenci predmetne stopnje pa začnejo pouk kasneje in končujejo ob 14.20. Letos, ko imamo na šoli 15 oddelkov, smo morali knjižnico preurediti v učilnico. Občina je financi-

rala zatemnitev, drugih stroškov ji nismo nalagali.

Toliko, v obrazložitvah vsem, ki govorite o nadstandardni gradnji šole v Šmarju!

Sicer pa! Ali si učenci in krajanje tega ne bi zaslužili?!

Predolgo živim in delam na šoli Šmarje, da bi dovoljevala lažem v službi politike prevladati nad resnico.

Leta 2004 bomo gotovo veličastno obeležili 500-letnico začetka šolstva v šmarski župniji. Častitljiva obletnica kaže na to, da so imeli že v davni preteklosti Šmarčani izobrazbo za temelj napredne družbe. Danes bi se morali vsi, ki odločamo, zavedati, da je izobrazba bodočnost slovenske države. Kot že rečeno, se prvi pouk v Šmarju omenja leta 1504, leta 1939 je bila zgrajena prva šolska stavba, ki so jo med vojno požgali Italijani. V njej ni bilo nikoli slišati otroškega vrišča. Prva generacija je začela pouk v novi šoli v šol. letu 1959/60.

Telovadnica je bila šoli prizidana 1985, prizidek z učilnicami za predmetni pouk in obnova starega poslopja 1997.

Zgornja dejstva, gospod Dolinšek, so za vas zavajanje, za vas, gospa Irena, zavist – zame pa vzpodbuda, da bom, enako kot doslej branila pred ljudmi vašega kova interese vseh otrok. Posebno še takrat, ko bodo ogrožene njihove temeljne pravice, med katerimi je tudi pravica do izobraževanja!

*Milena Lunar,
svetnica ZLSD Grosuplje*

Bo Grosuplje z Adamičevim centrom dobilo nov zagon?

Jeseni minulega leta se je po dolgem obdobju zatišja v centru Grosuplje vendarle premaknilo - stara občinska zgradba je čez noč izginila, sedaj pa v trikotniku med Adamičevo in Taborsko cesto, na samem vходу v Grosuplje, rase tako imenovani Adamičev center. Po besedah vodje Urada za prostor na Občini Grosuplje Saša Galonje ja to po dolgih letih prva gradnja tako elitnega objekta na tako pomembni lokaciji v Grosupljem.

Idejo o ureditvi tega območja je začel uresničevati tedanji župan Rudolf Rome, začasno pa jo je zaustavila nerešena denacionalizacija zemljišč, ki so bila v lasti Ljubljanskih mlekm d.d.. Takoj ko se je uredilo lastništvo vseh parcel na območju projekta Adamičevega

Potem ko je profesor Janez Koželj s skupino študentov Ljubljanske Fakultete za arhitekturo pred leti izdelal študijo neustrezno izrabljenih in nepozidanih parcel v Grosupljem, je pripravil tudi idejno zasnovo Adamičevega centra.

centra, je zemljišča pridobil investitor Imos Inženiring d.o.o..

Parcele, katerih lastnica je bila Občina Grosuplje, se niso prodale, poudarja Saša Galonja. Zanje je bila med Občino in Imosom Inženiringom sklenjena menjalna pogodba, po kateri Občini Grosuplje v novi zgradbi pripada dobrih 800 m² poslovnih površin. Tja se bo jeseni s Kolodvorske ulice preselila celotna občinska uprava, sedanji prostori pa bodo prišli prav Upravnim enoti in še komu.

Po besedah grosupeljskega župana Janeza Lesjaka bo morala Občina investitorju plačati še okoli 60 milijonov tolarjev razlike v vrednosti novih in starih občinskih prostorov ter zemljišč, kot jih je ocenil uradni cenilec. Občina bo tako dobila najvišjega od treh sklopov Adamičevega centra, kjer bo v 5. nadstropju tudi dvorana za približno 70 ljudi.

Ostala dva dela, tri- in štirinadstropni, bosta v pritličju in 1. nadstropju namenjena javnemu programu - se pravi trgovinam, lokalom in pisarnam, v ostalih nadstrop-

jih pa bodo stanovanja. Vseh neto koristnih površin bo v Centru 6.000 m². V kleti bodo imeli lastniki stanovanj in poslovnih prostorov 31 parkirnih mest, zunaj pa bo lahko parkiralo še 16 vozil.

Najmanjše stanovanje v Adamičevem centru bo merilo 31 m², največje pa dobrih 83 m². Cena za kvadratni meter večjega stanovanja se giblje okoli 2.200 nemških mark, za manjše stanovanje pa je potrebno odšteti nekaj več kot 2.500 mark za kvadratni meter. Cena poslovnih prostorov se spreminja glede na njihovo namembnost in pozicijo v Adamičevem centru. V pritličju je bilo treba zanje odšteti okoli 2.600 mark za kvadratni meter, v 1. nadstropju pa nekaj manj kot 2.000 nemških mark.

Po podatkih domžalskega podjetja Alfa-Int d.o.o., ki za investitorja prodaja stanovanja in poslovne prostore, je v Adamičevem centru prodanih že vseh 24 lokalov, 15 stanovanj, 9 stanovanj naj bi bilo prodanih v kratkem, 10 pa jih je še na voljo za odkup. Največ poslovnih prostorov in stanovanj so pokupili

Adamičev center - poleti 1999 (rušenje stare občine) - foto: Jože Intihar

ravno Grosupeljčani. Tako naj bi se v novi Center preselil notar, SKB banka d.d. in še nekaj drugih podjetij, ki v Grosupljem že imajo svoje poslovne prostore.

Interes podjetnikov je presenetljiv, poudarjajo pri Imosu Inženiringu. Eno od etaž, namenjeno stanovanjem, so že spremenili v poslovne prostore, vendar je teh še vedno premalo za vse zainteresirane trgovce in gostince.

Po pogodbi naj bi se projekt

Občinski "stolpič", stanovanja, klet ter vse skupne komunikacije in napeljave bodo od predaji lastnikom pripravljene za takojšnjo vselitev, poslovni prostori pa bodo izdelani le do 3. gradbene faze.

Adamičev center, vreden približno 9,5 milijona nemških mark, zaključil v 13 mesecih, torej že jeseni letos. Septembra 2000 naj bi bil opravljen tehnični pregled, mesec kasneje pridobljeno uporabno dovoljenje, novembra pa naj bi bil Adamičev center predan kupcem.

Dotlej pa naj bi svoj del pogodbe izpolnila tudi Občina, ki naj bi do novega Centra zgradila toplovodni sistem. Časa za izvedbo tega projekta je bolj malo, vendar pa naj bi bil po zagotovilih župana Janeza Lesjaka uresničen, če bo pravočasno sprejet občinski proračun, v katerem je za toplovod zagotovljenih dobrih 40 milijonov tolarjev.

Petra Anžlovar

Adamičev center - jeseni 1999

Od 28. januarja dalje končno možen vpis etažne lastnine

Čeprav bi moral minister za okolje in prostor Pavel Gantar v skladu z zakonom Navodilo za izdelavo in potrditev etažnega načrta pripraviti do 19. decembra, je bil ta v Uradnem listu RS objavljen šele sredi januarja, veljati pa je začel 28. januarja.

Ravno to Navodilo ministrstva so čakali na območnih geodetskih upravah in zemljiških knjigah po Sloveniji. Sedaj je jasno, kako izdelati etažni načrt, kakšno obliko in vsebino ima pet obraz-

cev za izdelavo načrta, kakšen je postopek potrditve načrta na geodetski upravi, kako se bodo določale identifikacijske številke stavbe in njenega posameznega dela ter kako se bo izoblikoval in vodil register stavb.

Na vseh izpostavah geodetske uprave, torej tudi na grosupeljski, naj bi bili lastnikom etažnih prostorov na voljo brezplačni obrazci in vzorčni primer za izdelavo etažnega načrta ter cenik odmere stavbišča ali izdelave etažnega načrta.

Cena geodetskih storitev bo individualna za vsakega proslilca ter bo odvisna od težavnostnih kriterijev odmere stavbišča in izdelave etažnega načrta.

Na Geodetski upravi R Slovenije svetujejo, da etažni načrt rišejo le tisti lastniki etažnih stavb, ki imajo popolno kupoprodajno pogodbo, na kateri so jasno določeni in izmerjeni vsi prostori. Pri nepopolnih pogodbah pa bo lastnikom lažje, če jim bo etažni načrt izdelal geodet.

Petra Anžlovar

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DAVČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Naše poslanstvo je učinkovito pobiranje davkov v dobro države in njenih državljanov s korektnim odnosom do davčnih zavezancev.

Davčni zavezanci, spoznajte svoje pravice in dolžnosti.

Pravica do informiranja in pomoči

Davčni zavezanci imate pravico do sprotnega informiranja in pomoči pri izpolnjevanju obveznosti in uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz davčnih predpisov, da boste lahko pravilno in pravočasno napovedali, obračunali in plačali davek.

Pravica do gotovosti

Davčni zavezanci imate pravico vnaprej poznati svoje davčne obveznosti. Davčne obveznosti ne morejo biti predpisane za nazaj s spremembo predpisov ali tolmačenj predpisov.

Pravica do nepristranskosti

Davčni zavezanci ste upravičeni do nepristranske in pravične uporabe davčnih predpisov. Imate pravico plačati le toliko davka, kot je določeno z zakonom. Možnost zmanjševanja glede na vaš osebni položaj ter dohodke je dovoljena le v skladu s predpisi.

Pravica do zasebnosti

Davčni zavezanci lahko upravičeno pričakujete, da vas davčni organ v primeru pravičnega in pravočasnega napovedovanja, obračunavanja in plačevanja davka ne bo posebej vznemirjal.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI DAVČNIH ZAVEZANCEV

Pravica do zaupnosti in tajnosti

Davčni zavezanci imate pravico do zaupnosti in tajnosti podatkov, ki jih posredujete davčnemu organu v davčnem postopku, ter drugih podatkov, ki jih davčni organ pridobi v zvezi z vašo davčno obveznostjo, razen v primerih, ki jih določa zakon.

Pravica do pritožbe

Davčni zavezanci imate z zakonom zagotovljeno pravico do pritožbe ali ugovora, če se ne strinjate z odločitvijo davčnega organa.

Pravica do zastopanja

Davčni zavezanci imate v davčnem postopku pravico določiti svojega zastopnika ali pooblaščenca.

Pravica do vljudnosti

Davčni organ je v postopkih zoper davčne zavezance dolžan ravnati v skladu z načeli etike davčnih delavcev.

Dolžnost dajanja podatkov

Dajanje podatkov v zvezi z odmero in izterjavo davčne obveznosti je ena od osnovnih dolžnosti davčnih zavezancev. Dolžnost dajanja podatkov se nanaša tako na davčne zavezance same kot na tretje osebe, ki razpolagajo s podatki davčnih zavezancev.

Dolžnost izpolnjevanja predpisanih obrazcev

Davčni zavezanci ste dolžni izpolnjevati predpisane obrazce, na podlagi katerih sami bračunate davek ali na podlagi katerih davčni organ ugotovi vašo davčno obveznost.

Dolžnost uporabe identifikacijske številke za davčne namene

Davčni zavezanci ste zaradi pravične ugotavljanja davčnih obveznosti dolžni uporabljati davčno številko, ki vam jo dodeli davčni organ, v vseh razmerjih, ki so povezana z ugotavljanjem davčne obveznosti.

Dolžnost pravočasnega plačevanja davka

Davčni zavezanci ste dolžni plačati odmerjeni znesek davka v predpisanem roku. V nasprotnem primeru davčni organ z ukrepi, določenimi v zakonu, davčni dolg prisilno izterja. Davčni zavezanci imate glede na okoliščine pravico do odloga, obročnega plačila, delnega odpisa ali odpisa davčne obveznosti.

Ni vseeno, po kakšnih ceveh priteče pitna voda

Že veliko besed je bilo izrečenih o vplivu materialov, iz katerih so narejene vodovodne cevi, na kakovost pitne vode. Še posebej velikega zanimanja so deležne azbestno cementne cevi, iz katerih naj bi se v vodo izločal azbest in ogrožal naše zdravje. Da ne bi ostalo le pri govoricah, sem za mnenje povprašala strokovnjake, ki se z analizo pitne vode poklicno ukvarjajo.

ZGODOVINA GRADNJE VODOVODOV V OBČINI.

Začetki oskrbe s pitno vodo v občini Grosuplje segajo v leto 1895, ko je bil zgrajen vodovod v Šmarju, nekaj let kasneje, to je 1912, pa vodovod Grosuplje. Vse od takrat so se v občini zaradi vse večjih potreb po zdravi pitni vodi gradili novi sistemi, raziskovali in pridobivali novi vodni viri. Leta 1997 se je pričela izgradnja vodovoda Ilova Gora, ki naj bi s pitno vodo oskrbel še zadnje večje neoskrbljeno območje v občini. Nazadnje, v letih 1997 in 1998, so bila izvedena hidrogeološka dela na območju Žalne in Šmarja, katerih rezultat je pridobitev kakovostnih vodnih virov iz globokih vrtnin.

RAZLIČNI MATERIALI V RAZLIČNIH OBDOBJIH.

Ker se je vodovodni sistem v občini dograjeval takorekoč celo stoletje, so različni deli zgrajeni iz različnih materialov. Do leta 1950 so se gradili litoželezni cevovodi, ki so danes skoraj v celoti zamenjani. Od omenjene skupne dolžine vodovodnega sistema 119,85 kilometrov, je litoželeznih cevi trenutno še 15,8 kilometrov. Tovrstni cevovodi so se izkazali zaradi obstojnosti in majhne občutljivosti na mehanske sile in poškodbe. Kljub temu zahtevajo sanacijo po približno tridesetih letih zaradi težav s spoji. Za hišne vodovodne priključke so se v tem času uporabljale svinčene cevi.

V letih od 1950 do 1970 so bile v modi azbestno cementne cevi, ki so se odlikovale po trpežnosti in odpornosti in jih je v občini še 24,4 kilometrov. V osemdesetih letih so znanstveniki začeli opozarjati na domnevno zdravstveno oporečnost tovrstnih cevi. Zato se od leta 1972 pri nas več ne vgrajujejo, od 1987 pa se tudi načrtno nadomeščajo s cevimi iz modernejših materialov.

Spričo domnevne škodljivosti azbestnih cevi so se pojavile potrebe po novih materialih. V sedemdesetih letih se je izkazalo, da so zelo priročne za polaganje in transport polietilenske cevi, ki se še danes uporabljajo tudi za hišne vodovodne priključke. Vendar so leta pokazala, da so polietilenske cevi zelo občutljive na trde in ostre mehanske kose, ki lahko po silo obtežbe povzročajo številne okvare. Zaradi slednjih se morajo velikokrat menjati celi odseki.

Zato so v devetdesetih letih zopet stopili v »modo« novi – stari materiali in tehnologije. Za obnovitvena dela in novogradnje so začeli uporabljati litoželezne cevi, ki se odlikujejo po enostavni vgradnji, dobri tesnosti in predvideni dolgi življenjski dobi.

Dolžine cevovodov iz različnih materialov javnih vodovodnih sistemov občine Grosupljev metrih.

VRSTA CEVI	Grosuplje Žalna	Šmarje	Št. Jurij	Sevnik	V. Lipljene Škocjan	SKUPAJ
Litoželezne	12.619,6	665,0	2.531,0			15.815,6
Azbestno cementne	14.401,3	3.872,0	6.168,3			24.441,6
JE – jeklo	648,8	255,3				904,0
PVC – trdi polietilen	5.715,2	5.828,8	9.612,7	968,7		22.125,4
TPE – mehki polietilen	1.868,2		1.283,3			3.151,5
AL – mehki polietilen	27.096,2	6.464,9	5.461,5	6.044,1	7.381,0	52.447,7
PC – pocinkane cevi	153,5					153,5
SKUPAJ	63.314,5	17.086,0	25.056,8	7.012,8	7.381,0	119.851,0

Kot sem že omenila, ne služijo vsi materiali, iz katerih so izdelane vodovodne cevi, enako dobro. Načrtna obnova dotrajanih in azbestno cementnih cevovodov traja v občini od leta 1988. Prednost pri obnovah imajo odseki s stalnimi, ponavljajočimi se napakami in azbestno cementni cevovodi. Nekatere obnove pa se vežejo na obnovitvena dela na cestah.

ALI SO GOVORICE O ŠKODLJIVOSTI AZBESTNIH CEVEH LE GOVORICE?

Strokovnjaki proučujejo azbest.

Kot sem prebrala v zborniku Ogrožanje vodnih virov in nevarne snovi v pitni vodi, ki je izšel ob simpoziju o pitni vodi septembra 1999, je dr. Goran Dražič iz Instituta Jožef Stefan v članku Azbestna vlakna v pitni vodi napisal, da se je sum o škodljivosti azbesta, predvsem v primeru vdihavanja azbestnih delcev, porodil v začetku dvajsetega stoletja. Povezava med izpostavljenostjo azbestu in boleznijo pljuč (azbestoza) je bila dokazana leta 1924, rakotvornost azbesta v zraku pa okoli leta 1960. Zato so v sedemdesetih in osemdesetih letih začeli v mnogih državah zelo strogo regulirati proizvodnjo in predvsem uporabo azbesta v različnih izdelkih. Uporaba azbesta se je iz 3.000 izdelkov zelo skrčila, predvsem na azbestno-cementne izdelke (85%), zavorne obloge, plošče za sklopke ipd. (10%), za azbestne tkanine (2%), tesnila (2%).

Dr. Metoda Dodič Fikfak iz Instituta za varovanje zdravja RS mi je povedala, da je človekovo zdravje v povezavi z azbestom ogroženo predvsem pri vdihavanju azbestnih vlaken. Raziskave kažejo, da je nastanek pljučnega raka povezan s poklicno izpostavljenostjo azbestu (predvsem vdihavanje). Ogroženi so tudi prebivalci, ki živijo v neposredni bližini vira azbesta (v bližini tovam, ki azbest predelujejo, ob prometnicah, v primeru poškodovane strešne kritine). Vendar se bodo posledice sedanje izpostavljenosti poznale šele čez 15, 30 ali celo

40 let. Latentna doba za nastanek bolezni, povezanih z izpostavljenostjo azbestu, je namreč zelo dolga.

Veliko dvomov se tako še vedno pojavlja o škodljivosti azbesta v vodovodnih ceveh in v strešnikih (popularno ime salonitke), ki se v nekaterih krajih še vedno uporabljajo za zbiranje kapnice. Dr. Dražič navaja, da je pričakovana življenjska doba azbestno cementnih cevi 70 let. Dokler cevi ne razje voda, se azbestna vlakna ne izločajo. Vendar z leti prihaja do poškodb in s tem do izločanja azbestnih vlaken v pitno vodo. Do poškodb teh cevi pride bolj zgodaj in jih je več, če je voda rahlo kisla (pH pod 7). Ker so azbestna vlakna zelo majhna in zelo stabilna, se ne usedajo na dno cevi in se kemijsko ne spremenijo, pač pa potujejo s tokom vode do končnega uporabnika. Filtracija vode je delno učinkovita, a v popolnosti ne moremo odstraniti azbestnih vlaken. Kritična je tudi uporaba azbestno-cementne kritine in zajemanje kapnice ter njeno uživanje. Zaradi vremenskih vplivov (močno sonce, UV žarki, zmrzal, veter) je površina kritine močno izpostavljena poškodbam, kar ima za posledico veliko izločanje vlaken tako ob vetru (izločanje v zrak) kot tudi ob padavinah (izločanje v kapnico). Tudi v tem primeru se vlakna ne usedajo na dno rezervoarja temveč prosto plavajo.

Isti avtor tudi navaja, da je škodljivost azbestnih vlaken iz pitne vode še vedno predmet širokih razprav tudi med strokovnjaki. V poročilu Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) iz leta 1993 je zapisano, da še ni neposrednega dokaza rakotvornosti zaužitih azbestov iz pitne vode z visoko koncentracijo vlaken (bolj so cevi načete, več vlaken se sprošča v vodo). V svetu je sprejeta ocenjena še dopustna količina 7 milijonov vlaken na liter pitne vode. Dr. Dodičeva je v svojem članku navedla rezultate raziskav, ki pravijo, da v primeru sproščanja azbestnih vlaken v pitno vodo koncentracije znašajo od 1 do

10 milijonov vlaken na liter vode.

V pogovoru mi je dr. Dodičeva tudi omenila, da je po naročilu države vodila izdelavo študije o vodovodih in njihovih vplivih na kakovost pitne vode. Študija vsebuje številne zanimive rezultate, vendar zaenkrat nima dovoljenja, da bi le-te posredovala javnosti. Opozorila je, da je v Sloveniji velik problem, ker nimamo državne institucije, ki bi komunalna podjetja izobraževala na tem področju. Ali so azbestne vodovodne cevi v posameznem kraju res potrebne zamenjave, bi najlažje ugotovili tako, da bi dali analizirati vsebnost azbestnih vlaken v pitni vodi. Pravi tudi, da je panično zamenjevanje azbestno cementnih cevi nesmiselno, ker so druge (navedla je PVC) cevi lahko za zdravje še bolj škodljive, če na primer niso atestirane. Poleg tega se postavlja tudi vprašanje, kam se bodo odlagale in kje se bodo skladiščile zamenjane azbestne vodovodne cevi.

KAKŠNO JE STANJE V NAŠI OBČINI?

V informaciji Javnega komunalnega podjetja Grosuplje med drugim piše: »Neposredna škodljivost uporabe pitne vode iz azbestno cementnih cevi za zdravje ljudi ni bila nikoli dokazana. Že samo dejstvo, da vgradnja takih cevovodov z zahodnem svetu ni dovoljena niti za odvajanje odpadnih voda, kaže na nujnost zamenjave cevi.« Naj ponovim, da je v občini še 24,4 kilometrov azbestno cementnih vodovodnih cevi, ki so se v Grosupljem polagale v letih od 1958 do 1975.

Če upoštevamo dejstvo, da sredstva

amortizacije Javnega komunalnega podjetja Grosuplje omogočajo obnovo dveh kilometrov vodovoda na leto, bo njihova dokončna zamenjava trajala še celih 12 let. Direktor Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, g. Skarlovnik, mi je povedal, da stane zamenjava 1 km vodovoda okoli 10 milijonov SIT. G. Tomaž Rigler je dodal, da so se tudi na ravni države stvari začele premikati. Tudi na tem nivoju se je namreč začel projekt načrtno zamenjave azbestnih vodovodnih cevi.

G. Skarlovnik zatrjuje, da si v komunalnem podjetju ne morejo privoščiti naročila analize vsebnosti azbestnih vlaken v pitni vodi v Grosupljem. Za analize ustreznosti pitne vode, ki so nujne po zakonu, in ne vključujejo meritev azbesta, letno plačajo 6 milijonov SIT (1% letnih prihodkov podjetja).

Torej bomo v Grosupljem še naslednjih 12 let pili vodo, ki priteče po ceveh, ki v tujini niso primerne niti za kanalizacijo. Za zamenjave in posodobitve vodovodnega sistema je zadolženo Javno komunalno podjetje Grosuplje in sicer na podlagi sredstev amortizacije, ki jo plačujemo v okviru vodarine. Del denarja od plačila vodarine se steka tudi na občino, ki ga nameni za gradnjo novih, ne pa zamenjavo dotrajanih vodovodov. »Še kakšen tolar za pospešitev zamenjave vodovodov pa si na občini oziroma v občinskem svetu ne bomo mogli zagotoviti, dokler imajo zagovorniki financiranja družbenih dejavnosti in šolstva v teh organih glavno besedo«, opozarja na trenutna razmerja in možnosti g. Skarlovnik.

Z namenom, da bi si zagotovili trajnejši dodatni vir sredstev iz občinskega proračuna za obnovo vodovodnega sistema, v Javnem komunalnem podjetju Grosuplje skupaj z občino pripravljajo strategijo na področju gospodarske infrastrukture. Zato si lahko le želimo, da bodo občinski ljudje in svetniki imeli posluš za to in da bo denar koristno porabljen. Nam in našim potomcem v dobro.

mag. Tatjana Skubic

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE
TEL.: 061-765660 FAX: 061-765665
GSM: 041-405258

SMS: 405258@LINUX.MOBTEL.SI

E-MAIL: MNIKO@SLO.NET

ZA NAŠE ZNANE KUPCE KUPUJEMO:

- atraktivne zazidljive parcele
  - večji prostor ali hišo v centru Grosupljega, primerno za klasično slaščičarno
  - garsonjere in manjša stanovanja
- Najemamo tudi stanovanja vseh velikosti.

Oddamo več različnih poslovnih prostorov in skladišč v Grosupljem, Stični, Malem Mlačevem, na Peči pri Polici in v Škocjanu.
V Grosupljem oddamo za daljši čas v najem stanovanjsko hišo. Zainteresirani smo za najem samskih sob in manjših stanovanj oz. garsonjer.

ZATO: ČE STE ZAINTERESIRANI ZA KATERO OD NAŠIH PONUDB, SE OGLASITE PRI NAS!

V luči praznovanja Ob dnevu samostojnosti osamosvojitve

Sv. Jakob nad Medvodami
23. decembra 1990 je množica obiskovalcev pri cerkvi na Svetem Jakobu (807 m) v mrazu, snegu in ledu ob kresu nestrpnost čakala na rezultate plebiscita. Kot ob prebujanju je v cerkvi zvenela molitev. Množica se je razgrala ob prvih novicah potrjene odločitve, da smo se Slovenci odločili za svojo državo. Malo po polnoči se je obiskovalcem pridružila večina ministrov prve demokratično izvoljene vlade na čelu z njenim predsednikom Lojzetom Peterletom. To je bilo nepozabno doživetje, polno pričakovanj in zanosa. V spomin na ta dogodek in ob novem državnem prazniku smo se odločili, da vsako leto počastimo ta dan. Tako je nastala tradicija, neponovljiva v novi Sloveniji ... (citirano iz zbornika Sv. Jakob nad Medvodami – Deseto leto...).

Polhograjsko hribovje se po svoji izredni pestrosti in razgibanosti pokrajine uvršča v eno izmed posebnih območij v Sloveniji. Ko zraven pridamo še njihove klene in odločne ljudi, je slika popolna. V njih srcih gotovo zavzema posebno mesto hriboček s podružnično cerkvico sv. Jakoba na Brezovici v župniji Sv. Katarina, kjer je bila na štefanovo, 26. decembra, ob 18. uri, proslava ob obletnici slovenskega plebiscita iz leta 1990.

Slovesnost se je obhajala že desetič po vrsti. Prvo srečanje je bilo zvečer na dan plebiscita, da bi pregledali volilne rezultate in na podlagi teh določili pot naprej. Že po prvih neuradnih podatkih je bilo pravič v naši zgodovini jasno, edinstveno soglasje slovenskega naroda za samostojno pot. Takrat so sklenili, da se bo tukaj praznovala tudi

Družabno predbožično in novoletno srečanje na Mlačevem

Svet krajevne skupnosti Mlačevo se je odločil, da bo po nekaj letih zatišja spet organiziral pred božičnimi in novoletnimi prazniki družabno srečanje.

Na prireditvi, ki je bila v dvorani gasilskega doma na Velikem Mlačevem, se je v nedeljo, 19. decembra, ob 16. uri zbrala pestra množica nastopajočih, pa tudi polna dvorana obiskovalcev. V kulturnem programu so nastopili predšolski in šolski otroci iz Podružnične osnovne šole v Žalni. Poleg otroško pristržnih nastopov je uvodoma predsednica KS Valentina Vehovec k pozdravu in lepim željam dodala še nekaj besed o delu v KS. Prireditve sta popestrila tudi Ženski pevski zbor Lastovke pod vodstvom Mojce Intihar in Moški pevski zbor Samorastnik pod vodstvom Draga Zakrajška.

Na koncu je nekatere najmlajše razveselil še božiček, ki jih je obdaril s pomočjo pridnih donatorjev in dobrih palčkov iz pravljice igre o Sneguljčici, prav tako pa ni pozabil ob »letu starejših« na vse tiste »grčce«, ki vdano nosijo več križev.

Jože M.

vsaka obletnica tega veličastnega dogodka.

Povabljen je bila celotna takratna Demosova vlada in precej drugih imenitnih gostov iz domovine in zamejstva. Letos so bili med številnimi domačini in ostalimi udeleženci z vseh koncev Slovenije opazni tudi gorniki iz Zveze gorniških klubov Skala. Obiskovalci smo prihajali peš, po poteh iz vseh strani že nekaj ur prej. Kljub slabemu vremenu in nekoliko zaledeneli poti so bili prihajajoči izredno dobro razpoloženi. Zadnji del poti je bil slavnostno osvetljen z lučkami, ki so bile pritrjene na palice in zatak-njene v sneg.

Slovesnost se je pričela ob 18. uri zvečer z zahvalno sveto mašo za domovino. Po maši je ob kresu in kulturnem programu najprej zadonela Zdravljica. Potem so se zvrstili slavnostni nagovori. Predsednik organizacijskega odbora domačin Janez Šušteršič je pozdravil vse navzoče in najavil goste. Prvi je imel besedo takratni predsednik vlade g. Lojze Peterle. Poudaril je, da duh Demosa še živi. Kritično je opozoril na napake prehojene poti in tudi napake sedanje vladujoče ekipe. Sledili so dr. Jože Pučnik, takratni predsednik Demosa, nekdanji obrambni minister Janez Janša, Marjan Podobnik, sedanji podpredsednik vlade, Ivan Oman, takratni predsednik SLS, slovenski župan zamejske občine Števerjan in dr. Jože Duhovnik, soorganizator srečanja.

Govorniki so podajali svoje misli na uspehe in pomanjkljivosti v teh desetih letih. Vsi pa so soglašali, da je potrebno okrepiti enotnost v strankah slovenske pomladi, ki jo je po mnenju Janeza Janše že čutiti v močnem odzivu vseh udeležencev tega slavja, ali kakor je dejal g. Ivan Oman, da naj bo Sv. Jakob vodilo za naprej in slovenska zastava, ki je na tem zvoniku zavihrala že pred 150 leti, naj bo luč za bodočnost.

Ob koncu je predstavnik prireditelja dr. Jože Duhovnik (urednik) podaril vsem večkratnim udeležencem proslave zbornik Sv. Jakob nad Medvodami – Deseto leto demokracije in odločitve za samostojnost z zgodovino dogajanj ob osamosvojitvi in aktualnimi vidnji aktivnih udeležencev, sedaj deset let potem.

Marjan Perme

Sožitje v solidarnosti

12. decembra je Sožitje, društvo za pomoč duševno prizadetim, za svoje člane in prijatelje priredilo novoletno srečanje s kulturnim programom, obdaritvijo in pogostitvijo. Društvo ima v občinah Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje 138 članov, 73 od njih je prizadetih.

Predsednik Janez Pelko je v pozdravnem nagovoru povedal, da je glavni cilj društva solidarnost z duševno prizadetimi in njihovimi družinami ter skrb za izboljšanje njihovega življenja. Že uresničene oblike pomoči v naših treh občinah so predšolsko varstvo prizadetih in različne oblike usposabljanja v šolah, v letu 2000 pa želi Sožitje razviti tudi klubsko dejavnost (2-krat tedensko) ter pridobiti prostore za varstveno-delovni center, na katerega že čaka 30 duševno prizadetih, ki so starejši od 18 let in ne živijo v zavodih. Društvo, katerega tajnica je Nevenka Zrnec, organizira tudi seminarje za prizadete oz. za njihove družinske člane, terapevtske seminarje, predavanja o pravicah duševno prizadetih, organizira počitnice in izlete, rekreacijske dejavnosti, socialne programe itd.

V kulturnem delu srečanja sta prizadete člane Sožitja veselo animirala deklica Rozi (Aida Kralj) in ptič Čukec (Blaž Kralj), božiček pa jih je obdaroval. Srečanja sta se udeležila tudi grosupeljski župan Janez Lesjak in direktorica Centra za socialno delo Jožica Matjašič, organizatorji pa so pogrešali ostala dva župana in pristojno socialno delavko centra.

J. Müller

23. decembra 1999 je minilo že devet let, ko smo se Slovenci z veliko večino opredelili, da želimo živeti v svoji državi. Grosupelčani so se za to odločitev izrekli 91%-no. 26. decembra je bila nato slovesno razglašena slovenska samostojnost.

Na vabilo Občine Grosuplje smo se zbrali v Kulturnem domu v Grosupljem, da bi se spomnili teh dni in jim dali slavnostni pečat. Župan občine Grosuplje, Janez Lesjak, je v govoru med drugim izpostavil trdoživost in upornost Slovencev skozi vso zgodovino in izrazil upanje, da nas bosta kljub trenutnim delitvam vendarle le-ti privredli na pot razvoja in narodne blaginje. Pred ne preveč polno dvorano so v organizaciji Sklada ljubiteljskih kulturnih dejavnosti občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica nastopili scenaristka in gledališka igralka Simona Zorc – Ramovš, Ženski pevski zbor Lastovke, Moški pevski zbor Petrovi pevci iz Kulturnega društva Vokal – Grosuplje, učenci Glasbene šole Grosuplje in citrar Dušan Mazaj iz Šmarja-Sapa.

Presenečenje večera so na oder prinesli predstavniki posameznih skupin iz Grosuplje - od najmlajših otrok, osnovnošolcev, mladine, predsednika KS, pa do predstavnice upokojencev – in povedali, kaj si želijo in kaj želijo drugim za prihajajoči čas – več pozornosti drug do drugega, povezovanja med ljudmi, generacijami in med narodi. Čas tretjega tisočletja naj bo tudi čas za več kulture in prešernosti...

Jože M.

Praznik pomladnih strank

Ob 10. obletnici Demosa, koalicije političnih strank, ki niso potomke komunistične »demokracije«, ampak politične pomladi, so v Družbenem domu na Grosupljem 21. decembra 1999 imele občinske organizacije Slovenskih krščanskih demokratov, Slovenske ljudske stranke in Socialdemokratske stranke skupno kulturno-politično prireditev.

Pavel Štrubelj, predsednik krščanskih demokratov, je v svojem nagovoru poudaril samostojno državo Slovenijo, ki so jo ob podpori velike večine Slovencev uresničile pomladne stranke, predtem pa gradili vsi ljudje, zvesti slovenstvu, predvsem pa vsi slovenski velikani. Poudaril je potrebo po krepitvi slovenske gospodarske moči, kritiziral postopke privatizacije družbenega premoženja, prepočasno denacionalizacijo in prepočasno delovanje sodišč ter se zavzel za združitev krščanske in ljudske stranke ter za sodelovanje vseh treh pomladnih strank.

Janez Dolinšek, predsednik občinske Slovenske ljudske stranke, je poudaril enotnost pomladnih strank pri uresničitvi samostojne Slovenije in obžaloval, da se je sodelovanje že leta 1992 pretrgalo. Za uresničitev preostalih skupnih ciljev, za graditev demokratične, socialne in pravične države je po govornikovem mnenju potreba združitev obeh programsko in nazorsko sorodnih strank in sodelovanje s socialdemokratsko stranko.

Božo Predalič, predsednik občinskih socialdemokratov, je v svojem govoru poudaril, da so bile stranke pomladi politično močne in vplivne, dokler so bile složne, zato so mogle uresničiti samostojno in demokratično Slovenijo. Po letu 1992 sodelovanja na državni ravni več ni bilo, na občinski ravni pa se je rezultat medsebojnega nesodelovanja in celo nasprotovanja pokazal ob volitvah župana. Zato je pozval vse tri pomladne stranke k složnosti in k odgovornemu sodelovanju pri volitvah v državni zbor.

V kulturnem delu proslave so sodelovali Poliški oktet, folklorna skupina iz Račne in šolski violinski trio ob spremljavi sintisajzerja.

J. Müller

Milenium po gasilsko - Izredni občni zbor PGD Gatina

Gasilke in gasilci PGD Gatina smo se na dan slovenske samostojnosti v poslovnem letu starega stoletja zbrali na izrednem občnem zboru v dvorani našega gasilskega doma. Iz vabil je bilo razbrati, da bomo na zboru potegnili simbolično črto pod delo našega društva. Kot ena družina smo se zbrali okrog našega prapora na sam praznik svete družine. Občni zbor je s svojo prisotnostjo in spodbudno besedo kot gost počastil tudi predstavnik občine Grosuplje g. Jože Miklavčič.

V prazničnem programu, ki smo ga začeli z Zdravljico in nadaljevali s kulturnim programom z recitacijami, nam je g. Alojz Lampret, gasilski veteran, predstavil kroniko našega društva in sicer od ustanovitve leta 1927 dalje. Po težkih začetkih, ko smo začenjali praktično iz nič, smo v slogi in skupnem sodelovanju doživljali razvoj našega društva skozi vzpone in padce. Opisal

je težave glede delovanja društva, pa tudi tiste lepe plati gasilskega druženja, ki so takrat med članstvom dvigale moralno. Takih dogodkov se je v zgodovini delovanja društva zgodilo kar precej, saj so bili nekateri od njih na posebno šaljiv način predstavljeni.

Nato je predsednik Vinko Trontelj, ki je bil skupaj s prizadevnimi članicami tudi avtor zamisli in programa tega zbora, vsem navzočim spregovoril lepe misli o naši domovini, katere lepote kar premalo cenimo. Vse to nam je dano in srečni smo lahko, da živimo danes tu, med temi prijatelji - gasilci, je bilo mogoče razbrati iz njegovega nagovora. Z veseljem je ugotovil, da je društvo v vsem času delovalo v dobro ljudi, ki so pomoč potrebovali. Sv. Florjanu, zavetniku gasilcev, pa smo dolžni zahvalo za to, da nas je s svojo priprošnjo varoval pri opravljanju našega humanega poslanstva, saj se v vsem času

delovanja našega društva ni nihče od gasilcev poškodoval. Spomnil se je tudi, da je leto 2000 pomenilo za vse nas neko daljno prihodnost in vsi smo se v preteklosti spraševali, kaj bo z nami takrat. Toda predsednik je dejal, da vsem gasilcem ni bilo dano učkati te prelomnice, saj so od nas odšli v zadnjih letih gasilci, ki bi bili v letu 2000 stari komaj 37, 54, 56, 57 in še nekaj več let, pa jih že ni več med nami. Njihov spomin smo po stari navadi počastili v tišini.

Ob koncu je zaželel vsem zdravja in da se srečamo ob prihodu leta 3000, če ne v gasilskem domu, pa pri Bogu v nebesih. Tudi v bodoče naj sv. Florjan varuje vse nas, naše domove, domačije in kmetije pred ognjem, nesrečami in poškodbami.

Nato so bile pionirjem in mladincem, podmladku našega društva, podeljene gasilske značke. Na tečaju, ki so ga vsi od prvega do zadnjega opravili uspešno, so dokazali, da bodo nadaljevali naše delo, tudi če bomo mi omagali.

Po voščilu z lepimi željami za bodoče leto smo se še precej dolgo zadržali na družabnem srečanju ob dobri domači klobasi ter štefanu vina, saj je bil ta dan tudi praznik sv. Štefana.

Mislím, da smo s prazničnega občnega zbora vsi odšli veseli in zadovoljni, zato tudi bralcem sporočamo, da **KDOR IMA SRCE IN VOLJO ČVRSTO, STOPI NAJ V GASILSKO VRSTO.**

Za PGD Gatina
Kristina Lampret

P
R
A
Z
N
I
K
I

S
O
Z
A
N
A
M
I

Ob dnevu samostojnosti

Ženski pevski zbor Lastovke

... tisoče želja in dobrih misli za novo leto

Slavnostni govornik – župan Janez Lesjak

Praznik pomladnih strank

Prireditev je popestrila Folklorna skupina KUD France Prešeren iz Rače

Predsedniki vseh treh pomladnih strank iz Grosupljega na praznovanju dneva samostojnosti s predsednikom SDS Janezom Janšo – foto: Boštjan Šest

Gatina

Zboru so predsedovali naši zaslužni veterani

Mlačevo

Pravljичno igrico o Sneguljčici so zaigrali učenci žalske šole

Sožitje

Duševno prizadeti s Čukcem, Rozi in božičkom gradijo hišo - foto: N. Zrnec

Utrinek s praznovanja silvestrovega na prostem – prvič v zgodovini Grosupljega

Novoletno srečanje mladih v Varšavi

Nekateri mladi so želeli preživeti letošnje praznovanje novega leta malo drugače. Skupaj s sovrstniki iz cele Evrope smo se tudi mladi Slovenci zbrali v Varšavi, glavnem mestu Poljske, da bi tam v petju, tišini, premišljevanju ter skupni molitvi prosili za spravo in mir med posamezniki, narodi in verski. Taizejski bratje, ki so pobudniki in organizatorji teh srečanj, vsako leto zaprosijo eno od evropskih glavnih mest, da bi sprejelo več deset tisoč mladih – letos iz 34 držav.

Iz Slovenije se je 27. decembra 1999 podalo na pot tisoč romarjev, ki so jo začeli s skupno mašo na Pobrežju pri Mariboru. Vodil jo je mariborski škof dr. Franc Kramberger, ki je v svojem nagovoru mladim dal spodbude, naj gredo v Varšavo z odprtostjo ter zavzetostjo za nove vtise in spoznanja ter bogastvo srečanj z mladimi iz drugih držav, veroizpovedi in prepričanj ter veselja in duha sprave prinesejo nazaj v svoje domove in župnije. Po več kot enodnevni vožnji smo prispeli do slovenske-

ga centra, kjer nas je prijazno sprejela skupina rojakov iz pripravljane skupine. V Varšavo je prišla že dva dni prej, da je pomagala pri organizaciji. Razporejeni smo bili po župnijah ter nastanjeni pri družinah. Naši poljski gostitelji so bili vsi izredno gostoljubni in ustrezljivi ter zelo skrbni do nas. Kasneje smo izvedeli, da se je na sprejemne centre oglasilo še precej družin, ki bi z veseljem sprejele mlade.

Kmalu smo se privadili novemu okolju ter se že isti večer srečali na skupni molitvi. Naša srečanja so bila razdeljena v dva dela. Dopoldanski del je potekal na župniji bivanja, kjer je bila zjutraj maša in molitev, nato pa je sledil pogovor ob Pismu iz Taizeja z naslovom Prezvati od veselja. Tu je šlo za izmenjavo mnenj in izkušenj med mladimi različnih narodnosti, pa tudi priložnost za sklepanje novih znanstev in prijateljstev. Popoldanska in večerna srečanja so potekala pod velikimi šotori ob reki Visli. Slovenci smo delili šotor skupaj z Madžari, Portugalci in Polja-

ki. V popoldanskem delu je skupni molitvi sledila udeležba pri raznih delavnicah. Nekatere so bile namenjene razmišljanju ob raznih perečih vprašanjih (npr. Kaj lahko v današnjem času storimo, da bi mir postal možen?; Kaj lahko storimo glede nasilja, ki grozi mladim?; Razmišljati o gospodarstvu na drugačen način: zakon džungle ali služnje drugim?); spoznavanju zgodovine Varšave, čas za osebno molitev in tišino; prisluhniti je bilo mogoče klasični glasbi, ki so jo izvajali glasbeniki iz različnih držav ali pa petju liturgičnih pesmi zbora mladih iz Novega Sada v pravoslavni katedrali v Varšavi, možno pa je bilo sodelovati na forumu mladih iz različnih kontinentov, kjer so se predstavili s pesmi, pesmimi in pričevanji. Večerna srečanja so potekala v šotoru, kjer je bil zbran zbor in orkester, ki sta vodila petje taizejskih kanonov. To so kratke molitve, lahko tudi vrstice iz Svetega pisma, ki so uglabljene ter se jih ritmično večkrat prepeva, tako da petje postane meditativna molitev. V vsak šotor je

prišel molit tudi brat Roger, ustanovitelj taizejske skupnosti, v spremstvu otrok in ostalih taizejskih bratov. Vodil je razmišljanje v svojem francoskem jeziku, ki je bilo sproti prevajano v domače jezike mladih.

Rdeča nit vseh teh srečanj so bile teme in vprašanja, ki predstavljajo temeljne kamne sprave in miru, ter jih je brat Roger podal v Pismu iz Taizeja. »Ali čutimo nedoumljivo lepoto človeške duše? Kaj je ta lepota? Ali bi imelo brez ljubezni življenje še smisel?« Drugi pomembni temelj je »odpuščanje in prizadevanje, da vnesemo razumevanje tja, kjer so nasprotja«. Za to je potrebna »preprostost srca, ker se samo preprosti v srcu zavedajo, da ne morejo razumeti vsega, kar je zapisano v evangeliju. Takšna preprostost pa v nas prebuja sočutje; našo pozornost usmerja k vsem tistim po svetu, ki doživljajo različne oblike ponižanja in zapuščeniosti«. Za to pa je potrebna »molitev, ki je zaklad evangelija. Odpre nam pot, ki vodi v ljubezen in odpuščanje«. Mladi smo imeli

Palača kulture – »Stalinov dar Poljakom« – Poljaki so palačo sami zgradili s svojimi rokami in denarjem

možnost videti, da držijo besede varšavskega kardinala Glemba, ki je na poljski televiziji povedal o bratu Rogerju, da je človek dejanj, da živi to, kar dela.

Vsak od romarjev je dobil ogromno izkušenj in lepih vtisov, ki jih je prinesel domov. Želim si, da duh Taizeja, to je odprtost za veselje, lepoto, preprostost, zaupanje v ljudi in Boga, ne bi zamrl med mladimi.

Barbara Poderžaj

Kakšna bo naša prihodnost?

Za nami so božično-novoletni prazniki ob koncu leta 1999. Prav te praznike pa so ljudje pričakovali z zelo različnimi občutki, željami, strahovi... K temu zelo različnemu razpoloženju so dali svoj pečat tudi mediji. Kakorkoli že, vse se je končalo srečno.

Za nami je leto 1999, za nami je stoletje in za nami je tisočletje. Priznati si moramo, da smo lahko srečni dočkali prelomno leto in novo tisočletje. V zadnjem stoletju je človek s svojim znanjem odkrival zelo velike napredke na vseh področjih življenja in dela človeka. Ta isti človek pa je povzročil tudi veliko gorja, vojn, in sovraštva.

Slovenke in Slovenci smo dočkali sanje naših prednikov. Imamo svojo lastno državo - samostojno Slovenijo. Vendar to ni dovolj! Za samostojno Slovenijo moramo vsi in vsak posameznik narediti mnogo več, da bo tudi življenje med nami (v novem domu) lepše in srečnejše.

In kakšna bo naša prihodnost? Če smo se ob božiču, božičnem večeru resnično poglabili v skrivnost tega največjega družinskega praznika - sveto družino, smo lahko globoko v sebi začutili, da je naša prihodnost v

največji meri odvisna od kvalitete naših družin. Če se bodo v naših družinah rojevali zaželeni otroci, če bo v naših družinah prevladovala ljubezen, spoštovanje in razumevanje, če se bodo v naših družinah že v zgodnjem otroštvu v mladih srcih oblikovale vrednote, če bomo sledili 10 božjim zapovedim, če bodo naši starši svetel vzgled svojim otrokom... bomo lahko z gotovostjo pričakovali, da bo svet lepši in srečnejši.

In le v takih družinah rastejo in se vzgajajo mlade osebnosti, ki imajo pravičen odnos do življenja, dela, učenja, sočloveka, starejših, narave, vere in Boga. Na temelje, ki jih v mladem človeku najprej oblikuje vsaka družina, zida vrtec, šola, okolje... Le v primeru, da so ti temelji družine dovolj trdni, lahko gradimo gradove in mlad človek odraste v trdno oblikovano osebnost, ki je pripravljen na vse izzive časa. Take sinove in hčere potrebuje naša država Slovenija.

Ta odrasel mož in ta odrasla žena pa bosta kmalu zopet ustvarila mlado družino in prenašala vzorce na njihove otroke in svojih prejšnjih družin. In zato zelo radi govorimo o tipih naših družin. O tem pa morda kdaj drugič.

Angelca Likovič

Kdo ne spozna tega prometnega križišča ceste in železnice, ki je skoraj v centru Grosupljega. Kdo ga ne razloči v lepem popoldanskem sončku. Kaj pa, ko je megla, gosta megla, ko se še znaka - andrejevega križa - ne vidi - stoječega slaba 2 m od nevarne proge! Žal je ta znak še vedno edino opozorilo, da si, ko znak že zagledaš, tik ob tirih, kjer je minimalno 37-krat na dan smrtno nevarno!

Do kdaj še...

Marjan Trobec

Posvet o uresničevanju zakona o skladnem regionalnem razvoju

V zadnjem času se Slovenija intenzivno pripravlja na vstop v EU. V fazi priprave in sprejemanja je več zakonskih in podzakonskih aktov, ki prilagajajo slovensko zakonodajo evropski. Dve izmed zelo pomembnih področji sta regionalni razvoj in reforma kmetijske politike. Ravno tej tematiki je bil namenjen Posvet o uresničevanju zakona o skladnem regionalnem razvoju, ki je potekal 13. in 14. januarja v Radencih v organizaciji Sklada za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja.

Prvi dan posveta je bil v pretežnem delu namenjen regionalni politiki. Predstavljene so bile tako imenovane statistične regije, razvojni programi, način kategoriziranja območij s posebni-

mi razvojnimi problemi. Predstavljene so bili podzakonski akti in predpisi, ki so pomembni za izvajanje zakona o skladnem regionalnem razvoju. Dotaknili smo se tudi nacionalnega programa Aktivne politike zaposlovanja v letu 2000, varstva okolja v luči regionalnega razvoja, predstavljen nam je bil projekt Slovenske regionalne nagrade.

Drugi dan posveta je bil namenjen področju kmetijstva. Obravnavali smo: Kmetijsko strukturo politiko v okviru Nacionalnega programa razvoja kmetijstva, živilstva in ribištva 2000-2002. Predstavljena je bila Predpristopna pomoč EU za področje kmetijstva- SAPARD ter Projekti razvoja podeželja in ukrepi, ki se bodo izvajali v okvi-

ru programa SAPARD.

Ravno preko programa SAPARD EU nudi velika sredstva državam kandidatkam za vstop v EU. Za nekatere programe, namenjene razvoju in izboljšanju podeželskih infrastruktur, zadostuje, da lokalna samouprava prispeva le 25% sredstev, 25% država, 50% pa prispeva EAGGF. Seveda pa mora občina pripraviti ustrezen program in z njim tudi kandidirati ali kakor je dejal mag. But: »Iniciativa mora biti na lokalni skupnosti«.

Vsekakor je bila tema posveta zelo zanimiva, kar je potrdila udeležba saj je bilo prisotnih več kot 230 udeležencev iz vse Slovenije in le želimo si lahko več takšnih posvetovanj.

Božo Predalič

Grosuplje, kdo bo tebe ljubil?

(osebno razmišljanje)

Novo leto 2000. Nekaj mističnega in optimističnega je v tej številki in vsi, ki smo lahko z veseljem pričakali novo leto 2000, se moramo najprej za ta dogodek zahvaliti, zato naj velja rek, Stvarniku in staršem, hvala, da smo lahko bili.

Led je prebit s praznovanjem in pričakanjem novega leta na prostem tudi v Grosuplju. Tudi za to se moramo zahvaliti vsem, posebno pa mladim podjetnikom, ki so se odločili in potrudili, da je do tega prišlo.

Kljub sorazmerno hladnemu vremenu je bilo veliko udeležencev, ki so skupaj z znanci, prijatelji, otroki ali sosedi iz ulice bili veseli, obnem pa smo na ta način potrdili, da si takih prireditvev še želimo in da ljubimo svoj kraj in da cenimo trud prirediteljev.

Za drugo leto predlagam, da se na-

mesto bučnega ognjemeta pripravi novoletni srečelov, da bo tako skok v novo leto vsaj za nekatere že ob začetku srečen dogodek. Taka prireditev z novoletnim srečelovom bi po mojem mnenju lahko postala tradicionalna. Ob novoletnem praznovanju pa nisem zasledil, da bi kakšno vidno vlogo v našem kraju odigralo turistično društvo. Mogoče je ravno novoletni srečelov prilika, da organizirajo tako prireditev. Podjetja in podjetniki pa bi lahko namesto novoletnih čestitk in daril del teh namenili za novoletni srečelov in za svojo promocijo na tej prireditvi. Kolikor mi je bilo poznano, se je tudi Občina Grosuplje komaj kaj angažirala za uspeh take prireditve.

Za primerjavo naj navedem občino Ajdovščina, ki ima sicer 3.000 prebivalcev več kot občina Grosuplje in je za praznovanje novega leta pokrila vse stroške, da so na prire-

ditvenem prostoru Glavnega trga igrali trije ansambli in sicer en rock&roll ansambel, en ansambel za igranje zabavne glasbe in en ansambel za igranje narodnozabavne glasbe in sicer od 21.00 do 03.00 zjutraj. Tudi tako se občina kot državna institucija enkrat letno oddolži svojim občanom.

Želim, da bi za prihodnje leto tudi občina Grosuplje namenila nekaj več finančnih sredstev za organizacijo in praznovanje na prostem, zato se morajo tudi svetniki v občinskem svetu, ko bodo sprejemali proračun za leto 2000, zavedati, da je za malo denarja tudi malo muzike. Potem pa vsi kritiziramo, da ni nobenih družabnih prireditvev. Upajmo, da se bo tudi to spremenilo.

Srečno v letu 2000 želim vsem občanom in prijateljem časopisa Grosupeljski odmevi.

Anton Žitnik

Obisk na podružnični šoli Polica

Podružnična šola Polica organizacijsko spada, za razliko od ostalih, k centralni šoli Brinje.

Na Polici je bila zgrajena eno-razredna šola že leta 1873. Na njej je poučeval organist za 10 krajcerjev na učenca. Gradnja šole je podprl sam cesar. Leta 1908 je bila šola razširjena na dvorazrednico, leta 1936 pa je imela že štiri oddelke in 179 otrok.

Tudi danes ima šola štiri razrede in oddelek priprave na šolo. Pouk obiskuje od 50 do 60 otrok, ki prihajajo iz vasi: Polica, Gorenja in Dolenja vas, Kožljevec, Velika in Mala Stara vas, Troščine, Mali konec, Blečji vrh del, Peč, Dole, Gorenje in Dolenje Duplice, Goričane, Gradišče in Bliska vas.

Posebnost poliške šole je tudi poučevanje v dveh stavbah, ki ju med seboj loči cesta. Obe stavbi pa

sta kljub starosti izredno prijetni in obnovljeni. Toda, kot mi je povedala ga. Marija Podvršič, ki je vodja podružnice od leta 1982, je bilo za današnjo podobe šole potrebno vložiti veliko truda in prizadevanj krajanov, zaposlenih in staršev ter občine Grosuplje. Šola je bila namreč v zelo slabem stanju, saj je učilnico zalivala voda, vhod v šolo je prekrival mah, v vseh prostorih je bila na delu vlaga. Največji problem šole pa so bili kadri, saj so zaradi pomanjkanja učiteljev v letu 1982 večino otrok vozili v šolo v Grosuplje. Toda vsi, ki so se zavzeli za obstoj šole, so se zavedali, da je šola duša kraja, zato so se lotili intenzivne obnove in s številnimi delovnimi akcijami najprej obnovili najnujnejše, kasneje pa nadaljevali z obnovo fasade, igrišča... Leta 1996 je šola dobila tudi novo opremo učilnic.

»Izredno lepo je delati v tej šoli« pravi ga. Podvršič, pri kateri je že v pogovoru moč razbrati, da je njeno življenje tesno povezano s šolo in da to ni le njena služba, pač pa življenje samo. S šolo in krajem pa nedvomno čuti ves kolektiv, saj jim nikoli ni odveč sodelovanje pri projektih nalogah, prireditvah in srečanjih... Zagotovo pa k dobremu počutju prispevajo tudi starši, ki se z veseljem vključujejo v delo šole in vedno bolj spoznavajo, da je za njihovega otroka dobro poskrbljeno, saj ga vodi strokovno usposobljen kader, ki ima v manjši šoli več možnosti individualnega pristopa.

Kljub temu, da je tako otrokom kot delavcem v tej šoli lepo, pa si vendarle želijo novo šolo, saj se je težko boriti proti zobu časa, še posebno, če je potrebno vzdrževati dve stavbi. Za gradnjo nove šole so že stekli po-

Ob letošnjem praznovanju v šoli na Polici

govori. Dogovarjajo se tudi o možnih odkupih zemljišč. Da so želje in potrebe res velike, so skušali pokazati tudi učenci poliške šole, ki so pod mentorstvom svojih učiteljev pripravili božično – novoletno razstavo in sejem s prodajo svojih izdelkov, tako zbrana sredstva pa so namenili izgradnji nove šole.

V zbiranju sredstev na ta način je gotovo mnogo simbolike. Pa vendar je to dokaz, da je za reševanje kate-rekole problematike bistvenega pomena pripravljenost in volja vsakega posameznika, da po svojih zmožnostih pripeva k skupnemu razvoju.

Vera Šparovec

Božično - novoletni bazar na Polici

Decembrska prireditev na podružnični šoli Polica je bila nekaj posebnega, že zaradi svojega namena. Obeležili smo božič, dan samostojnosti in prihod novega leta.

Učenci in kolektiv šole Polica so nas povabili na praznično srečanje s kulturno prireditvijo in prodajno razstavo. Predstavili so se prav vsi učenci in mali šolarji, peli so, ple-sali, recitali in igrali. Igrica Luna in shujševalna kura nas je dodatno spravila v smeh. Mladi igralci - tretješolci so nastopili še trikrat, v Vzgojno izobraževalnem zavodu v Višnji Gori, v OŠ v Šmarju-Sapu ter

na prostem - pred občinsko stavbo v okviru Veselega decembra - praznovanja novega leta v organizaciji Zelenega vala.

Nedeljska prireditev je bila posebna tudi zaradi programa, ki ni bil povsem običajen. Krajevna skupnost Polica je učencem omogočila nakup materiala za izdelke, ustvarjali so iz gline, testa, blaga, poslikavali so steklo, izdelovali voščilnice iz sušenega naravnega cvetja. Že od oktobra so učenci pridno ustvarjali, v izdelke so vložili veliko truda in ljubezni. Pogled na razstavljene izdelke, ob-sijane s svečkami, je bil pravljičen.

Po ogledu razstave smo izdelke lahko tudi kupili za gumbce. Izku-piček je bil namenjen izgradnji nove šole na Polici.

Starši si tudi v naslednjem letu želimo obojestranskega sodelovanja, čim več tako lepih prireditev, prijetnega druženja. Kolektivu šole Polica ter učencem želimo, da se jim izpolni vsa pričakovanja, naj bodo začetki prijetni, naj jim prinesejo mnogo osebnega zadovoljstva.

Popeljite naše otroke v novo leto z radostjo v srcu ter nasmehom na obrazu.

Vlasta Strmljan

Luna in shujševalni salon

Praznovanje

Učenci plesne šole Poglej me

Odložimo slabo voljo, stisnimo si roke in obogatimo življenje vsaj s prijaznim nasmehom, ki ga privoščimo drug drugemu. Pozabimo na medsebojne spore in napetosti, umirimo svojo vsakdanjo dirko za materialnim življenjem in se veselimo majhnih, nepomembnih stvari: praznične smrekove vejice, tople izbe in rahlih snežink. Bodimo zadovoljni in srečni!

S temi besedami smo si voščili v OŠ Brinje Grosuplje ob božiču, dnevu samostojnosti in vstopu v leto 2000 na skupnem kulturnem dnevu.

Poleg prazničnih pesmi in recitacij najmlajših ter ob igranju citer naših učenk predmetne stop-

nje smo razmišljali tudi o dnevu samostojnosti. Poudarili smo slovensko domoljubje, ki v današnjem času nekam blede, saj radi podcenjujemo, kar je domače. Učenke predmetne stopnje so recitirale misli naših književnikov o domovini in nam posredovale občutek ljubezni, ki so jo nekdanji naši ustvarjalci gojili do naroda in jezika.

Kulturni dan smo zaključili veselo in sproščeno. Zaplesali so učenci, sedanji in bivši, ki trenirajo ples, za konec pa smo vsi uživali ob nastopu glasbene skupine desetletja, ansambla Čuki, ki so male in velike v nekajurnem nastopu prav do konca razgibali.

Metka Krejan,
OŠ Brinje Grosuplje

Pripis urednika

V Grosupljem so se končno le našli ljudje (radio Zeleni val, soorganizatorji in sponzorji), ki so organizirali silvestrovanje na prostem. Upam, da se bo takšno druženje nadaljevalo in da bo še bolj povezovalo Grosupeljčane in okoličane.

Izredno pa me je pretresel dogodek na tej zabavi, ko se je med množico zapeljal reševalni avtomobil z utripajočimi modrimi lučmi, ki je moral odpeljati na urgenco mlado dekle. Upam, da bo na ta dogodek čim prej pozabila.

Zato v bodoče predlagam, če že ne prepoved metanja petard in raket, pa vsaj od prireditvenega prostora dovolj oddaljen in ograjen prostor, kjer bodo »uživači« v pirotehničnih sredstvih lahko »v luft metali« po mili volji svoj težko prislužen denar. - Pa brez zamere, prosim!

Anka Fabjan

Petarde, petarde...

Grosupeljska policista sta obiskala učence OŠ Louisa Adamiča in jih poučila, kako ravnati s petardami, da ne bo prišlo do nesreče.

Kar je prepovedano, je še bolj vabljivo, najbrž zato petarde niso prepovedane... Si brez teh zvočnih in svetlobnih učinkov ne znamo več organizirati praznovanja novega leta?

Starši, učitelji, policisti, zdravniki smo še posebno v skrbeh za otroke. Ali jih znamo prepričati, da si brez vednosti staršev ne kupujejo teh eksplozivnih igrarč? Še več: Prižiganje samo v prisotnosti staršev! Ali so starši otrokom vedno vzgled za premišljeno ravnanje? Ne samo pri petardah, tudi pri drugih stvarih...

Veselo v leto 2000 na šoli Kopanjski

Recitacije, igrice, petje, ples, na koncu pa še sladkanje z doma pečenimi dobrotami... To se je dogajalo na šoli Kopanjski 17. decembra zvečer.

Učenci so pod vodstvom učiteljice tudi letos pripravili prirčen program kot božično novoletno darilo za svoje starše in sorodnike. Letos smo se še posebno potrudili, saj je tu tako lepa letnica: 2000! Največja učilnica je komaj sprejela vse obiskovalce. Neje, učencec 3. razreda, je dal znak za začetek in potem šaljivo povezoval celoten program. Budili in priklicali smo snežinke in z njimi zarajali. Nepozaben je bil drugošolec Klemen s harmoniko. Ob igranju polke so nas pošteno zasrbele pete, ob

igranju venčka slovenskih narodnih pa smo vsi peli. Z lepimi božičnimi in novoletnimi pesmimi nas je očaral otroški pevski zbor pod vodstvom učiteljice Tanje. Za veselo vzdušje so poskrbeli tudi naši učenci, ki se učijo plesa v plesni šoli Poglej me. Najprej so plesali sami pod vodstvom plesne učiteljice Katje, potem pa so na oder povabili svoje starše. Skupaj so zaplesali kavbojsko polko in vesele račke.

Po prireditvi se nikomur ni mudilo domov. Obkrožili smo s sladkarijami, sadjem in sokom obložene mize in se veselili pozno v noč. Voščili smo si še enega srečnega, zdravega in veselega, leto 2000 seveda.

Darja Vrhovec

Veselje kopanjskih učencev

Kulturno dogajanje ob slovenskem kulturnem prazniku

Osrednja svečanost:

Podelitev Jurčičevih priznanj
7. februarja 2000, ob 18. uri,
v Kulturnem domu Ivančna Gorica.

Kulturni program:

- Soneti nesreče za kljunasto flavto in recitatorja, ki jih bosta izvedla Klemen Ramovš in Simona Zorc Ramovš;
- Komorna trobilna skupina Fanfare s prof. Karlom Bradačem. Slavnostni govornik bo dr. Boris Kuhar.

Prireditve v Prešernovem letu v mesecu februarju:

- 3. 2. 2000 od 9. do 13. ure na Kopanju
– Medobčinsko srečanje mladih novinarjev in literatov – učencev OŠ občin Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica;
- 4. 2. 2000 ob 19. uri v Račni
– Komur je sreče dar bila klofuta – nastop recitacijske skupine Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica in Mladinskega pevskega zbora Račna.
- 5. 2. 2000 ob 19. uri v Kinu Grosuplje
– slovenski film – uspešnica V leri.
- 8. 2. 2000 ob 18. uri v Kulturnem domu Grosuplje
– Komur je sreče dar bila klofuta – nastop recitacijske skupine Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica in Šentjurski oktet..
- 14. 2. 2000 v avli šole Dobropolje
– lutkovna predstava Janez Stržinar: Vilinček.

SLKD OI Ivančna Gorica, Tatjana Lampret

Kultura duha in kultura srca

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Beseda kultura je latinska. Prvotno je pomenila obdelovanje zemlje, pozneje pa se je vsebinsko razširila in pomenila tudi obdelovanje človeškega duha, tj. izobraževanje in vzgojo, sicer pa tudi čaščenje boga in božjega. Danes je kultura vse, kar je sad človeške zavesti: ustvarjeni predmetni svet, odnos do narave in ljudi ter duhovni svetovi: svet vere, umetnosti, znanosti. Narava pa obsega vse, kar je samo iz snovi in rezultat snovnih, ne duhovnih moči: kamen, vodo, ogenj, svetlobo.

Kultura in narava sta torej nasprotna pola sveta in človeka, čeprav sta medsebojno povezana: narava je osnova bivanja, kultura pa je preseganje narave in bivanja samega.

Zato praznik kulture ni le praznik izjemnih ustvarjalcev lepih ali koristnih predmetov, praznik estotov in inženirjev, ampak tudi praznik ljudi, ki imajo zavestno oblikovan odnos do potoka, drevesa, oblaka, ljudi, katerih jezik ni prostaški in katerih besede ne žalijo, ljudi, katerih dejanja so v skladu s človekovim dostojanstvom. Slavimo ustvarjalce duhovnih, umetnostnih in strokovnih del, častimo pa kulturo Malega princa, kulturo srca.

J. Müller

Slovenska umetnina v Vatikanu

Nekaj srečnežev iz Grosupljeja je imelo to srečo, da smo videli Rim v svetem letu 2000, ko je zanimanje izletnikov toliko večje, pa še posebna milost nam je bila dana, da smo lahko pogledali v prostore, kamor redko stopi noga navadnega smrtnika. Videli smo mozaik patra Marka Ivana Rupnika v zasebni papeževi kapeli v vatikanski palači.

Vsi smo nemi vstopali v ta prostor in ganjeni uživali v lepoti. Le prava lepota in prava umetnina tako vplivata na ljudi. Cela soba, vse stene in strop, so oblečeni v mozaik svetle peščene barve in ker so kamenčki različno veliki in nekateri bolj drugi manj izstopajo iz podlage, deluje na videz kot žamet. Iz te podlage pa sredi stropa izstopa Kristus Pantokrator v rdečem plašču. Iz te podobe izhajajo kraki

krži na vse štiri stene do tal. Oltarna stena prikazuje Novi Jeruzalem – ta mozaik je izdelal ruski umetnik. Ostale tri stene in strop pa so delo patra Rupnika. Na desni steni je prikazano Kristusovo rojstvo, smrt in vstajenje, na levi pa njegov vnebovohod, okrog pa so še drugi prizori iz svetega pisma. Na zadnji steni je poslednja sodba, tu pa je umetnik prikazal svoje sodelavce, upodobil pa je tudi papeža in ovekovečil sebe. V mozaik je vstavil celo tri kamne, prinesene iz svoje rojstne vasi.

Soba s posebnimi sedeži, ki jih je tudi kreiral pater Rupnik, s stolom za papeža in govorniškimi pultom, učinkuje kot zaključena arhitekturno-mozaična umetnina. V kapeli je tako pater uresničil papeževe želje po povezanosti med vzhodnimi in

zahodnimi idejami krščanstva in papež je bil z mozaikom zelo zadovoljen. Kapela, ki jo po sedanjem papežu imenujejo tudi Karolina, sicer pa sedaj kapela Redemptoris mater, je res enkratna umetnina. Za to enkratno umetnino, ki bo žal malo komu dostopna, je pater Rupnik upravičeno prejel tudi letošnjo Prešernovo nagrado.

Teolog, filozof in slikar pater Marko Ivan Rupnik sicer deluje v Centru ALETTI, kjer se ukvarja s študijem vzhodne in zahodne religije, o podobnostih in povezanostih med njima v ekumenskem duhu. Zato je tudi osnoval delavnico za mozaik v okviru tega centra in ta atelje smo si tudi ogledali, povabljeni pa smo bili tudi na slovensko ambasado pri svetem sedežu.

Marija Samec

Občina Grosuplje v davnini

Grosupeljska občina je vsekakor ena bogatejših slovenskih občin, kar se arheoloških ostalin tiče. In to tako glede na število arheoloških najdišč, kot tudi glede na njihov pomen za stroko. Vendar bi pred pregledom posrednih in neposrednih sledov minulega bivanja na tleh današnje občine Grosuplje rad podal še nekaj osnovnih informacij o tem, kaj arheologija sploh je, kaj proučuje zgodovina kot veda, kaj je prazgodovina ter naloge in namen arheologije.

KAJ JE ZGODOVINA?

Pomen besede 'zgodovina' izvira iz grškega 'historeo': poizvedujem, spoznam, vem; 'historia': poizvedovanje, znanje, povest, zgodovina. V svojem dobesednem pomenu zajema vse, kar se je 'zgodilo', zgodovina kot veda pa s svojim znanstvenim aparatom predvsem na osnovi pisnih virov preučuje tista obdobja in dogodke, ki so jih dokumentirali njihovi sodobniki ali pa pozneje zapisali različni kronisti. Dogajanja pred pismenimi kulturami ali zunaj njih imenujemo prazgodovina ali predzgodovina in njih raziskovanje je skoraj v celoti v domeni arheologije oz. geologije in paleontologije za obdobja več 100.000 let nazaj. Zgodovino v najožjem pome-

nu je torej mogoče dojeti s pismenimi pričevanji (listina, spis, uradne in računske knjige, pisma, dnevniki, memoari, letopisi in kronike,...) in le v majhnem obsegu tudi z materialnimi ostanki, medtem ko imajo preučevalci prazgodovine na voljo le slednje.

Zgodovino kot vedo delimo v več obdobjih: prazgodovino zgodovinarji opisujejo na podlagi dognanj sorodnih ved, stari vek, srednji vek, novi vek in sodobno zgodovino, ki jo raziskujejo z metodami, ki so jih sami razvili. Časovne meje med obdobji so sporne in zgolj okvirne, kajti eno obdobje se ne konča nenadoma, temveč gre za dolgotrajen proces političnega in socialnega preoblikovanja družbe, misli, odnosov, religije... Tako npr. mejo med koncem antike in začetkom srednjega veka postavljajo različno med leta 400 in 750 n.št., mejo med srednjim in novim vekom med konec 14. in konec 18. st. in še bi lahko naštevali. Tudi časovna meja med prazgodovino in antiko, klasičnim starim vekom na različnih geografskih področjih ni ista. Za začetek antike na določenem področju štejemo čas nastanka prvih zgodovinskih poročil in oblikovanje prvih držav, pisanih zakonov in ustrojevanja družbe. To pomeni, da se je na Bližnjem vzhodu prazgodovina

končala že okoli l. 3000 pr. Kr., ko se je z ustanovitvijo prvih držav in pisanji prvih zakonikov začela 'prava' zgodovina, na Peloponezu so v stari vek 'vstopili' kmalu po letu 1000 pr. Kr., na Apeninskem polotoku pa le nekaj stoletij kasneje. Severneje, npr. v Skandinaviji, pa so ljudstva v obdobju prazgodovine živela vse do leta 1000 po Kr. ali celo kasneje!

Kako pa je v Sloveniji? Na splošno velja, da se je na našem ozemlju prazgodovina končala z rimsko okupacijo. Proces je bil postopen in je trajal nekaj desetletij. Začel se je z Oktavijanovim pohodom preko našega ozemlja v Dalmacijo l. 33 pr. Kr., današnje ozemlje Slovenije pa je pod oblast Rima prišlo približno v času Kristusovega rojstva. Zato tudi začetek 'zgodovine' sovпада z začetkom našega štetja.

Če pisnih virov ni, je potrebno natančno proučevanje materialnih virov (orodje, orožje, novci, naselbine, grobišča, umetnine,...), ki govorijo dosti bolj neposredno, ker pri njih ni ovinka preko govornice in pisave in so zato veliko bolj objektivni. Vendar pa jih je neprimereno težje razlagati. In tu nastopi arheologija.

Naslednjič: Kaj je arheologija?
Gregor Štibernik

Čušperk - Sobolji hrib

Nekako na začetku jeseni se mi je po telefonu oglašil neznan, nekoliko starejši moški glas, prijetne belokranjske govornice, ki se je predstavil z imenom Mihael Kobe iz Metlike in me spraševal o Starem gradu na Čušperku. Kaj več, kot sem do takrat lahko razbral iz do zdaj znanih pisnih virov, nisem poznal, zato me je vprašanje o domnevno najdenem čušperskem grbu še posebej pritegnilo. Okoli Miklavževega pa mi je poslal precej obširno pismo s priloženim kronološkim pregledom zgodovinskih letnic, ter fotografijo tega grba. Ker je pismo zanimivo za širšo javnost, ga objavljam v tistih delih, ki se nanašajo neposredno na sam grb.

Jože M.

Spoštovani

V zvezi z najinim telefonskim pogovorom vam pošiljam fotografijo ohranjenega kamnitega grba, do zdaj neznane pripadnosti. Na tem grbu je upodobljena sedeča žival z ribo v gobcu in v prednjih šapah, ki bi lahko bila mesojedi SOBOLJ. (Sobolj je žival iz družine kun, ki ima najboljše temnorjavo krzno z rumeno prsno liso. Velika je do 55 cm, rep pa ima dolg do 19 cm. Danes je najbolj razširjena v severni Aziji - o.p.). Zelo malo verjetno je, da bi bila upodobljena žival bober, saj le-ta ni mesojeda žival, še manj pa je verjetno,

da bi bil to medved. Na tem grbu pa tudi ni upodobljeno nobeno versko ali cerkveno znamenje.

Ime sobolj je povezano z imenom nekdanjega gradu ZOBELSPERG, kar pomeni Sobolji hrib – Čušperk na Dolenjskem. Grb pa bi se morda lahko nanašal tudi na nekdanji stari obmejni grad POLANE v Poljanski dolini ob Kolpi v Beli Krajini. Slednji je prvotno pripadal k jugovzhodnemu delu kočevskega in tudi ribniškega območja. (Vsi skupaj so tvorili obsežno ortneško posestvo – Po preteku fevdalne pogodbe leta 1247 med oglejskim patriarhom in Turjačani za ozemlje od Grosupeljske kotline do Kolpe in Kočevskega pogorja je patriarh Bertold poskrbel, da je ozemlje pripadlo Ortenburžanom. - o.p.)

Grb je vklesan v sivobeli kamniti plošči, velikosti 75cm x 90cm. Ta kamnita plošča z grbom je vzdana leta 1947 v novejši pregradni pokopališki zid pri farni cerkvi Stari Trg ob Kolpi. Plošča je v celoti ohranjena. Vprašanje pa je: Ali ima grb morda kakšno povezavo z nekdanjo plemiško rodbino in nekdanjim znanim Starim gradom pri Čušperku, saj takega grba ni niti v Valvasorjevi barvni knjigi srednjeveških grbov.

V Čušperku ali drugje do zdaj ni znan grb, na katerem bi bil upodo-

Ko poješ, iz srca daruješ del sebe drugim

Ni nam potrebno posebej poudarjati, da je mesec februar posvečen kulturi. Zvrstile se bodo gledališke predstave, literarni večeri, pevski koncerti in še veliko drugih stvari, ki so bolj ali manj povezani s slovensko kulturo, vse to pa z enim samim namenom - dati slovenski kulturi pravo mesto in vlogo v družbi. Skromen prispevek k praznovanju kulturnega praznika, pa naj bo tudi ta pogovor z uveljavljeno in priznano slovensko operno pevko, občanko naše občine, go. Mirjam Kalin, ki se je z veseljem odzvala povabilu na pogovor.

Ga. Mirjam Kalin, se lahko na začetku najinega pogovora predstavite, saj sem prepričan, da ste za občane občine Grosuplje vendarle še nepoznani?

V občini Grosuplje prebivamo že 3 leta. Skupaj z možem Lojzeto in sinovoma Klemenom, ki obiskuje sedmi razred, in Lukom v prvem razredu, domujemo na Perovem, prej pa smo prebivali v Ljubljani, točneje na Kodeljevem. Moj mož je doma z Ljubljanskega barja, s Črne vasi. V naši družini smo trije otroci, imam še sestro in brata, sama pa sem najmlajša. Obiskovala in končala sem pedagoško gimnazijo v Ljubljani.

Življenje družine pa je bilo veskozi povezano z Grosupljem. Tudi naša rodovina je tesno povezana z Grosupljem, saj je moja babica iz znane grosupelj-

ske družine (Javornikove), pa tudi drugače imam veliko sorodnikov tukaj. Moj oče že preko 20 let vodi podjetje EPG in tudi moj mož je tam zaposlen. Na Grosuplje in Perovo smo izredno navezani in uživamo v miru in prekrasem okolju, ki nam ga ponuja ta del blizu Ljubljane.

Kaj je bilo za vas odločilno, da ste se podali na življenjsko pot samostojne operne pevke?

O pevski karieri operne pevke nisem nikoli razmišljala. Ves čas sta me navduševala igra in gledališče ter s tem želja po študiju na AGRFT, vendar pa nikoli nisem prišla tja. Odločilno za vstop v operno hišo pa je bilo osebno poznavanje g. Borisa Šinigoja, takratnega direktorja Slovenske filharmonije, ki me je ves čas prepričeval, da imam poseben dar glasu, ki ga moram posredovati tudi drugim in tako se je začelo. Udeležila sem se avdicije in pri tem spoznala go. Zlato Ognjanovič, mojo pedagoginjo, s katero sem delala 10 let v srednji glasbeni in baletni šoli. Sedaj še naprej privatno sodelujeva, to sodelovanje je izredno korektno, dobrodošlo in mi izjemno veliko pomeni in prav želim si, da bi to sodelovanje trajalo še več let.

Ta mesec praznuje Slovenija 8. februar kot slovenski kulturni praznik, ki naj bi bil še posebej posvečen vsem kulturnim delavcem, ki vsak na svoj način poskrbijo, da je Slovenija prepoznavna kot razvita kulturna dežela na sončni strani Alp. Kaj za vas predstavlja ta praznik, oziroma kaj naj bi za slovenski narod ta praznik pomenil?

Slovenski narod je po številu majhen narod, svoje kulturne podobe se premalo zavedamo in je tudi ne znamo posredovati mlajšim rodovom. Kulturni praznik naj bi bil opomin, da naj bi vsi skupaj več naredili za kulturo, da si ne zatiskamo oči pred posamezniki in skupinami, ki so se v tujini uveljavili in ustvarili dobro ime, doma pa jih kar ne moremo sprejeti, ker nimamo prave širine za tak sprejem. Tako tudi ne omogoči-

mo, da bi bili omenjeni ustvarjalci cenjeni doma enako kot v tujini. Žal je pri nas tako, da so mnogi za kulturo zadolženi, a nimajo pri tem delu govornice in volje srca. Tudi alternativna umetnost je vedno bolj podprta (kar ni nič narobe), vendar je za tako podporo potreben tudi kvaliteten rezultat. Včasih sem kar malo žalostna ob tej situaciji, vendar me po drugi strani obdaja neizmerno veselje, da nas je kar nekaj pevcev, ki pojemo s srcem in z zvrhano mero entuzijazma v želji po premikih v miselnosti. V preteklosti opera ni bila dobrodošla, saj je preveč dišalo po kapitalizmu, sedaj pa se ta miselnost počasi spreminja tudi po zaslugi nas pevcev, ki vztrajamo doma. Kljub izredno zanimivim ponudbam iz tujine je naše srce tukaj doma v Sloveniji. Tudi sedanje vodstvo opere je na pravi poti za dvig kulturne zavesti, nekaj pa mora storiti tudi šola, ki mora večkrat peljati otroke na obisk v gledališče, opero in balet, kjer si učenci privzgojijo čut za takšno zvrst umetnosti.

Trenutno ste zaposleni v ljubljanski Operi kot solistka, kaj je pravzaprav vaše delo?

Tako je. Zaposlena sem v Operi, kot solistka - altistka. Na leto je v naši hiši približno 130 predstav, od tega 4 operne in dve baletni premieri, od vloge je odvisna potem tudi moja udeležba na teh premierah. Ostale predstave pa so ponovitve repertoarja iz predhodne sezone.

S svojim prefinjenim glasom peprite marsikatero kulturno prireditelje, veliko pa je zanimanje tudi za vaše samostojne koncerte, ki jih imate po Sloveniji. Kje vse ste dosedaj že nastopali, doma in v tujini?

Dosedaj sem v tujini nastopala v Italiji, Nemčiji, Avstriji, na Portugalskem in Hrvaškem, v Sloveniji pa po številnih krajih. To so bili samostojni koncerti, saj so me poiskali sami organizatorji in me pridobili za te nastope. Za vse nastope se dogovarjam še sama. Moj repertoar vsebuje poleg opemih vlog še samostojne solistične koncerte, samospeve sloven-

skih avtorjev, kot so Kozina, Kogoj, Lipovšek, Benjamin Ipavec, L.M.Škrjanec in drugih domačih pa tudi tujih avtorjev. Še posebej rada predstavim dela slovenskih avtorjev, saj so le-ti izjemno kvalitetni. Pri samospelih me spremlja pianistka ga. Nataša Valant. Repertoar vsebuje tudi sakralna dela - maše in vokalno instrumentalna dela različnih tujih in slovenskih avtorjev.

V občini vas do nedavnega nismo videli, da bi sodelovali na kakšni prireditvi, v okviru kulturnih večerov. Imate morda občutek, da se vas ljudje, ki krojijo kulturno podobo, izogibajo, ali je razlog, da še ni bilo tiste prave prireditve?

Ne, nimam občutka, da bi se me ljudje, ki so »zadolženi za kulturno dogajanje« v kraju, izogibali. Bolj je verjetno, da na sploh v Grosupljem za kulturo ni prav veliko posluha. Vse prireditve so večinoma popolnoma »skomercializirane«, kar pelje v neko drugo skrajnost in ni v prid vzgoji ljudi za kulturo, posebej še pri mlajših. V teh treh letih je enkrat vendarle prišla pobuda za prireditve in to s strani Krajevne skupnosti Grosuplje, vendar pa iz tega ni bilo nič, ker je prevladalo pesimistično govorjenje, da na to prireditve pa ne bo ljudi. Škoda je tako razmišljati. Res je, da si vsak nastopajoči želi kar največji obisk, vendar je za nas tudi pomembno, da s tistimi, ki nas poslušajo, najdemo pravi stik in pristen odnos. Torej ni najpomembnejše število, temveč tudi odkrito sodelovanje publike z nami.

Ob koncu lanskega leta ste na povabilo društva MISS sodelovali pri dobrodelnem koncertu za nakup barvnih oken v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Grosupljem. Kakšni občutki in misli vas prešinejo ob nastopu pred domačim občinstvom in v domači župnijski cerkvi? To pa je bil tudi vaš prvi nastop v Grosupljem, če se ne motim?

Tega koncerta sem bila izjemno vesela in si štejem v veliko čast, da sem lahko nastopila v svoji domači župniji, na katero sem tako zelo navezana.

Začutila sem, da so me ljudje sprejeli in sprejeli tudi moj nastop, ki je bil zanju sprejemljiv, saj je bilo moč opaziti izjemno vesele obraze, kar meni kot nastopajočemu ogromno pomeni. Ob tej priložnosti bi se rada vsem organizatorjem še enkrat zahvalila, tako članom društva MISS, župniku g. Francu Šuštarju in kaplanu g. Zdravku Žagarju za povabilo, da s svojim koncertom prispevam k nakupu barvnih oken v župnijski cerkvi sv. Mihaela. Ta pobuda mladinske organizacije je resnično vredna vsega posnemanja in tudi v prihodnje se bom rada odzvala povabilu, saj kot kaže, bo prav župnija tista, ki bo s takimi kulturnimi programi nadaljevala v prihodnosti.

Kljub mladosti ste zagotovo že veliko dosegli, kaj si štejete, kot največji uspeh dosedaj?

V letu 1998 sem prejela nagrado Zlata ptica za poustvaritev Jele v Kozinovi operi Ekvinokcij. Vendar moram omeniti, da je vsak koncert zame velik uspeh in vsak nastop in aplavz občinstva je novo priznanje in nov dosežek ter ta čudoviti občutek, da si ljudem, ki te poslušajo, nekaj daroval, del sebe, in si pripravljen to deliti tudi z drugimi, to mi je res v neizmerno veselje in mi daje moči in volje za nove izzive, ki jih pri naša življenjska pot, za katero sem se odločila.

Ne glede na dosedanje uspehe zagotovo nosite v sebi prikrito želje in načrte za v prihodnost. Bi lahko ob koncu najinega pogovora nekaj teh želja zaupali tudi bralcem Grosupeljskih odmevov?

Želim si, da bi mi družina še naprej potrpežljivo stala ob strani in mi naprej nudila vso oporo in podporo pri mojem delu, ki jo nujno potrebujem.

Upam tudi, da bodo ljudje še naprej uživali ob mojem petju ter da bodo prepoznali, da pojem iz srca in da je takrat, ko poješ iz srca, tisto pravo petje.

Hvala lepa za iskren pogovor in še naprej veliko uspehov pri svojem delu.

Matjaž Trontelj

bljen sobolj. Do zdaj tudi ni ugotovljeno, kje je prvotno stala ta kamnita plošča oziroma od kod je bila prinesena. Možno je tudi, da je bila ta kamnita plošča z grbom zgornji sestavni del neke nagrobne plošče (spomenika), spodnji pa se ni ohranil. V tem istem pokopališčem zidu sem zasledil tudi nekaj manjših ploščato obdelanih kosov enake vrste sivobelega kamna.

Nam pa ostaja upanje, da bo morda v prihodnje mogoče le razrešeno vprašanje, komu in kam je pripadal ta grb.

Mihael Kobe

Pregled izposojenega gradiva, možnost podajanja roka izposoje in naročanje gradiva preko interneta v Knjižnici Grosuplje.

Člani Knjižnice si lahko s svoje domače strani preko COBISSA/OPACA pregledate izposojeno gradivo, podaljšate rok izposoje in naročate gradivo. Te funkcije lahko izvajate s svojo izkaznico in geslom, ki ga dobite v knjižnici.

Kaj vse se je zgodilo v dvestotih letih, odkar je France Prešeren privekal na svet! Njegove misli, do perfekcije izpiljen jezikovni stil, širina genija, brezmejna svoboda duha se še zdaj ne morejo ujeti v vse pravice in demokracijo svetovnih meril. Prešeren ostaja večji od naših bivanj in hotenj zdaj in tu. In vedno znova, ko odpiramo njegove poezije, tiste arhivske prve in tudi zadnje sodobnejše izdaje, smo z lahkoto vedno na novo očarani. Zaradi vedno novih razsežnosti, ki jih odkrivamo v njej. Zaradi ponosa, da smo tudi mi - čeprav samo za trenutek - del njegovega, slovenskega, estetskega, filozofskega - umetniškega sveta.

Prav vse to nas bo v letu 2000 vodilo po različnih umetniških zvrsteh. Prešernova poezija - njen ritem in zvočni svet, oboje v natančni zlitosti s pomenom povedanega, bo navdihovala najmlajše, mlade, tiste v najboljših letih in tudi tiste malo čez. Prešeren bo torej združeval vse, ki ustvarjajo z roko, čopičem, glasom in gibom. Tiste, ki to počnejo profesionalno ali amatersko.

Poizkušali bomo vsaj za trenutek stopiti v svet, ki ostaja skrivnosten, nedosegljiv po toliko in toliko letih. Prireditve bodo čez vse leto, z najboljšimi domačimi ustvarjalci v navezi s profesionalnimi umetniki, ob vključevanju vseh generacij, z osrednjo prireditvijo v decembru, z močno prisotnostjo KD »France Prešeren« Račna.

za SLKD OI Ivančna Gorica, Simona Zorc Ramovš

Kako bomo Prešernovo leto 2000 praznovali v občini Grosuplje

Šola za starše

Kako pomembno je sodelovanje staršev s šolo, se zavedamo tako starši kot učitelji. Zato v OŠ Louis Adamič že vrsto let organizirajo različna aktualna predavanja in delavnice, s katerimi bomo odnos med starši in šolo ter otroki še poglobili. Zato je bila ideja o Šoli za starše hitro sprejeta. V skupino se je na lastno željo vključilo 20 staršev. Predavala nam je profesorica pedagogike in psihologije Katarina Lavš. Šola je trajala od 9. novembra do 14. decembra 1999, v prostorih OŠ Louisa Adamiča, Tovarniška cesta, in sicer v obliki predavanj, razgovorov in dela v skupini.

Vsak od nas je v šolo prišel s svojimi pričakovanji in željami in sicer od tega, da si želimo v šoli pridobiti nova znanja in veščine za vzgojo naših otrok, do tega, da se s pomočjo novih spoznanj in izkušenj naučimo, kako najlepše in najbolje pospremiti otroka v neznan svet odraslih. Predavateljica nas je v teh srečanjih naučila pravega pomena srčnosti v odnosu do otroka in ljudi okoli sebe. Spoštovati in znati imeti rad samega sebe ne pomeni biti sebičen, ampak pomeni misliti na druge, pomagati ali vsaj ne prizadeti bolečine. Pomeni pozitivno naravnost, upanje in iskanje dobrega ter zaupanje v moč pristne naklonjenosti, po kateri vsi hrepenimo. Samo s pomočjo zrele in nesebične ljubezni odkrijemo lastni vir ljubezni, ki jo lahko ponudimo drugim. Velikokrat se ob nezreli starševski ljubezni otroci naučijo, da je ljubezen nekakšna dolžnost, ki nam namesto radosti prinaša negotovost, napetost in večji strah pred izgubo (če boš priden, te bosta imela mama in očka rada, če boš ubogal, te bo imela učiteljica rada...). Ena izmed pomembnih nalog starševstva je, da otroka naučimo ljubiti samega sebe, da ga naučimo zaupati samemu sebi in drugim, da

mu pomagamo spoznavati samega sebe in ga v pristnem, zdravem in zrelem odnosu pripeljati v svet odraslih.

Tako kot pravi predavateljica: »Če želimo biti res dobri starši, otroku ne bomo pomagali k samobladovanju le s poudarjanjem, kako pomembno je razumeti tudi potrebe drugih, si razvijati odgovornost in izbiro, temveč bomo enako pozornost posvečali razvoju njegove identitete. Razvit občutek identitete omogoča otroku prepoznavati lastne moči in slabosti in identificirati tista področja življenja, kjer se samobladovanje izkaže za težavno. »Starši, naučimo se pogovarjati z otrokom v jeziku občutkov, prisluhnimo in zaupajmo jim, ker so to naši otroci, enkratna, neponovljiva bitja, ki nam bodo znala prisluhniti, če jim bomo to pokazali in dali čutiti.»

Vsi, ki smo bili na našem zadnjem srečanju, si še želimo podobnih srečanj, in sicer zato, kot je dejala eno izmed udeleženk: »Teme, ki smo jih poslušali, so tako življenjske, da potrebujemo svoj čas, da jih ozavestimo« in druga: »Počutila sem se enkratno in tudi veliko srčne kulture sem pridobila«. Upam samo, da bomo lahko delček le-te znali prenesti na svoje otroke in naj nas pri tem vodi misel prof. Trstenjaka: »Če si nekemu na dan samo tri minute vir veselja, ima življenje svoj smisel.«

V imenu staršev udeležencev se ravnatelj Božidarju Gabrijelu in šolski psihologinji Mileni Smolej Rome zahvaljujem, da so nam omogočili obiskovanje Šole za starše in ju hkrati pozivam, da omogočijo tudi drugim staršem, ki bi to želeli. Vsaka od nas, udeleženk šole, pa bo delček novih spoznanj skušala prenesti tudi drugim staršem razredne skupnosti.

Lučka Likar Javornik

Ogled hiše eksperimentov

Fizika, kemija, biologija večini učencev veljajo za bolj osvožene predmete, ki se jih je treba učiti, ker tako pač želijo učitelji. Včasih pa se izkaže, da so celo zopni predmeti lahko prav prijetni in zabavni...

Sredi decembra je bila v Ljubljani 14 dni poizkusno odprta Hiša eksperimentov. V njej je bilo razstavljenih približno 25 poskusov s področja znanosti, tehnike in okolja, narejenih tako, da jih obiskovalci izvajajo sami. Pri takšnem samostojnem raziskovanju in opravljanju poskusov se vsak obiskovalec uči resnic na "lastni koži" in taka šola je najbolj učinkovita. Poleg tega pa je tudi zelo zabavna.

O tem so se lahko prepričali sedmošolci iz OŠ Brinje. Kljub temu, da je bilo petkovo popoldne in da je bil ogled Hiše eksperimentov povsem prostovoljen, se je večina nadebudnih sedmošolcev odločila, da bo žrtvovala svoj prosti čas in si ogledala to čudo.

Skozi Hišo eksperimentov so nas popeljali sodelavci te hiše, ki so bili po mnenju Mojce „zelo prijazni in so nam razložili vse, kar nas je zanimalo ali pa tudi ne“. Skratka, bili so na voljo vsakomur, ki ga je karkoli dodatno zanimalo in ki tega ni uspel razbrati iz hudomušnih razlag in ilustracij Boža Kosa. Sicer pa so bili vsi eksperimenti tipa „naredi sam“ - torej taki, ki jih obiskovalci izvajajo sami.

Možnost eksperimentiranja je otroke takoj navdušila in tako se je Hiša eksperimentov zelo kmalu prelevila v Hišo pravih mladih znanstvenikov, ki so navdušeno raziskovali - vsak na svojem koncu. Nekateri so se stehali - vendar ne z običajno tehtnico, ki nam pokaže kilograme, pač pa s takšno, ki maso

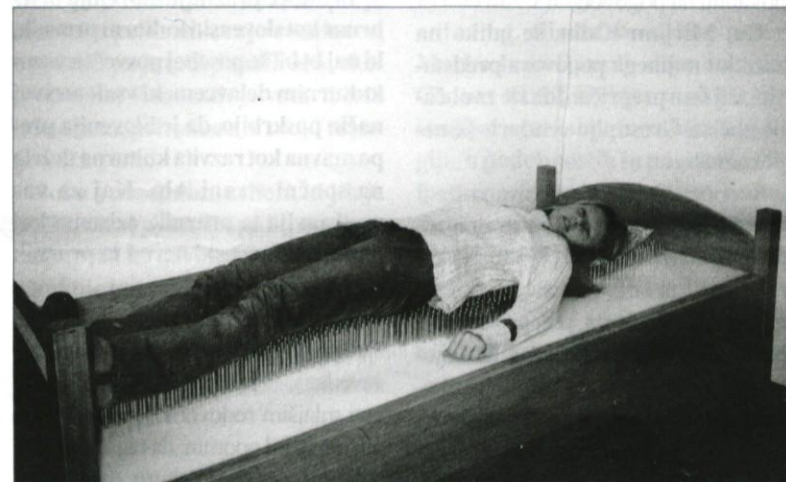
meri v Hertzih (težji so zveneli višje). Mateju so bili najbolj všeč "ognji, ki so spreminjali barve". Pri poskusu je ugotovil, da različne snovi gorijo v različnih barvah. Vitu pa je bil izmed vseh eksperimentov najljubši "tisti, kjer si se lahko igral z mivko in vodo, ki je zmeraj našla pot." V manj kot petih minutah si je ogledal, kako reke dolbejo in oblikujejo pokrajino več stoletij oziroma tisočletij (v peskovniku so bile erozije precej hitrejšje). Ostali so ustvarjali orjaške mehurje, se zabavali z ogledali (med drugim je vsakdo ustvaril svoj klon - pričaral je na stotine svojih dvojnikov), spoznavali lastnosti magnetov. Ogledali so si čudežni balon, ki deluje kot leča, prozorne ribice, ki se včasih svetijo, včasih pa ne... Sredi vsega tega živčava sta se Meta in Katarina uspeli šepetaje pogovarjati čez celo sobo - in se prav dobro slišali (kdor zna, pač zna).

Le koga ne bi utrudilo takšno intenzivno eksperimentiranje? Tudi naši sedmošolci so rabili počitek, za kar je bilo v Hiši eksperimentov seveda poskrbljeno. V zadnji sobi je bila postelja, ki je bila na voljo vsem obiskovalcem. Vendar pa

postelja ni bila čisto običajna: Namesto mehkih blazin so iz nje štrleli strah vzbujajoči žebli. Da je bil občutek še bolj nelagodno, te je iz stene ves čas opazoval obraz: „Pomikal si se levo in desno in obraz se je obračal za teboj“, pravi Andraž. Kljub temu se je izkazalo, da so naši sedmošolci pogumni in tako so se vsi junaško podali na posteljo, posejano z žebli. Urša, ki je posteljo okusila na lastni koži, pripoveduje: „Na začetku me je bilo kar malo strah, potem pa sem se opogumila in ugotovila, da občutek ni nič posebnega in nič ne boli, ko ležiš na samih žeblih, saj se teža porazdeli. Ful dobr je bilo!“ ali pa kot pravi Katarina: „Najbolj všeč mi je bila postelja z žebli, ker me je zelo zžečalo.“

Kitajski pregovor pravi: „Slišal sem, pa sem pozabil. Videl sem, pa sem si zapomnil. Naredil sem in znam.“ Eden izmed ciljev Hiše eksperimentov je, da bi za vselej opravila z negativnim dožemanjem znanosti. Po reakcijah učencev sodeč, tega cilja ne bo težko uresničiti. Upajmo, da drži tudi kitajski pregovor.

Katja Kmetec

Otrokove in človekove pravice

Vsak otrok ima pravico do šolanja, hrane, čiste vode, družine, zabave... Te in še mnoge druge pravice je Generalna skupščina Združenih narodov 10. decembra 1948 sprejela ter razglasila SPLOŠNO DEKLARACIJO ČLOVEKOVIH PRAVIC. Pred desetimi leti pa je bila sprejeta in podpisana še Konvencija o otrokovih pravicah. Generalna skupščina je pozvala vse države, naj besedilo objavijo in poskrbijo, da se bo širilo, kazalo, bralo in razlagalo v šolah in drugod, ne glede na to, kakšen je bil političen položaj države. Deklaracijo je podpisalo 171 držav, med njimi tudi naša. Ali jo tudi vse spoštujejo, to bi bila pa že druga zgodba.

Pravice, ki jih imajo ljudje, so treh kategorij: - ekonomske (pravica do hrane, zdravstva, izobrazbe) - državljanske (obravnavajo problem beguncev) - okoljske (priznavajo ti pravico do zdravega okolja)

Čeprav nekateri menijo, da ima današnja mladina že preveč pravic in da se premalo zaveda dolžnosti, mladi še zdaleč ne mislijo tako. Včasih so ljudem pravice tudi kršene, ali jih mi kršimo drugim.

Dnevi, ki še posebej usmerjajo našo pozornost na določene probleme so: 8. marec - mednarodni dan žensk, 6.

junij - mednarodni dan otrok, 20. november - mednarodni dan otrokovih pravic in 10. december - mednarodni dan človeških pravic.

Drugi smejo, jaz pa ne je naslov radijske oddaje, ki so jo pripravili učenci OŠ BRINJE GROSUPLJE ob deseti obletnici podpisa Konvencije o otrokovih pravic in se z njo vključili v akcijo Svetovni dan otroka v medijih, h kateri poziva že četrtič Slovenski odbor za UNICEF. Razmišljanju otrok o otrokovih pravicah in človekovih pravicah nasploh ste lahko prisluhnili na valovih radia ZELEN VAL 10. december ob 11. uri. Tudi sicer nam je ZELEN VAL pomagal s tonsko izvedbo posnetka oddaje, za kar se jim na tem mestu najlepše zahvaljujemo.

Marija Bučar, OŠ Brinje

Sanjsko popotovanje...

Na jasi poleg vodnjaka je stala majhna, lesena hišica. V njej sta živela Tina in Boštjan s svojimi starši. Nekega dne, ko je Tina tekala zunaj in metala svojega majhnega, novega medvedka v zrak, je zagledala tako lep list, da se mu ni mogla upreti in ga je pobrala. V tistem trenutku je poletela v zrak. Tina ni mogla verjeti, da je to res. Pomencala si je oči in ugotovila, da je le res. Peljala se je mimo Magdalenske gore in pomahala popotnikom. Vsi, ki so jo videli, so bili zelo začudeni. Tina je obkrožila še Ljubljano, nato pa se je spustila na tla. Tam je zagledala oblačila na dolgih pecljih. Ugotovila je, da se je znašla v pravljичni deželi. Tam je našla veliko prijaznih otrok, ki so ji razkazali svojo deželo. Čez čas se je morala vrniti. Otrokom pa je obljubila, da se bo še vrnila.

Saška Mencin, 2.b OŠ L.A.

Kulturno življenje v Št. Juriju je še vedno živo

V mesecu decembru smo imeli kar tri nastope. 5. decembra smo z učenci pripravili kulturni program za najmlajše, ki jih je obiskal Miklavž. 23. decembra smo se spomnili dneva samostojnosti in se z zanimivim programom poslovili od starega tisočletja. V tem programu sta sodelovala tudi Šentjurski oktet in mladinska skupina. Tretjič pa smo se predstavili v Grosuplju, 30. decembra, z igrico Domača naloga na potepu. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo gospodu Viliju Mokorelu in radiu Zeleni val, ki sta nam pomagala pri realizaciji kulturnega programa.

Slavka Šerjak, učiteljica v podružnični OŠ. Št. Jurij

KOZMETIČNI SALON

Silva Glavan B.

NEGA OBRAZA IN TELESA

- permanentni make up
- specialna nega obraza in telesa s Thalgo kozmetiko
- naj sodobnejši preparativni in aparativni anticelulitni postopki

- ultra zvok, algoterapija, mišična stimulacija, masaže, ročna lymfna drenaža
- solarij, depilacija, epilacija

Brezplačno svetovanje za nego problematične kože in prodaja profesionalne negovalne kozmetike THALGO

Kozmetični salon Silva Glavan B.
Brinje 1/47, 1290 Grosuplje, tel.: 061/762-132

Ko kliče Gora

Zelo čudno se sliši, pa je tako, pravi Tomaž Humar. V preteklem letu naš najboljši vrhunski alpinist. V svetovnem merilu pa je prišel med redke nominirance za največji dosežek preteklega leta v alpinizmu. Samo pikica je še zmanjkala.

Tomaža sem srečal v Malem Črnelem v župniji Ivančna Gorica. Tam je pleskal zvonik podružnične cerkve. Nisem šel na zvonik gledat, kako je prišel gor, opazil pa sem, da je prva pot na vrh zvonika do križa bila tako rekoč mačja.

»Ti si s prsti šel gor«, mu rečem. »In kaj si še imel?«

»Zelo malo«, je odgovoril.

»Pa zaupaš prstom toliko napora?«

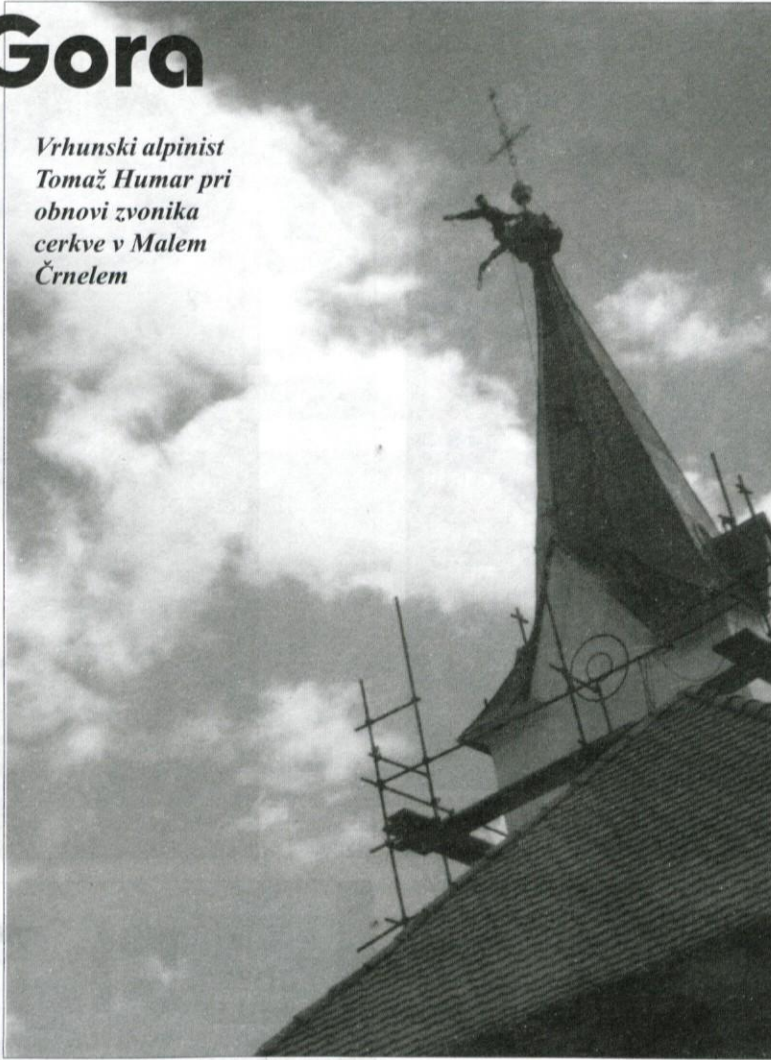
»Moram«, pravi. »Dokler ne privežem prve vrvi. Tej pa povsem zaupam.«

Ko sem ga gledal med delom in tisto breskrbno nihanje in premikanje po zvoniku, sem imel vtis, da se sprehaja po tleh. Pa ga pokličem, naj še malo pozira za slikanje. To je storil meni nič tebi nič in obvisel v zraku. Ko pa je sestopil, sem malo pokramljal s tem prijaznim gospodom. Kaj hitro mi je bilo jasno, da ima dve družini, eno kot vsi mi, druga pa mu je Gora.

»Pa kako usklajuješ med obema?«

»Trudim se. Vsako po svoje!« pravi. »Ko me Gora

*Vrhunski alpinist
Tomaž Humar pri
obnovi zvonika
cerkve v Malem
Črnelem*

pokličem, me je strah. Ko pa po pripravih stopim nanjo, jo poslušam in živim z njo. Ko pravi, da je dovolj, jo tudi ubogam. Zahvalim se za gostoljubje njej in NJEMU, ki jo je ustvaril in dal meni dar, da sem jo smel preizkusiti ter izpolnil svojo dolžnost do daru, ki mi ga je dal Gospod. Tako sem ravnal prej in tudi v steni Dhaulagirija. Samo to-

liko in nič več in izšlo se je. Spoštoval sem goro, ona pa mene. Vrnil sem se k svoji pravi družini. Ta mi je najdražja. Hvaležen sem Gospodu, da mi je zaupal to veliko delo, ki bo ostalo za vedno v spominu, dejanje pa bo ostalo prihodnjim rodovom.«

V svetem letu 2000.

Marjan Šircelj st.

Grosuplje - Šmarje Sap - Višnja Gora - Ivančna Gorica - Stična - Šentvid

SMUČARSKO OBVESTILO!

Ambrosia d.o.o.
Jakhlova 9, Grosuplje,
tudi letos vabi vso šolsko mladino in odrasle na:

SMUČARSKI TEČAJ

V ČASU ŠOLSKIH POČITNIC in PROSTO SMUČANJE

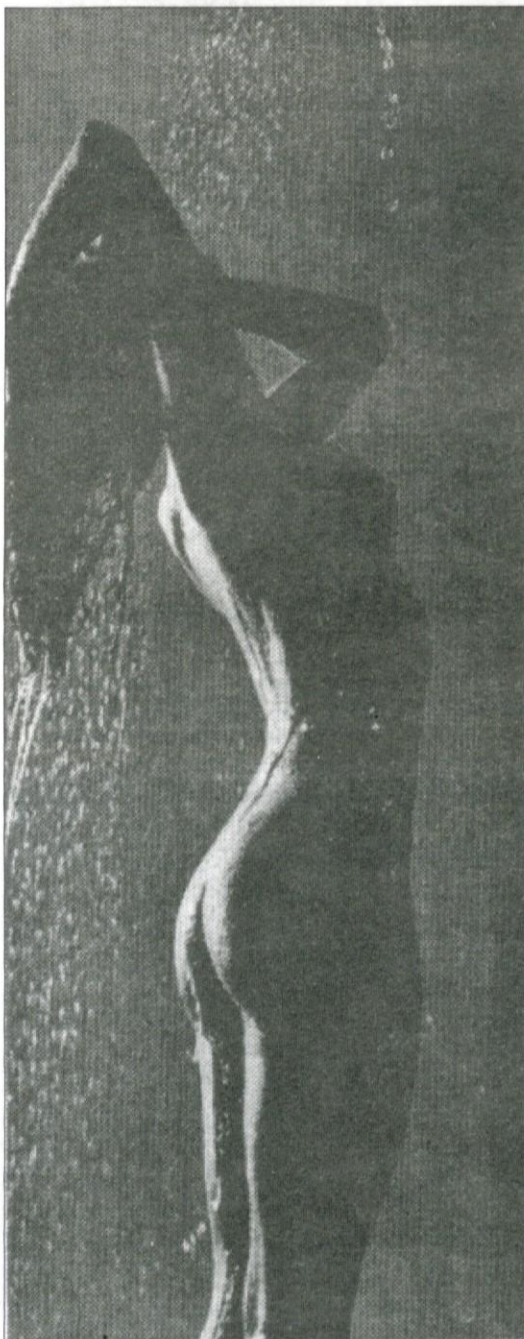
za že izurjene in samostojne smučarje

od **PONEDELJKA 21.2. do PETKA 25.2. 2000 - 5 dni**
na ČRNEM VRHU nad CERKNEM

Prospekt s cenami in prijavnico dobite v trgovini OLIMPIC - ŠPORT, Kolodvorska 2, GROSUPLJE. Vse dodatne informacije na telefonu: 061 772 336
Prijave sprejemamo do srede, 16.FEB, 2000

Vzdušje na predstavitvi uporabe informacijske komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju na šoli - OŠ Louis Adamič, 15. 12. 1999

*Zdravje,
vitalnost,
lepota,
mladost*

PARADIŽ

Prešernova 82
1290 Grosuplje
Tel.: 061 762-620

LEPOTILNI CENTER

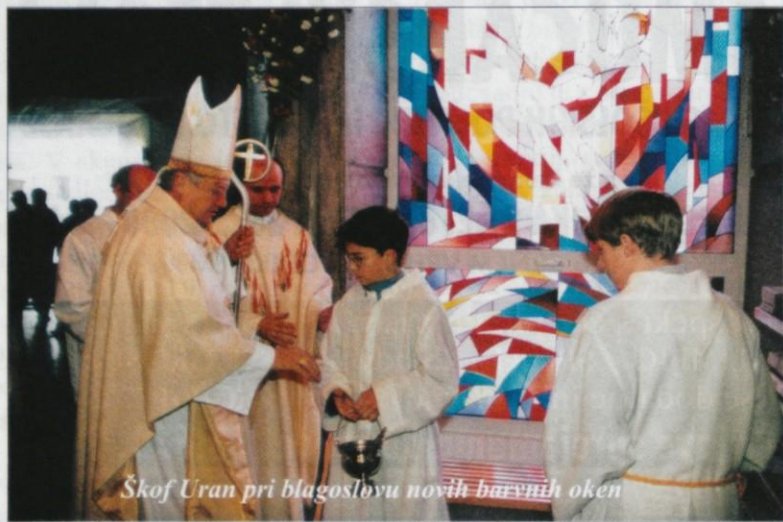
Nega obraza in telesa
Ročna masaža
Depilacija
Aroma terapija
Preso terapija
Pedikura
Lipoliza: odprava maščobnih blazinic
na določenih delih telesa
Savna
Solarij - Ergoline

Če bi radi v ogledalu spet srečali nasmejan obraz
in vitko telo,
obiščite lepotilni center **Paradiž**

ZARANI-MI-VOSTI

Podobe sedanjih in prihodnjih dni

Grosuplje ima novo umetniško delo

Škof Uran pri blagoslovu novih barvnih oken

Župnijska cerkev na Grosupljem je konec leta 1999 po zaslugi župnika in dekana monsinjorja dr. Franceta Šuštarja dobila tri slikana okna (vitraje), ki jih je avtor akad. slikar Lojze Čemažar na dan blagoslovitve 9. januarja zbranim sam tudi predstavil.

Ker je cerkev posvečena nadangelu Mihaelu, si je za izhodišče vzel 12. poglavje Razodetja, evangelija sedanjih in prihodnjih dni, v katerem se prepletajo teme zla s tēmami rešitve.

V Marijinem oknu (desno od vhoda), ki ga določajo linije polnosti, hrepenjenja in upanja, je na osrednjem polju prikazana Žena z Otrokom, ogrnjena s soncem Božjim in z 12 zvezdami nad glavo. Žena stoji v navzgor odprtem cvetu, vzeta iz litanij Matere Božje, kjer je imenovana Roža skrivnostna. Cvet raste iz spodnjega, manjšega polja, kjer so upodobljeni simboli evharistije in Besede: razlomljeni kruh, posoda s krvjo ter odprt pergamentni svitek. Na dnu leži v vodoravni legi pastirska palica, simbol Božjega pastirja pa tudi človeškega popotništva ali človeške zemeljskosti. Osrednji oval z mehкими, navzgor razpirajočimi se linijami se zaključuje šele v zgornjem, tretjem delu vitraja z lokom, v katerega sega beli trikotnik, simbol Očeta.

V Mihaelovem oknu (levo od vhoda) je na izviren in sodoben način upodobljena tema satana, ki ga je nadangel Mihael premagal in vrgel na Zemljo, tu pa se posebej Zlo skuša polastiti ljudi. Na osrednjem polju je desno upodobljena trojica ljudi, v sredini je Kristus z rano na dlaneh in na levi strani, Vstali, ki prinaša mir, varstvo in upanje, razvidno v zgornjem delu vitraja, levo pa sklonjeni nadangel Mihael, ki z ognjenim mečem sega diagonalno navzdol, v spodnji del, ki v linijah in barvah izraža doživetje brezrediščnega, disharmoničnega, zmedenega, ostrega, nasilnega sveta. V desnem kotu je vidna glava izgnanega hudča, oblikovana reliefno, plastično iz dveh podolgovatih trikotnikov, kot da izraža sprevrženost človekove samorealnosti in samozadostnosti.

Marijinemu oknu daje najmočnejši ton modra barva, Mihaelovemu oknu zemeljske barve (zlasti rjave in rdeče), tretjemu, obhajilnemu oknu pa bela, nadzemljaska, mistična barva. Na osrednjem polju je desno vidna oltarna miza s črkama A (alfa), začetek, in O (omega), konec. Na mizi je kelih s spremenjenim vinom in okroglo hostijo, Jezusovim mističnim telesom. Levi del polnijo barvne vertikale, zaključujoče

se z dvema lokoma. Na spodnjem polju so znamenja Gospodovega življenja, vstajenja in vernega upanja: trnova krona, štirje žebliji, tančica iz praznega groba, nad vsem tem pa oljenka z lučko. Na zgornjem polju se ponovi, tokrat v barvah, motiv kroga, lika popolnosti, v katerega sega beli Božji trikotnik.

Marijino okno tematizira začetek, hrepenenje in upanje, Mihaelovo okno upodablja življenje, nevarnost in pomoč, obhajilno okno pa izžareva mir, vero in smisel. Vsa tri okna hkrati so

vidna izza oltarja: arhitekt Janez Fürst je oblikoval cerkveni prostor tako, da je oltar tudi njegovo svetlobno središče. Grosuplje je po odličnih barvnih oknih v stari cerkvi, katerih avtor je Stane Kregar, na pragu novega tisočletja dobilo še čudovita Čemažarjeva okna.

Ročno delano, pihano steklo je uredil in sestavil steklar Janez Višnar iz Radovljice, okenske okvire pa je naredil mizar Miro Škulj iz Grosupljega. Denar, 4,5 milijona tolarjev, so darovali župljani.

J. Müller

S
V
E
T
O
L
E
T
O

Pred cerkvijo v Grosupljem

V cerkvi v Grosupljem - foto: Boštjan Šest

JOŽE
AHLIN
s.p.

ELTEHNIKA

Kolodvorska 1, Grosuplje, tel. & fax. 061/ 771-451

Candy

BELA
TEHNIKA IN
GOSPODINJSKI
APARATI
POTROŠNIKOM

NAJBOLJ ZNANE IN PRILJUBLJENE ZNAMKE

AVDIO-VIDEO
TEHNIKA
SONY SHARP

V MESECU FEBRUARJU
VAM NUDIMO IZREDNE
POPUSTE OD 8 DO 10 %
PRI PLAČILU Z GOTOVINO

PAKETI!
mob!

Priključimo vas lahko tudi na
z vsemi družinskimi ugodnostmi

mobitel
debitel

Pooblaščen
zastopnik
tehnounion d.d.

PREPRIČAJTE
SE V TRGOVINI

ELTEHNIKA

Vimont

TRGOVINA Z GRADBENIM IN
TEHNIČNIM BLAGOM d.o.o.

Gasilska c. 3
1290 Grosuplje
Tel.: (061) 764-068
Tel., faks: (061) 764-067

*Ponujamo Vam bogat
prodajni program za
gradnjo in dom.*

*Obiščite nas v
naši trgovini in izberite.
Svetujemo Vam pri nakupu.*

*Ne pozabite,
pri nas lahko kupujete z
Merkurjevo kartico!*

DROGERIJA PARFUMERIJA SPODNJE PERILO

Pariz

drogerije *Pariz*, trgovine za pozorne

Pariz

*Colours
in
fashion*

Jaslice

Postavljanje Jaslic sega daleč v zgodovino - strokovnjaki ugotavljajo, da najbrž v 11. stoletje. Verjetno so se razvile iz duhovnih iger, posvečene nekaterim mejnikom v Kristusovem življenju.

Če jih strokovnjaki razumejo kot trodimenzionalno zamrznjeno gledališče (Velika knjiga o praznikih – Damjan J. Ovsec), pa nam, kristjanom, pomenijo mnogo več... V Grosupljem so bile letos še nekaj posebnega – poleg svete družine, treh modrih, pastirjev in ovčev so bili postavljeni tudi "temeljni kamni slovenstva".

Letos smo v božičnem času, ki velja od 25. decembra (božič) pa do 2. februarja (svečnica) obiskali vse cerkve v naši občini. Nekaj Jaslic predstavljamo v našem glasilu, ostale pa v decembrski številki letos.

Jože M.

»Žive jaslice« v Žalni

Jaslice v Šmarju... – foto: Boštjan Šest

Božič in luč

Iztekli so se božični prazniki in grosupeljski skavti in taborniki smo veseli, da se je v praznovanju vključila Luč miru iz Betlehema. Ob zaključku vseh aktivnosti naredimo preverbo - to je nekakšen pogled nazaj, ocenitev uspešnosti in našega zadovoljstva. Ker pa Luč miru ponese tudi med vas, želimo to preverbo narediti z vami.

Letošnje geslo "SRCE SIJE" nas je nagovarjalo, naj srce, ki je polno božične toplote in veselja ob rojstvu Jezusa, sije tudi za druge in z njimi podeli svoje veselje ter deli mir. To geslo smo grosupeljski skavti predstavili skozi igrico na osrednjem sprejemu Luč miru na Magistratu v Ljubljani, 19.12.1999. Odziv gledalcev je bil prijeten, zato smo poslanico s pomočjo igrice predstavili tudi vam. Kam pa smo prinesli Luč miru?

Večina grosupeljskih domov je sprejela Luč miru skupaj z voščili, ki so jih skavti in taborniki nosili od vrat do vrat. Poleg tega pa so jo doma prižgali tudi prebivalci okoliških krajev (Sp. Slivnica, Gatina, Sp. Blato, Praproče, Vel. Mlačevo, Cikava, nekaj ulic v Šmarju-Sapu). Ker nam v Grosupljem ne uspe priti do čisto vseh domov (nekaterih lju-

di tudi ni doma), Luč miru gori tudi v župnijski cerkvi in tam sveti za vse. Osnovnošolci, ki v večini pomagajo pri prinašanju svečk v domove, so imeli letos dva dneva zasedena s šolskimi dejavnostmi, zato smo v kratkem času, ki nam je ostal, prišli v kar največ domov.

Letos so skupaj s poslanico sprejeli betlehemsko luč tudi v Domu starejših občanov, v knjižnici in izročili smo jo tudi županu za občinski svet.

Poleg vseh naštetih so Luč miru dobili ljudje v okoliških župnijah: Žalna, Št. Jurij, Kopanj, Videm, Stična, Krka, Polica in Škocjan. Poslanstvo betlehemske lučke se izpolnjuje, če pride do čim več ljudi, zato se zahvaljujemo vsem, ki jo ponesejo v svoje domove. Naj vam njena toplina sije skozi leto – praznike si namreč lahko naredimo le sami, prav tako kot mir.

Prostovoljni prispevki, ki ste jih ob tem darovali, so šli v veliki večini za kritje stroškov svečk, del pa smo namenili misijonom za našega rojaka p. Milana Kadunca (dar smo priložili k vsoti trikralske akcije). Kolikor ostane nam, gre za pomoč pri letošnji vzgoji otrok in mladih (nižje cene za taborjenje ali oprema). Hvala, da nas podpirate tudi na ta način.

Seveda naše aktivnosti niso zaključene. V februarju praznujemo DAN SPOMINA – obletnica rojstva našega ustanovitelja, Baden-Powella, hkrati pa je to dan, ko se spominjamo skavtov z vsega sveta (Ste vedeli, da jih je 28 milijonov?). Že sedaj vas vabimo da obiščete razstavo, ki bo ob tej priložnosti (kdaj in kje, boste obveščeni).

Grosupeljski skavti in taborniki vam želimo čim več lepih dni in veliko ljudi, ki vas bodo imeli radi. Z Lučjo miru pa se oglasimo ob letu osoreje.

Alenka Oblak

»Faranom znamenje nazaj so dali«

V nedeljo, 7.11. 1999, smo se vaščani Ponove vasi in mnogi drugi farani šentjurske fare zbrali ob blagoslovu na novo postavljenega križa in obnovljene kapelice. Na kraju, kjer so postavili križ, je že stal drug križ pred drugo svetovno vojno. Postavili naj bi ga hčerki v želji, da bi našli svojega očeta, za katerim se je izgubila vsaka sled v Ameriki. Le

ta naj bi odšel v Ameriko, ker je zaradi dolgov obubožal in izgubil kmetijo. Ob rekonstrukciji ceste so križ leta 1961 podrli in ga tudi niso prestavili kam drugam, saj časi takim krščanskim znamenjem niso bili naklonjeni.

Zamisel o ponovni postavitvi križa je zorela med vernimi domačini, ki so zamisel tudi uresničili in tako stoji pod Čemetijo nov križ, s katerim »faranom znamenje nazaj so dali«, kakor je med drugim v pesmi »Križ pod Čemetijo« povedala deklica iz naše vasi, ki je to pesem sestavila s pomočjo svojih staršev prav za ta namen.

Zanimiva je izvedba križa, ki ima streho oblikovano kot roke sklenjene v molitvi, iz Jezusovega srca pa izhaja 11 žarkov, ki predstavljajo 11 zvestih Jezusovih apostolov. Nad križem se boči mavrica, ki pomeni vez med nebom in zemljo, spravo med Bogom in ljudstvom.

Drugo krščansko znamenje v naši vasi – kapelica Marije Roženske

pa je načel zob časa in ker so vaščani že zbirali denar za križ, so bili pripravljene prispevati še za obnovo te kapelice sredi vasi, na razpotju poti v Št. Jurij in Županovo jamo. Kapelica je bila zgrajena 1886.

Kapelica, ki je posvečena Mariji Roženski, je lepo obnovljena, kipi pa restavrirani. Na desni strani kipa Marije je kip svetnika Janeza Evangelista, na levi strani pa je sv. Miklavž, zavetnik podružnične cer-

Obnovljena kapelica v Ponovi vasi

Štefanovo v Škocjanu

26. decembra praznuje god prvi krščanski mučenec sv. Štefan. Običaj, da so na štefanovo po cerkvah blagoslavljali vodo, je v naših krajih že dolgo znan. Zanimivo pri tem je tudi (morda naključje?), da so cerkve sv. Kancijana (Kocjana) običajno postavljali v bližini vodnih izvirov, ki jih tudi v Škocjanu ni malo. V povezavi z vodnimi tokovi to cerkev, ki je še s staro zvonico celo upodobljena skupaj z mlinom, omenja tudi Valvasor.

Sv. Štefan pa je tudi zaščitnik konj, zato so po mnogih krajih na Slovenskem na ta dan blagoslavljali konje. Tega so se spomnili nekateri zanesenjaki v škocjanski fari in se zbrali prvič pred tremi leti. Letos

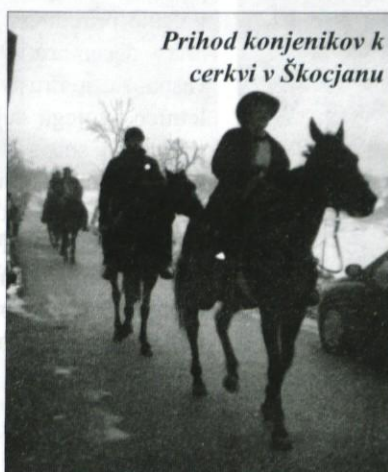

Župnik Jože Razinger blagoslavlja konje

so se poleg Trubarjeve konjenice (poimenovali so jo po Primožu Trubarju, ki je bil krščen v tej cerkvi) udeležile tudi konjenice iz Mlačvega, sosednje šentjurske fare, velikolaške občine, iz Peči pri Polici in še od drugod. Na prireditev pa je prišla tudi Valvasorjeva konjenica iz Bogenšperka. Obred je opravil škocjanski župnik Jože Razinger po dopoldanski nedeljski sveti maši. Na koncu so podelili tudi nekaj priznanj za vzpodbudo.

Čeprav je prireditev nekoliko zmotil dež (človek bi dejal, da je g. župniku pri blagoslovu pomagal tudi Bog!), pa je bilo tisti dan nato slišati tudi harmoniko in pesem. Ker se nisem prav dolgo zadržal, vam ne znam povedati, ali so morda tudi plesali. Po stari slovenski navadi je bil adventni čas tudi čas posta in se zato ni smelo plesati tako kot tudi od pepelnice pa do velike noči ne. Na štefanovo so nato zapele citre, gosli, orglice in harmonike, pa tudi kak' štefan so spili – samo za zdravje!

Jože M.

Prihod konjenikov k cerkvi v Škocjanu

Poseben sprejem

V župniji Grosuplje se dogaja marsikaj tudi na mladinskem področju. Aktivni so skavti, srednješolski in študentski verouk, mladinski pevski zbor, dejavni pa so tudi ministranti in otroški zbor Zvezdica. Vsako leto se tem aktivnostim pridružijo novi nadebudni posamezniki, ki so po nekajmesečnem uvajanju pripravljene nastopiti v novi vlogi. Konec priprav in začetek odgovornega dela pa pomeni sprejem, kakršnemu smo prisostvovali verniki grosupeljske župnije na 3. adventno nedeljo. Pri polenajsti maši je v ministrantske vrste vstopilo 6 novih ministrantov, letos pa se je temu sprejemu pridružil tudi sprejem novih pevcev, saj se je pevskemu zboru Zvezdica pridružilo kar 20 novih pevcev in pevke.

Kako postane ministrant? K ministrantom se lahko deček priključi že v prvem razredu osnovne šole. Vsako drugo soboto v mesecu obiskuje ministrantske vaje, kjer se uči sodelovanja pri liturgiji. Pomemben del ministrantstva je dežurstvo pri svetih mašah in sodelovanje pri večjih cerkvenih slovesnostih. Tako se otrok nauči odgovornosti, izpolnjevanja dolžnosti in sodelovanja ter pomoči v župniji, nauči pa se tudi nastopanja pred javnostjo. Zanimiv del ministrantskih vaj je tudi družabni del, ki je večkrat športno obarvan. V suhih mesecih to pomeni igre z žogo, pozimi pa družabne igre, kot so pikado, namizni tenis ipd. Ministranti naše župnije se večkrat srečajo tudi z ministranti drugih župnij naše dekanije, s katerimi se pomerijo v šport-

nih igrah, najpomembnejši pa je vsakoletni ministrantski kviz.

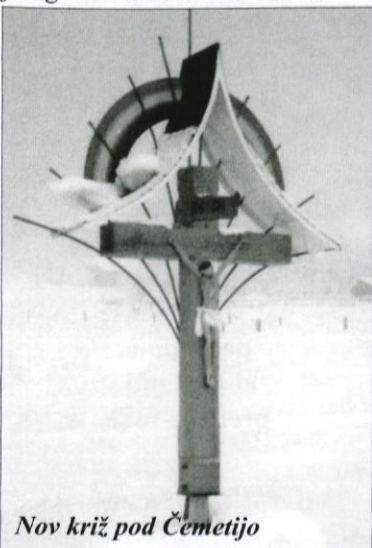
Tudi k pevskemu zboru Zvezdica se lahko otrok pridruži že v prvem razredu, pomembno pa je, da zna brati. Vaje so (kot že 8 let) vsako soboto ob 9. uri v veroučni učilnici. Na vajah, ki se začnejo z molitvijo, se učijo novih pesmi, s katerimi zbrano sodelujejo pri družinski sveti maši. Radi nastopijo tudi v drugih župnijah in posodijo svoje talente pri različnih župnij-skih slovesnostih, na nedeljo svete družine lani pa so pevci nastopili tudi ob živih jaslicah v Postojnski jami.

Pri polenajsti maši je bil vsakdo izmed novincev poklican po imenu. Pristopil je k oltarju in po posebnem obredu postal ministrant oz. pevec. Vsakdo je dobil tudi diplomo, ob koncu svete maše pa je sledilo še fotografiranje. Najpomembnejša pa je ostala zavest, da lahko človek svoje talente najbolje in najlažje razvija v skupnosti in predvsem za skupnost.

Andrej Štrus

Skupinska slika za spomin

Nov križ pod Čemetijo

kve na Taboru. Treba je povedati, da so se pri obnovi potrudili domači obrtniki, ki so se izkazali za prave mojstre svojega dela.

Ob blagoslovitvi obeh znamenj so cerkveni pevci napravili slovesnost. Župnik se je v svojem nagovoru zahvalil Bogu za to, da spet smemo srečevati križe in kapelice, ki so za nas kristjane znamenje božje ljubezni do človeka in znamenje upanja, da lažje nosimo vsak svoj križ skozi življenje. Opomnil pa nas je vse, da naj bodo to tako kot znamenja ljubezni med Bogom in človekom, tudi znamenja ljubezni in dobrih sosedskih odnosov med nami.

Milka Škufca

Prihod dedka Mraza in 25-letnica Društva prijateljev mladine

Čas, ko se izteka staro in prihaja novo leto, otroci, ki sicer ne poznajo koledarja, dobro poznajo prihod božička ali dedka Mraza. Kot že toliko let doslej se je dedek Mraz oglašil v šoli v Šmarju-Sapu 22. decembra in razveselil otroke in njihove

starše. V spremstvu dedka Mraza tokrat ni bilo jelenčkov, medvedkov... , ampak je s seboj pripeljal Čuke. Mladi plesalci Plesnega Studia M so pokazali nekaj plesnih korakov in številni otroci so se jim hitro pridružili. Po mini koncertu so v

avlo šole začele padati debele snežinke – beli in modri baloni, ki so naznanili prihod dobrega dedka. Obdaril je kar 217 otrok (predšolski in učenci 1. in 2. razreda) iz Krajevne skupnosti Šmarje-Sap z res lepimi darili.

Dedek Mraz je prišel v Šmarje na povabilo Društva prijateljev mladine Šmarje-Sap, ki mu vsako leto ob pomoči nesebičnih donatorjev napolni koš in organizira božično-novoletno prireditev. Ta prireditev je bila v decembru 99 še posebej slovesna, saj je društvo obeležilo 25-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti smo se želeli nekaterim, ki so zaslužni, da se je društvo obdržalo in pridno delovalo, zahvaliti s priznanjem. Priznanja Zveze prijateljev mladine naj bi podeljevala predsednica, gospa Vika Potočnik, ki pa je bila v prednovoletnem času zadržana.

Renata Križman, predsednica DPM

S predstavo Erika Vidmarja, z naslovom Aids, droge, spolnost, smo učencem in njihovim staršem na humoren način osvetlili probleme odrasčujoče mladine.

Iz čebeljega voska se da narediti marsikaj. Izpod rok naših učencev so nastale čudovite okrasne svečke in celo jaslice.

Prednovoletno vzdušje na Grosupljem je popestrila tudi stojnica z izdelki učencev podružnične šole OŠ Šmarje-Sap. »Prodajalke« so se pogrele s čajem, ki so jim ga skuhale prave prodajalke iz bližnje trgovine.

Dedek Mraz med šmarskimi otroki – foto: Renata Križman

V soju repatice Grosupeljski spomin na drugo tisočletje

No, ste videli! Koliko nepomembnih besed je bilo med drugim izrečenih o katastrofah, če že ne kar apokalipsah, v letu 1999 in o samem prehodu v leto 2000. Pa smo ga vseeno preživeli. In zdaj smo v novem tisočletju, čeprav nekateri pravijo, da se še ni začelo.

Kljub temu, da življenje zadnjem času teče vedno bolj hitro, pa za čas sam ne moremo reči tega, razen nekaterih znanstvenih razprav, ki pa tako in tako v našem primeru pomenijo le dlakocepstvo. Če bi ga znali zavrteti nazaj v, recimo, eno izmed bolj znanih zgodovinskih obdobij, bi verjetno spoznali, da so se ljudje ukvarjali v bistvu z zelo podobnimi rečmi, kot se z nji-

mi srečujemo danes. Predpostavimo, da nimamo nafte in avtomobilov, elektrike, strojev in računalnikov - čas bi se naši civilizaciji bolj ustavljal, kot pa bi se recimo v Kristusovih časih. Znanje človekovega sožitja z naravo v naši eri pa vedno bolj peša.

Tega se kljub nekaterim, ki stalno na to opozarjajo, vse premalo zavedamo. Vprašanja stopijo v ospredje šele, ko iz tega drvečega vlaka izstopimo, nas porinejo drugi, ga moramo zaradi naravnih zakonitosti sami zaustaviti ali pa se zgodijo razne nesreče.

Zato sem zbral iz svojega delovnega gradiva (pripravljenega za neko drugo priložnost) nekaj letnic, ki se nanašajo na območje sedanje

občine Grosuplje in njeno bližnjo vplivno okolico, da bi si znali ob nekaterih dogodkih lažje predstavljati življenje nekoč in morda celo spoznali, da se ni »ves razvoj začel včeraj«, ampak smo lahko Bogu hvaležni, da smo danes tu in lahko uporabljamo marsikatero dobrino, katero so izumljale cele civilizacije in so se ohranjale in izpopolnjevale do današnjih dni.

Ob enem pa sem prepričan, da bi Grosupeljčani lahko v svoji bogati zakladnici našli mnogo več uporabnega tudi za današnji čas. Že na začetku naj poudarim, da se ne strinjam s tistimi, ki govorijo o Grosupljem, brez kulturne in zgodovinske zapuščine in omalovažujejo vrsto dokazanih dejavnikov - npr. vlogo Cerkve, gradov in celo vrsto pozabljenih posameznikov. Tako se bom še posebej ustavljal ob zapisih o zemljiščih oziroma »nepremičniškem prometu« v srednjem veku. (Urejenost tega področja je še vedno eden od temeljnih pogojev za obstoj naroda.) Še posebej pa se bom ustavljal ob 15. in 16. stoletju in poskušal nekoliko osvetliti čas vpadov Turkov, uvedbe novih davkov, kmečkih uporov, protestantizma, novogradenj in iskanja novih družbenih odnosov, ki so se nato praktično obdržali vse do družbenih preobratov v 19. stoletju.

Ker sem pred leti začel z nizanem zgodovinskih dogodkov nekako z letom 1848, bom to pot v bodočih prispevkih s tem letom zaključil.

Nadaljevanje prihodnjič
Jože M.

LASTNIKE
GOZDOV
OBVEŠČAMO

PO KONKURENČNIH CENAH ODKUPUJEMO
les na kamionskih cestah in na panju.

Zagotavljamo plačilo vsega lesa v roku 14-30 dni.

Po dogovoru plačamo hlodovino tudi v krajšem roku.

Točnost in kvaliteta odpreme zagotovljena.

Informacije: GOZD LJUBLJANA d.d.
Tržaška c. 2, tel. 24-10-220, telefax 24-10-256

Kontaktna oseba: vodja odkupa
Peter Martinšek, inž. gozd.
Vodovodna 33, Logatec, GSM 041 632-263

Lokalni odkupovalec:
Vodopivec Robert, Sela pri Šmarju 14a, Grosuplje,
tel. 771 206, GSM 041 653-435

ZIMSKO JUTRO

Zimsko jutro.
Na gruču
se je oglasil
prvi zvon.
Pridružil
se mu je
brat na gori.
Potem se budili
še drugi
v daljavi.
Ubrani orkester.
Na vaških oknih
se prižigajo kresnice.
V zraku vonj
po zažganem dračju.
Pasji lajež,
še ves dremoten,
odmeva v spečem gozdu.

V odprte oči in ušesa
se zajema
prebujajoči hlad.
Snežno belino
napolnjuje
žvrgolenje sinic
in tam v daljavi
zategli vran.
Zvezde ugašajo
in na vzhodu
zažari.
V nedrju hiše
pa toplina,
ki mi rahlja
premrle roke.

Slavko Zaviršek
Cikava

O financah v KS Šmarje-Sap

Posamezniki, gradbeni odbori cest in ulic v KS Šmarje Sap, organizacije in društva v KS in iz občine, kjer so naši krajani včlanjeni, se pogosto obrnejo na Svet KS Šmarje Sap s prošnjo za finančno pomoč. Če je omenjeno društvo delavno in pripomore k boljšemu in lepšemu izgledu kraja, jim ugodimo vsaj s skromnim prispevkom. Radi bi dali več, pa ne gre.

Glavni dohodek KS je najemna grobov (letos 2.000.000 sit), občina nam letno nakaže 660.000 sit za delovanje KS (plačilo tajnika in blagajnika), 940.000 sit smo dobili od komunalnega prispevka posameznikov in 500.000 sit za druge stroške.

KS plačuje javno razsvetlavo v kraju v celoti (450.000 sit je obrok v zimskem času, 250.000 sit pa poleti). Refundirano pa dobimo le tokovino za Ljubljansko cesto, kar je manj kot polovico vsote. Ostalo je strošek KS. Spomladi smo plačali za zimsko službo 870.000 sit, občina pa nam je povrnila le 350.000 sit. KS prispeva vsaki ulici ali cesti, ki je v gradnji, 10% na predračun za zemeljska dela, kar je letos zneslo že 750.000 sit (cesta v Gajničah, del ceste na Cikavi, del Gregorčičeve, Tlake), na vrsti pa je še prispevek za cesto od Križev do Gajnič.

Redno plačujemo tudi vzdrževanje pokopališč, vsaj 3 odvoze smeti mesečno, kar letno ni malo, nekaj je še drugih stroškov na pokopališču in redno vzdrževanje tega. Imamo še stroške z Družbenim domom (telefon, ogrevanje, voda, popravila, davki...), plačujemo popravila javne razsvetljave, izdajo Šmarca, vodenje poslovnih knjig, kupimo kakšno orodje ali stroj za delo na pokopališču...

Še več bi želeli storiti za lepši videz domačega kraja, vendar nam sredstva ne dopuščajo. Po popravilu kliče pročelje Družbenega doma, gradnja še ene mrliške vežice, obnova cest in še kaj... Želimo, da nas razumete, da včasih res ne moremo ustreči vsem, ki se na nas obrnete glede finančne pomoči.

Marjeta Zoran
blagajnik KS Šmarje-Sap

Utrinki z javne kulturno-zabavne prireditve Dodajmo življenje letom,

Povezovalca programa prireditve, babica Tanja in dedek Andrej, sta se spominjala pomembnih trenutkov iz njenega življenja (kako sta se spoznala, ljubezen, poroka, otroci, vnuki...) Te dogodke so nastopajoči prikazali s skeči, pesmijo, plesom, recitacijami...

Daleč, daleč je za naju pomlad, leta prinesla so jesen..., so zapeli člani dramske skupine iz 7. razreda.

S pesmijo združene različne generacije.

s katero smo obeležili božično-novoletne praznike, dan državnosti – 26. december, mednarodno leto starostnikov in prehod v leto 2000.

Je treba delat! Tako je bilo nekdaj in to velja še danes. Skeč dramske skupine iz 8. razreda.

Največji aplavz množice so požele članice rekreativne skupine društva upokojencev Šmarje, ki so poskočno zaplesale na uspešnico skupine Kingston – Cela ulica nori.

Utrinek z zabavnega večera in pogostitve po prireditvi, kjer ni manjkalo pesmi in smeha.

foto: Rozman - Grosuplje
Vesna Grožnik, OŠ Šmarje-Sap

Z iskrico v očeh v novo tisočletje

Po ulicah Grosupljega z baklami

Priprave na veseli december so se v skupini Metuljčkov v vrtcu Tinkara Grosuplje začele že v mesecu novembru s projektom »Z okrašenim sobo v praznični december«. Pri otrocih so se porajale različne ideje. Po tehtnem premisleku smo se odločili za eno vrsto okrasov, ki bodo krasili strop, določili motiv za izdelavo panoja, okrasitev polic in slikanje na steklo. K sodelovanju pa smo povabili tudi starše. Preden so otroci in starši odšli domov, so skupaj obesili še škorenj iz blaga, v katerega je Miklavž prinesel darilo.

V vrtcu Tinkara pa se je z Miklavževim obdarovanjem tisti pravi Veseli december šele začel.

Sledilo je prvo presenečenje za

otroke – voznja s praznično okrašenim muzejskim vlakom do Ljubljane in nazaj. Ob prihodu v Ljubljano smo si ogledali železniško postajo, na poti domov pa sta nas razveselila klovn Žare in Toni. Srečali pa smo se tudi z Božičkom, ki nas je obdaril in razveselil.

Vsem otrokom smo omogočili tudi poslušanje orgelskega koncerta v grosupeljski cerkvi, kjer so tudi поблиže spoznali instrument – orgle. S plesnimi točkami so nas razveselile plesalki plesne šole Kazina ter odprle novoletni ples otrok, ki se je končal s prazničnim kosilom.

Najlepše doživetje pa je bil pohod z baklami, katerega se je udeležilo veliko otrok skupaj s svojimi starši, bratci, sestricami, babicami in dedki... Zbrali smo se pred vrtcem ter pot nadaljevali po ulicah Grosuplja ter se spet zbrali pred vrtcem, kjer

nas je čakalo presenečenje. S svojim ho-ho-ho se je na dvorišču prikazal božiček. Otroci kar niso mogli verjeti svojim očem. Množica otrok se je zgrnila okoli njega, saj bi se ga radi vsi dotaknili in se prepričali ali je res čisto pravi.

Ob obdarovanju, ki so ga otroci doživljali na prav poseben način, pa nismo pozabili tudi na obdaritev ljudi, ki jih imamo radi, na stisk roke, prijazno besedo ter šege in navade, ki se prenašajo iz roda v rod. Tako smo čar praznikov spoznavali preko pravljic, poučnih knjig, veliko pa so otrokom povedali tudi njihovi najbližji.

Želim, da bi imeli v letu 2000 vsi otroci na svetu vsako minuto, vsako sekundo, ves čas na licih nasmešek, da jim odrasli ne bi ukradli sanj, ki jih znajo živeti le otroci.

Metka Kadunc, vzgojiteljica

Priznanja športnikom

Priznanja športnikom leta 1999 so podeljevali: g. Janez Lesjak, g. Božidar Gabrijel, g. Božo Starašinič in g. Andrej Cevc. Prejeli so jih:

Gregor Verbajns, najboljši športnik, kategorija fantje, l. 83 – individualni šport;

Boris Jeršin, najboljši športnik, kategorija fantje, l. 83 – klubski kolektivni šport;

Martin Hauptman, najboljši športnik, kategorija fantje, l. 83 – šolski šport;

Maša Mušič, najboljša športnica, kategorija dekleta, l. 83 – šolski šport;

Odbojarska ekipa st. dečkov OŠ Louis Adamič – Šmarje Sap;

Ekipa starejših pionirjev košarskega kluba Grosuplje;

Ekipa starejših dečkov l. 84 – rokometnega kluba Grosuplje;

Željko Moičević, strelsko društvo Grosuplje;

Anja Lah, plesni klub Mojce Horvat;

Jure Zorko, šahovsko društvo Vrhnika;

Matej Godec, atletski klub Špela;

Marko Potokar, srebrno priznanje za 20. letno delo na področju športa;

Jože Kolenc, srebrno priznanje za 20. letno delo na področju športa;

Vera Zajc, bronasto priznanje za 10. letno delo na področju športa;

Milica Predalič, bronasto priznanje za 10. letno delo na področju športa;

Marko Skušek, bronasto priznanje za 10. letno delo na področju športa.

In še prvaki občinskih in med-občinskih rekreativnih tekmovalj:

Mali nogomet: I. liga – 1. mesto: PUB Don Juan-Pik 7, 2. mesto: ekipa Street, 3. mesto: ekipa Sesko Račna. II. liga – 1. mesto: ekipa butik Zlata, 2. mesto: ekipa Play fan, 3. mesto: ekipa Pekarna Grosuplje.

Košarka-Trojke: 1. mesto: ekipa Šmarje Bulss, 2. mesto: ekipa TNT, 3. mesto: ekipa FDGB Pizzeria Zajc.

Namizni tenis: 1. mesto: ekipa Ivančna Gorica, 2. mesto: ekipa Šmarje Sap, 3. mesto: Šmarje-veterani.

Balinanje: 1. mesto: ekipa Balinarski klub Grosuplje, 2. mesto: ekipa Pekarna Grosuplje.

Odbojka /ženske/: 1. mesto: ekipa ŠD – Grča, 3. mesto: ekipa ŠD Grosuplje-Žabe.

Odbojka /moški/: 1. mesto: ekipa ŠD Dobropolje, 2. mesto: ekipa ŠD Šmarje-Sap, 3. mesto: ekipa ŠD Grosuplje.

Dobri dve uri sta prav hitro minili. Morda samo mimogrede: ko je g. Slobodan, ki je program odlično povezoval, vprašal nagrajenega šahista Jureta, če bi igral z nami v dvorani simultanko, je odgovoril zelo resno: bi, vendar bi trajala več dni.

Marjan Trobec

Trema pred podelitvijo priznanja »petnajst let planinstva«.

Marko Potokar - 20 let dela v športu

Matej Godec

foto: M. T in Odmevi

Nagrajena ekipa starejših pionirjev KK Grosuplje

Ekipno delo - »Koliko treningov bo še potrebno, da bomo naslednje leto stali spet tu?«

Priznanje, ki bo še dolgo odmevalo v šoli in doma.

Predno sta zaplesala, sta prejela priznanje. Po ploskanju sodeč jih bosta prejela še veliko.

»No, kdo bo sprejel to visoko priznanje? Čestitko in stisk roke bomo pa gotovo dobili vsi!«

Spomini na skalolazenje v letu 1999

Začelo se je leto 2000. Listam po planinskem dnevniku za leto 1999. Spomini. Vrh Korena – 1999 m in Kalški greben. Ja! Zanimiva in lepa tura. Še posebej, ker nas je spremljala spomladanska cvetlična trata in neomejeni razgledi na celotne Kamniške Alpe in Julijce v daljavi, megla pa nam je dovolila tudi občasn pogled proti jugu, celo do Spodnje Slivnice. Nepozaben sprehod v zgodnjih julijskih svežih dneh, ki ti vzbudijo hrepenenje po novih in novih srečanjih z biseri narave in njihovim stvarnikom. Ko pa mimogrede izveš od mladostnih upokojencev, da je to že 20. dvatisočak v tem letu, mi je kar malo nerodno, saj jih sam še v celem letu toliko ne obiščem. Upokojenci imajo pač čas.

Naslednje hrepenenje je že dolgo zelena severna Prisojnika po Hansovi poti. To pa ni več le sprehod, ampak srečanje nebes v vertikalni kakih 1000 m nad dolino Pišnice ob Ajdovski deklici. Pa bi to nebeško srečanje lahko premočil tudi kakšen Hudičev steber in trebušasta skala, če bi mi imeli prevelike potrebe. Za Jako Trebušnika to motovilenje verjetno ne bi bilo uspešno. In tako nam je tudi Hudičev steber moral dovoliti mimohod na Prisojnik v nebeške višave, pokukati še

proti trentarskim globinam.

To skalolazenje in potepanje po brezpotjih Draških vrhov pa je bil samo primeren trening za obisk kraljice Visokih Tur onstran Karavank Hochalmspitze. Po dolini Malta mimo enega najvišjih slapov v Evropi – Fallbach-Wasserfall, okoli 200 m – in nato po dolini Gossbach in slapov tega potoka, ki so tako enkratni, da moraš svojega jeklenega konjička nekoliko odpočiti. Črna ledeniška dolina in beli razpenjeni vodni element z nebeško mavrico pri Zwillingfall nad Tomanovo planino so nepozabna pokrajinska slika, ki še vabi! Za nameček pa še sladke in slastne debele borovnice sredi avgusta na višini okoli 1700 m! Je še kakšen lepši spomin na to naše potepanje pod kraljico Visokih Tur? In višje se vzpenjaš proti Giessenerjevi koči in proti vrhu Hochalmspitze, bolj strmiš. Le zakaj se nismo že kdaj prej odpravili v ta raj vzhodnega dela Visokih Tur. Tudi vodnik po Vrhovih prijateljstva je bil za to potreben. Sredi amfiteatra samih tritisočakov, ovečanih z večnimi snežišči in izviri najčistejše studenčnice, strmiš in ne veš, kaj bi najbolj občudoval. Ali lenega debelejšega svizca, ki se sonči na

ozki polički, lepo gorsko cvetje, spretno gamsje mladiče pri igri »ti loviš po ozkih poličkah«, ali drzne skalne ostrice nad globokimi dolinami. In ves trud po strmih snežiščih, ozkih grebenih in navpičnih ledenih vesinah ti poplača kraljica Visokih Tur z obširnimi razgledom od Triglava do Velikega Kleka čez nepregledno množico znanih in predvsem nezanih vrhov in dolin. Za nameček pa ti je še nebo naklonjeno s toplim soncem, čeprav je marsikje naokoli kar precej pestro v ozračju. Povratak po zahodnem grebenu ob varovanju na cigumigu pa je tudi posebna preizkušnja za še tako izurjenega planinca, še posebej, če je zabeleženo z nekaj centimetri sveže beline. Skratka kraljica Visokih Tur je vredna svojega imena – Visoka lepa špica! Ker pa smo vsi čili in zadovoljni prišli domov tudi prek vseh ledeniških votlin in razpok, tudi ni bilo prehudo, predvsem lepo in za ponovitev. Vsekakor so največji babbav bile ledeniške razpoke, saj tudi ne bi bilo nič prijetnega, pasti nekaj metrov v ledeni element. Ko pa se jih enkrat navadiš, jih znaš že tudi obiti.

Poseben lep spomin se mi vrača na gore nad Planico in Tamarjem.

Saj veste, dolina pod Poncami. Ja! Visoka, Srednja, Zadnja, Mala ... Ponca. Kdo še ni slišal zanje? Vsaj za planiške skalalnice pod njimi. Pozna pa jih le malokdo. Visoke so in strme, pa kar nič pohlevne. Že proti koncu poletja jih je obiskala naša družina. Po dolgem času smo le bili spet skupaj doma in smo se uspeli dogovoriti za skupni cilj. Stvarnik vseh lepot naših gora pa nam je naklonil še idealno vreme in tudi složno sodelovanje, da smo lahko te zahtevne gore skupno osvojili. Najzahtevnejši del poti je vsekakor bil složno sodelovanje. Če ta del poti osvojiš, si že več kot na pol cilja. Potem kakšen ozek greben, naježen s klini, pa kakšna strma krušljiva stopnja sploh ni več

zahtevna. In veselje na vrhu lepe gore nad prelepimi dolinami je še bolj doživeto. Kdor še ni videl lepot izvira Save Dolinke, Zelencev, naj se vzpne na Visoko Ponco. Kdor bi rad videl lepa očesa Mangartskih jezer sredi temnih gozdov pod severnimi stenami Mangarta, naj gre na Visoko Ponco. Predvsem pa Mangart z mogočno severno steno, ki se dviguje kot tisoč metrov visok zid nad dolino Mangartskih jezer. Doživetje narave pa je popestril še obisk službe božje v Tamarju v kapelici Marije Pomagaj, ki jo je daroval gospod nadškof v pokoju, g. Šuštar. Saj mora kristjan v nedeljo imeti čas tudi za srečanje z Bogom. »Kuj me življenje in narava!«

Tine Oblak

»Oblaki med oblaki«

Planinsko društvo Grosuplje vabi na svoje izlete

FEBRUAR

5. 2. Kucelj 748 m
z vlakom do Višnje Gore - slapovi Kosce - Kucelj - Grosuplje vodi Franc Štibernik, tel. 773-345 lahka zimska tura, 6 ur

12. 2. Slavnik 1028 m
Prešnica - Slavnik - Prešnica vodi Jože Momčilovič, tel. 763-469 lahka družinska tura, 4 ure

26. 2. Zadnji Vogel 2327 m - Zelnarica
Stare Fužine - Planina pri jezeru vodi Martin Oblak, tel. 773-695 lahka snežna tura, turni smuk, 10 ur

MAREC

4.3. Jurčičeva pot
Višnja Gora - Polževo - Muljava - Ivančna Gorica vodi Vera Zajc, tel. 763-173 lahka družinska tura, 5 ur

11. in 12. 3. Kanjavec 2568 m
izhodišče - Prehodavci - Kanjavec - Velska dolina - izhodišče vodi Janez Omahen, tel. 772-950 turni smuk, 9 in 7 ur

18.3. Snežnik 1769 m
Sviščaki, Snežnik vodi Iztok Sinjur, tel. 772-057 lahka zimska tura, zimska oprema, avtobus, 6 ur

25.3. Porezen 1630 m
Petrovo brdo - Porezen vodi Miro Pavič, tel. 772-851 lahka zimska tura, zimska oprema, avtobus, 6 ur

APRIL

1.4. Pod Kriško steno 2000 m
Kranjska Gora - Krnica vodi Franc Štibernik, tel. 773-345 lažja zimska tura, turni smuk, 5 ur

8. in 9. 4. Kredarica, Triglav 2864 m
Krma - Kredarica - Triglav - Krma vodi Miha Oblak, tel. 773-695 zelo zahtevna zimska tura, turni smuk, popolna zimska oprema 2x po 8 ur

15. 4. Črno jezero, Komna 1520 m
Savica - Komarča - Črno jezero - Komna vodi Jože Momčilovič, tel. 763-469 lahka tura, zimska oprema, avtobus, 6 ur

22. 4. Dobrča 1634 m
Tržič - Dobrča - Tržič vodi Jože Momčilovič, tel. 763-460 lahka družinska tura, avtobus, 4 ure

27. 4. Paški Kozjak 1109 m
vodi Martin Oblak, tel. 773-695 lahka tura, avtobus, 4 ure

Za vse izlete se je potrebno predhodno prijaviti pri vodniku. Ob prijavi je potrebno plačati stroške prevoza, ki ga organizira vodnik. V primeru slabega vremena lahko vodnik izvede rezervni program ali izlet odpove. Prijave, kjer je predviden avtobusni prevoz, morajo biti oddane najmanj 14 dni pred izletom in istočasno plačani stroški.

Člane prosimo, da poravnajo članarino za leto 2000, vse, ki še niste člani društva, pa vabimo, da se včlanite ob prijavi na izlet. Članarina za leto 2000 je:

člani A - 6000 sit (B + 50% višje zavarovanje, reševanje v tujini, koledar, Planinski vestnik)

člani B - 1500 sit (nezgodno zavarovanje, popusti v kočah)

člani C - 800 sit (nezgodno zavarovanje, popusti v kočah) članska izkaznica 300 sit

Obveščamo vas, da bomo ob večjem zanimanju organizirali tudi planinski tabor-predvidoma na Planini jezero. Prijave bomo zbirali do 15. marca.

VODNIKI BODO ORGANIZIRALI TUDI ZAHTEVNEJŠE PLEZALNE TURE IN TURE PO BREZPOTJU. ZA TE IZLETE SE BOMO DOGOVORILI NA ČLANSKIH SESTANKIH, KI BODO TUDI V LETU 2000 VSAK PONEDELJEK OB 20. URI V DRUŠTVENIH PROSTORI NA ADAMIČEVI CESTI 51 - V STAVBI INSTALACIJE GROSUPLJE.

V letu 2000 bodo naši člani lahko preskušali svoje sposobnosti tudi na novi umetni plezalni steni v telovadnici OŠ Brinje.

Odločite se za prijetno in varno potepanje po gorah pod vodstvom vodnikov društva.

UO Planinskega društva Grosuplje

Pohod na Kamen vrh

Pri prijatelju Bogdanu se nas je na božični dan zbralo kar nekaj pohodnikov iz grosupeljskega konca, ki smo hoteli v živo doživeti nočni pohod na 783 m visoki Kamen vrh ob soju bakel. Drugi pohodniki so se zbirali na različnih koncih ob vznožju zahodnega in južnega konca Dobrepoljske kotline. Organizatorji ocenjujejo, da nas je na vrh prišlo to pot skoraj 1000, utrinek iz prireditve pa je posnela tudi TV Slovenija.

Pohod že 6. leto organizirajo Podgorci iz Dobrepolja - sprva so pohod organizirali kot vaška skupnost, pred dvema letoma pa so ustanovili svoje turistično društvo. Sredstva, ki so jih v preteklosti zbrali s to (in tudi drugimi prireditvami), so namenili za obnovo in restavracijo kulturnega spomenika - podružnične cerkve v Podgori. Tako zbrani denar presega vrednost 100.000 DEM. Ga. Novakova, ki je ob svojem možu med vodilnimi organizatorji pohoda, pa mi je zaupala, da v prihodnje že pripravljajo vse potrebno za večnamenski pokrit in odprt prostor »Pri koritih«, ki bo služil turističnim in rekreativnim dejavnostim.

Poleg dobrepoljskega župana sem tukaj srečal še celo vrsto občinskih svetnikov in ljudi, ki se ukvarjajo z javnim življenjem nasploh v občini, saj je bila prireditev hkrati tudi osrednja občinska proslava ob dnevu samostojnosti, prijetno pa se je bilo spet srečati s prijatelji, glasbeniki in sodelavci. Posebno doživetje je bila tudi pot v dolino, ko se nas je nekatere malo večje otroke prijela prava razposajenost.

Jože M.

Spoštovani tenisači

Na lokalnih volitvah 1998 sem bil izvoljen za člana občinskega sveta občine Grosuplje. Kot občinskemu svetniku mi za delo v občinskem svetu pripada nagrada.

Iz svojih načelnih pogledov in ker mi ta nagrada ne pomeni eksistenčne potrebe, sem se že vnaprej odločil, da jo namenim za področje, ki se mi zdi zelo pomembno in potrebno, to je področje športnih aktivnosti mladih.

Ker poznam delo vaše mlade tekmovalne sekcije, namenjam celoletno nagrado za delo v občinskem svetu za leto 1999 tej vaši sekciji.

Moj prispevek naj služi za dvig kvalitete in množičnosti tekmovalne skupine.

Želim vam veliko uspehov in zadovoljstva. Z lepimi željami

Marjan Šircelj

Novoletni pohod na Magdaleno

Vsako leto nas je več, pohodnikov na Magdaleno na starega leta večer. Letos nas je bilo blizu 80, mladih, mlajših in najmlajših. Šele 3 leta stari Žiga je veselo prepeval, ko je korakal po zasneženi poti, njegov komaj 4 mesece stari bratec Rok, ki ga je toplo zavitega nosila mamica, pa je radovedno pogledoval za lučkami, ki so migetale mimo njega v prvem mraku.

Skupina okoli Andreja je vso pot pela in tudi za igranje harmonike so našli dovolj moči, medtem ko smo malo starejši komaj svoje kilograme nosili v breg.

Letos so se pojavile tudi nove bakle, na dolgi palici z leseno mrežico na koncu je gorela bombica, napolnjena s petrolejem, pa tudi svetilk drugih oblik je bilo videti, največ pa je bilo klasičnih bakel iz voska ali smole.

Prijazni Hrastjani nas vsako leto počakajo in pogostijo. Letos smo imeli kar 3 take postanke. Najprej nam je ob prvem kozolcu gospa Jana Žitnikova postregla s pecivom, potico in pijačo, samo dva ovinka naprej smo se ustavili pri gospe Omahovi in poskusili njeno ponudbo pijače in peciva, nazaj grede, že čisto v dolini na povratku z Magdalene, pa nas je s pijačo okrepil še gospod Vinko Bašelj.

Na vrhu Magdalene smo se seveda poslikali. Vsa množica pohodnikov ni "šla" na sliko. Harmonikar, pevci in še nekaj razgretežev je še ostalo in prepevalo pri cerkvi, drugi pa smo se odpravili proti domu, da bi lahko ujeli še nekaj prazničnega vzdušja na ulicah Grosupljega, kjer se je obetala in tudi že odvijala lepa zabava.

Marija Samec

Šahovske novice

Med mednarodnimi dogodki je omembe vredno srednjeevropsko prvenstvo v pospešenem šahu (30 min na igralca za partijo). Mlade igralce iz 12 srednjeevropskih držav je od 9.12. do 12.12.1999 gostil Gradec v Avstriji. Med fanti do 12 let je Slovenijo zastopal Marko Srebrnič. Čeprav mu pospešeni šah ni ravno paradna disciplina, je na tem prvenstvu zaigral dobro in se uvrstil na 4. mesto za predstavniki Madžarske, Češke in Hrvaške.

Med lokalnimi šahovskimi dogodki tega meseca velja omeniti osnovnošolsko prvenstvo grosupeljskega področja. Udeležba je bila precej skromna. Udeležilo se ga je le 23 igralcev iz petih šol. Prvenstvo je bilo dobro organizirano na OŠ Brinje v Grosupljem. Tekmovanje je potekalo ločeno za fante in dekleta v starostnih kategorijah do 11, 13 in 15 let. Igralo se je po pospešenem tempu s 15 min razmišljanja na igralca za celo partijo. Najboljši v starostni konkurenci do 15 let so se uvrstili na državno prvenstvo osnovnošolcev.

Posebno skromna je bila udeležba med dekletimi. Vseh 6 je tekmovalo v eni skupini, zmagala pa je Mateja Ban iz OŠ Stara Cerkev pred Anjo Finc OŠ Brinje. Ti dve dekletki bosta tudi zastopali našo regijo na državnem prvenstvu osnovnošolcev.

Med fanti do 11 let je regijski prvak postal Jan Kovačič iz OŠ Stara Cerkev, med 13 letniki pa je to uspelo Denisu Marinšku iz OŠ Škofljica.

Najštevilnejša je bila udeležba med fanti do 15 let. V tej konkurenci sta bila razred zase kasnejši zmagovalci 11 letni Jure Zorko iz OŠ Šmarje in drugouvrščeni 12 letni Marko Srebrnič iz OŠ Brinje. Ta dva nas bosta tudi zastopala na državnem prvenstvu osnovnošolcev.

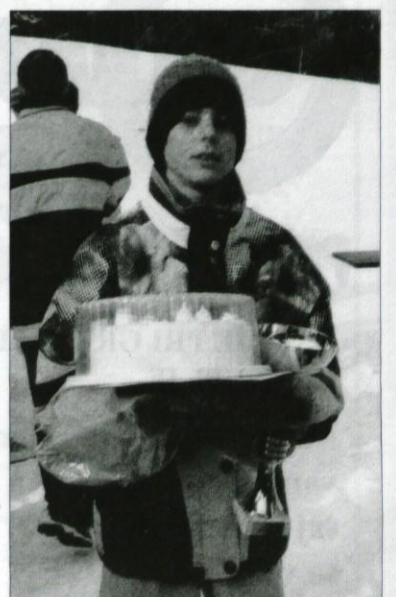
Vojko Srebrnič

Še čisto vroča športna novica iz sneženih poljan na Čušperku

V nedeljo, 23. januarja so bili v "Dolenskem smučarskem skalnem centru" - na Čušperku smučarski skoki. Tekmovali so dečki do 14 let starosti in mladinke iz 15 slovenskih klubov.

O podrobnostih tekmovalja in rezultatih pa v prihodnji številki Odmevov.

Zmagovalec čušperkih skokov s pokalom in torto.

REKREACIJA

Srečanje krvodajalcev Krajevnega odbora Grosuplje

Ob letu smo se zopet zbrali krvodajalci, da naredimo malo reda, da malo obudimo spomine na prehojeno enoletno pot. Vabljeni so bili člani, ki so bili vsaj malo »okrogli« v iztekajočem se letu.

Tokrat je prizadevna članica odbora, ga. Minka pripravila srečanje 21. decembra 1999 v gostišču Krpan – dosti razlike ni bilo, tudi to so Vodičarji. Skrbno so pripravili prostor, vse je bilo tako, kot tem dobrim ljudem gre. Po kratkem nagovoru z zahvalo je ga. Minka s sodelavko go. Marijo začela deliti priznanja.

Začeli smo z mladimi, najmlajšimi po letih in darovanjih – kar 7 jih je 5-krat darovalo kri – Danijela Hribar, Vida Kastelic, Andrej Kocjan, Nerka Markovič, Blaž Pimat, Srečo Rogáč in Oto Rome. Po bumem aplavzu smo nadaljevali z malo zrelejšimi, 10-kratnimi darovalci svoje krvi. To so bili: Helena Cesar, Kostadin Kondič in Zlatko Mehič. Sledili so še boljši, taki, ki so 15-krat darovali kri: Marija Ibršević, Roman Metelko in Jože Žejavac. Tudi 20-kratni darovalca – Antona Laknarja in Antona Lampreta – smo pospremili z aplavzom. Med nami smo imeli tudi 30-kratni darovalca, ki sta dala že kar 12 litrov svoje krvi, te vedno iskane tekočine – Anton Eferl in Siniša Žižič, trden mož, od daleč doma, pa je postal tako domač, da mu je skrb tudi sočlovek v kraju, kjer živi.

Ni bilo še konec, ga. Minka se nasmeji in pokliče Vinkota Kastelica iz Jerove vasi. Ta gospod je že kar redkost, saj mu je na plaketi pisalo 50. 50-krat v igri in boju za zdravje sočlove-

ka. G. Vinko je še mlad in trdno upamo, da bo ostal v tem duhu še naprej. Mi mu želimo zdravja, saj brez tega darovanja te vrste ni.

Na koncu pa pokliče še zadnjega, gledano z druge strani pravega požeruha, saj je Rdeči križ spravil že ob 90 klobas in še nekaj več dodatnih sredstev, če prištetjemo še podelitve in razna občasna srečanja. Seveda se je podobno zgodilo tudi delodajalcu – kar tri mesece ni delal ta »nebodigatreba«. Imenoval ga ne bom, je pa spodaj podpisani.

Z izjemo g. inženirja Lampreta smo bili tam res sami nizki, preprosti ljudje. Zelo malo je med nami visokih položajnikov ali učenih ljudi. Darovalci si resnično zaslužijo, da bi bil ob podelitvah prisoten kakšen zastopnik družbenega življenja. Saj darovati »jurja« ni težko, ni veliko, če ga imaš, če pa ga nimaš, je tudi to težko. Darovati kri, del sebe, ni kar tako. Če bi bilo to koristno darovalcu, bi se kar trlo visoke družbe, tako da preprosti ljudje ne bi niti na vrsto prišli.

Najmanj 2 vboda za en odvzem, pa še del sebe pustiti tam na stolu – tega so sposobni samo trdni in pokončni ljudje, tisti, ki se ne boje stika z iglo, saj zaupajo, da je čista, da ne bo nevesčnosti, npr. prenosa bolezni zaradi malomarnosti. Pokončno dajo svojo roko, stisnejo pest, vbod in kri steče po tanki cevki v vrečko, od tam pa k tistemu, ki kri nujno potrebuje za ohranitev zdravja ali celo življenja. Vsem jubilantom in tudi ostalim krvodajalcem iskrene čestitke in hvala za humano dejanje.

Marjan Šircej st.

Dva prijatelja, soseda, gasilca in krvodajalca - foto: M.Š.

Odprto pismo ge. Marti Hrovatin Izvajanje na prireditvi »Kaj ti je deklica« v Družbenem domu v Grosupljem

Zelo smo bili presenečeni, ko ste na prireditvi »Kaj ti je deklica«, ki je bila v Družbenem domu v Grosupljem, govorili o zdravnikih in njihovem, po vašem mnenju, neetičnem ravnanju v zvezi s pošiljanjem pacientov na zdraviliško zdravljenje.

Kljub temu, da smo prepričani, da poznate pravice pacientov in dolžnosti zdravnikov, pa bi vas vseeno radi seznanili s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki jih je sprejela skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in je prečiščeno besedilo objavljeno v Uradnem listu RS št. 3/98.

Navedena pravila med drugim podrobno opredeljujejo tudi pravico do zdraviliškega zdravljenja in uveljavljanja teh pravic.

Kdaj oziroma pri katerih bolezenskih stanjih je zavarovana oseba, ob upoštevanju vseh ostalih pogojev, upravičena do zdraviliškega zdravljenja, je podrobno opredeljeno v določbah od 43. do 49. člena navedenih pravic, pri tem pa so lečeči zdravniki vezani tudi na tiste določbe pravic, ki določajo, na kakšen način se pravica do zdraviliških storitev uveljavlja.

Lečeči zdravnik namreč ne more

sam odločiti in pacienta poslati na zdraviliško zdravljenje, četudi bi pacientu tako zdravljenje koristilo, če pacient nima kakšnega od bolezenskih stanj, ki so v pravilih, kot že rečeno, podrobno navedena.

Upravičenost do zdraviliškega zdravljenja ugotavlja namreč zdravniška komisija Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki na podlagi predloga lečečega zdravnika, ki mora vsebovati vse podatke o poteku bolezni skozi daljši čas, zadržanosti od dela v zadnjih letih in drugih dejstvih, pomembnih za oceno utemeljenosti zdraviliškega zdravljenja, in le zdravniška komisija lahko izda napotnico za zdraviliško zdravljenje, če ugotovi, da obstajajo za to strokovni razlogi.

Če povzamem na kratko, izbrani zdravnik ni pooblaščen pošiljati bolnika na zdraviliško zdravljenje, kot ste to trdili vi, pač pa odobrava zdravljenje v naravnem zdravilišču le prej omenjena zdravniška komisija.

Takega ravnanja zdravnikov, ki ne napotijo vsakega pacienta, ki si to želi, čeprav bi zdraviliško zdravljenje tudi lahko pozitivno vplivalo na pacientovo zdravstveno stanje, ne morete

označevati kot neetičnega, saj so pri svojem delu vezani na predpisane postopke. Drugačen način napotitve na zdraviliško zdravljenje bi bil možen le na ta način, da bi se spremenila pravila obveznega zavarovanja.

Tudi glede preventivnih pregledov, spoštovana gospa, niste povsem na jasnem. Do preventivnih pregledov so res upravičeni vsi zavarovanci v starosti nad 25 let, vendar le na vsakih 5 let. Če bi take preglede želeli opravljati bolj pogosto, bi jih lahko opravljali kot samoplačniki. Sicer pa so tudi ta pravila natančno napisana v Občasniku, glasilu ZZZS št. 1/97, 9. člen, točka pet in glasilu št. 1/98, 27. člen, četrta točka. Svetujemo vam, da si jih preberete.

Vaše izvajanje je bilo do zdravnikov žaljivo in zato zdravniki Zdravstvenega doma Grosuplje zahtevamo, da se jim v lokalnem glasilu občine Grosuplje opravičite. V kolikor tega ne boste storili, bomo morali to doseči, žal, po pravni poti.

S spoštovanjem!

Predsednik medicinskega sveta ZD Grosuplje
Janko Dolinar, dr. med.

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica ustanovljena

Novembra 1999 je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ustanovil Vzajemno zdravstveno zavarovalnico – na kratko Vzajemno – ki je prva slovenska vzajemna družba za prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Na novo družbo je v celoti prenesel izvajanje prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Prenos pogodb z Zavoda na Vzajemno ureja zakon na preprost način. Vsi sedanji zavarovanci, ki so prostovoljno zavarovani za doplačila pri Zavodu, avtomatično postanejo člani Vzajemne, razen tistih, ki se bodo posebej izjasnili, da tega ne želijo.

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica je novost in posebnost na slovenskem trgu zdravstvenih zavarovanj. Po več kot sto letih namreč nova družba v naše zdravstveno varstvo vnaša načela vzajemnosti, ki predvidevajo dolgoročno varnost in stabilnost zdravstvene varnosti. Dol-

goročna zavarovanja, ki jih ponuja, se sklepajo za vse zavarovančeve življenje. V Vzajemni se bodo preko medgeneracijske izravnave stroškov med seboj izravnale različne stopnje tveganja, ki nastanejo pri različnih rizičnih skupinah. Medgeneracijski sporazum bo starejšim članom Vzajemne omogočal nižje premije od aktuarsko izračunanih. Mlajši bodo imeli po drugi strani v premijo vključen določen znesek, ki bo predstavljal varčevanje in naložbo za starejša leta. Takrat bodo namreč stroški njihovega zdravljenja bistveno višji, hkrati pa bodo lahko plačevali nižje premije. Nena zadnje pa se jim bodo tudi morebitni presežki namenili kot bonusi in rezervacije za starost. Pri tem velja posebej omeniti, da bodo zavarovanci – člani Vzajemne zdravstvene zavarovalnice – lahko vplivali na njeno politiko preko svojih zastopnikov, ki jih bodo izvolili v skupšči-

no. Tako se bodo dejansko pojavljali v dveh vlogah: kot zavarovanci, ki uveljavljajo pravice iz sklenjenih zavarovanj na eni, ter kot aktivni člani družbe, ki preko skupščine odločajo o bistvenih vprašanjih v zvezi z delovanjem družbe, na drugi strani.

In kaj morajo storiti zavarovanci, ki so imeli 1.11.1999 sklenjeno prostovoljno zdravstveno zavarovanje za doplačila pri ZZZS? Zavarovancem ni potrebno storiti ničesar. Vsa zavarovanja so se avtomatično prenesla na Vzajemno. Vse sklenjene zavarovalne pogodbe in zavarovalni pogoji veljajo še naprej, tudi storitve v zvezi z njimi bodo zavarovanci še naprej urejali na istih krajih in pri istih ljudeh. O novih splošnih pogojih in o načinu prehoda na dolgoročno zdravstveno zavarovanje pa bo vsak zavarovavec seznanjen z osebno pošto.

Jožica Zupančič

PRODAJNI CENTER

BREZJE PRI GROSUPLJEM 1C
GROSUPLJE

Naj za nakup ne zmanjka
vam poguma,
saj neverjetne cene
so v

PRODAJNEM CENTRU GUMA!

**POHITITE IN SE SAMI PREPRIČAJTE O UGODNOSTIH,
KI SMO JIH PRIPRAVILI ZA VAS!**

PRODAJNI CENTER GUMA V BREZJU TUDI
POZIMI MISLI NA VAS,
ZATO JE PRIPRAVIL POSEBNO
PONUDBO:

- * jogi flanelastih rjuh, dim 190 x 90 po samo 1.160 SIT
- * jogi flanelastih rjuh, dim 140 x 250 po samo 1.740 SIT
- * bombažnih trenerk po samo 1.898 SIT
- * bombažnih srajc po samo 1.257 SIT
- * volnenih puloverjev po samo 2.261 SIT

V PRIHAJAJOČI POMLADI PA VAM
BOMO PRIPRAVILI:

- * sadike sadnega drevja
- * zemljo za presajanje
- * balkonske rastline
- * sredstva za zaščito rastlin
- * pester izbor semen, vrtnin in cvetlic
- * ter okrasne čebulice in gomoljnice

Trgovina je odprta vsak dan od 7. do 19. ure
v soboto od 7. do 13. ure

Telefon: 762-200, faks: 764-403

OGLASNI

program za celovito
vodenje poslovanja

Birokrat

za Microsoft Windows

RAČUNALNIKI PO VAŠI MERI

AKCIJA V MESECU FEBRUARJU

FAX MODEM ELSA
MICROLINK 56 K
CENA ZA GOTOVINO SAMO
13.990.-

OPREMA TRGOVIN IN GOSTINSKIH LOKALOV ♦ PROGRAMI ZA TRGOVINE IN GOSTINSKE LOKALE ♦ IZDELAVA SPLETNIH STRANI ♦ OSEBNI IN POSLOVNI RAČUNALNIKI
DELOVNE POSTAJE ♦ NADGRADNJE STARIH RAČUNALNIKOV ♦ RAČUNALNIKI PO VAŠI MERI ♦ OMREŽJA ♦ STREŽNIKI ♦ TISKALNIKI ♦ SCANNERJI ♦ PRENOSNIKI

Belinea 15"	40.600.-
ADI E 44 15"	37.600.-
ADI MS 5P+17"	64.500.-
ADI MS 6P 19"	109.900.-
Iiyama VM 17"	95.700.-
Iiyama VM 19"	130.900.-
Iiyama VM 22"	200.000.-
SONY CPD E200	92.900.-
SONY CPD 420	152.200.-

766 - 050
pokličite !

MOŽEN JE NAKUP NA ČEKE ALI
POTROŠNIŠKI KREDIT BREZ OBRESTI

www.gambo.si
info@gambo.si
GAMBO d.o.o.
DE Kosovelova 2, 1290 Grosuplje
Podjetje za proizvodnjo, trgovino in inženiring

Tel: ++ 386 61 766-050 Fax: ++ 386 61 766-053

BASIC

- mat.pl.Intel i810, micro ATX PPGA
- Procesor Intel Celeron 433 PGA / 128 kb
- Hladilnik z ventilatorjem
- Spom.modul 32 MHz Pc100 Long Dimm
- Obisje ATX midi tower
- Trdi disk 6.4 GB EIDE
- Disketna enota 1.44
- CD ROM 50X IDE
- Graf.k.I810 na osnovni plošči
- Zvočna kartica PCI 64 na osnovni plošči

programska oprema :

- MS Windows 98 SLO CD +knjižica -prednaložen
- TELEFONSKI IMENIK Slovenije - prednaložen
- SIOL Paket 20 ur brezplačnega dostopa
- BIROKRAT 6.0 DEMO - prednaložen
- Slovenija 98 - prednaložen
- protivirusni program PC CILLIN
- Navodila za uporabo - MOJ PRVI PC

129.900.-

PRIPOROČAMO

- TIPKOVNICA CHERRY G83 PS2 4.100.-
- MIŠKA LOGITECH PILOT+ Ps2 2.500.-
- ZVOČNIKI AKTIVNI 200W 1.800.-

ADVANCE

- mat.pl.Intel Celeron CA810/ATX
- Procesor Intel Celeron 466 PGA / 128 kb
- Hladilnik z ventilatorjem
- Spom.modul 64 MHz Pc100 Long Dimm
- Obisje ATX desktop 230W ENLIGHT
- Trdi disk 10.1 GB EIDE
- Disketna enota 1.44
- CD ROM 50 X IDE
- Graf.k.Intel I 810 2D/3D
- Zvočna kartica CREATIVE 128 PCI

programska oprema :

- MS Windows 98 SLO CD +knjižica -prednaložen
- TELEFONSKI IMENIK Slovenije - prednaložen
- SIOL Paket 20 ur brezplačnega dostopa
- BIROKRAT 6.0 DEMO - prednaložen
- Slovenija 98 - prednaložen
- CD zgoščanka revije Joker
- NORTON Antivirus - prednaložen
- Interaktivni Atlas Slovenije - prednaložen
- Sahovski program FRITZ 4 SLO CD
- Navodila za uporabo - MOJ PRVI PC

167.900.-

PRIPOROČAMO

- TIPKOVNICA CHERRY G83 PS2 4.100.-
- MIŠKA LOGITECH PILOT+ Ps2 2.500.-
- ZVOČNIKI AKTIVNI 200W 1.800.-

EXTREME

- mat.pl.Intel Seattle BX2/ATX/100 MHz
- Procesor Intel Pentium III 500 MHz
- Hladilnik z ventilatorjem
- Spom.modul 128MHz Pc100 Long Dimm
- Obisje ATX midi tower 230W ENLIGHT
- Trdi disk IBM DJNA 15.2 GB EIDE
- Disketna enota 1.44
- DVD pogon 5X OEM
- Graf.k.ATI XPERT2000 RAGE128 32 MB
- Zvočna kartica YAMAHA XG PCIa
- TV tuner AverMedia TV CAPTURE

programska oprema :

- MS Windows 98 SLO CD +knjižica -prednaložen
- TELEFONSKI IMENIK Slovenije - prednaložen
- SIOL Paket 20 ur brezplačnega dostopa
- BIROKRAT 6.0 DEMO - prednaložen
- Slovenija 98 - prednaložen
- CD zgoščanka revije Joker
- NORTON Antivirus - prednaložen
- Interaktivni Atlas Slovenije - prednaložen
- Sahovski program FRITZ 4 SLO CD
- Corel DRAW 7 OEM
- Navodila za uporabo - MOJ PRVI PC

309.900.-

PRIPOROČAMO

- TIPKOVNICA CHERRY G83 PS2 4.100.-
- MIŠKA LOGITECH PILOT+ Ps2 2.500.-
- ZVOČNIKI AKTIVNI 200 W 1.800.-

Vse cene so v SIT in vključujejo 19% DDV. Za morebitne tiskarske napake ne odgovarjamo.
Intel in Pentium sta registrirani blagovni znamki podjetja Intel Corporation, MMX in Celeron pa sta njegovi blagovni znamki

Novo tisočletje novo podjetje

OD 27.1.
DO 9.2.2000

Združeni NAPREDEK • KOČNA • TABOR

Super cene v prehrabnenih trgovinah družbe Vele

NOVO

PECIVO CASALINI
250 g,
- z mlečno kremo
- s kakovim nadevom

229.-
SUPER CENA

PREPEČENEC AUDISIO

179.-
SUPER CENA

PIVO PUNTIGAMER
0,5 l, steklenica

99.-
SUPER CENA

PLENICE PAMPERS

1.348.-
SUPER CENA

ROBČKI PAMPERS
80/1 PVC

599.-
SUPER CENA

VELE
prijeten nakup

Vele Trgovska družba d.o.o., Domžale, Ljubljanska 64

Hranilnica

LON d.d. Kranj

V MESECU FEBRUARJU -
NAJBOLJŠE OBRESTNE MERE ZA TOLARSKÉ VEZAVE

Nudimo možnost prejemanja plače na **TEKOČI RAČUN**
ČEKI - BANKOMATI - LIMITI

POTROŠNIŠKI, OBRTNIŠKI ALI PODJETNIŠKI KREDITI
ZA VARNO, NEODVISNO IN PRIJAZNO PREHODNOST VAM NUDIMO ODLIČNO RENTNO VARČEVANJE

ZA VSE INFORMACIJE SE OGLASITE NA KOLODVORSKI 3
OZIROMA NAS POKLIČITE PO TELEFONU 764-300 ALI 764-600

Poslovna enota
MAGRO
Grosuplje
Kolodvorska 3
Telefon: 061/764-600
061/764-300
Faks: 061/761-719